

Št. 210 (21.143) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdolo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SREDA, 10. SEPTEMBRA 2014

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega dnevnika
vedno s seboj

Snemi aplikacijo
s spletne trgovine

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007

Poletje, kot ga ni pomniti

DUŠAN UDOVIČ

Veliko znanstveno podprtih dokazov vse pogosteje potrjuje, da se vreme na planetu pospešeno spreminja in da ne gre le za katastrofisme ali domneve vremenoslovcev, ki hočejo izstopati. Tega se v našem malem vse bolj zavedamo tudi navadni smrtniki, saj, denimo, tako muhastega poletja, kot je bilo letošnje, ni pomniti. Pa tudi zračni vrtinci ali tornadi so bili pri nas včasih silno redki, zdaj pa postajajo vse pogostejši pojav, tudi s hudimi posledicami. V številnih krajih Italije in srednje Evrope beležimo viharje in razdejanja. Namesto močnih nalivov prihaja do pravih vodnih bomb, ko se v par urah izlije dežja kot v enem mesecu.

Da se vse to ne dogaja slučajno, potrjuje tudi včerajšnje ženevsko poročilo Združenih narodov, v katerem izstopa podatek, da je lani koncentracija ogljikovega dioksida dosegla najvišjo raven v zadnjih tridesetih letih. Porast toplogrednih plinov in posledično globalno segrevanje pa je glavni razlog za podnebne spremembe, v katerih vremenski pojavi postajajo vse bolj ekstremni in nasilni.

Ne gre za nikakršno novo odkritje, kajti znanstveniki na to problematiko glasno opozarjajo že leta. Tako kot tudi apelirajo na države, naj že vendar sprejmejo ukrepe, da se to za človeštvo pogubno početje spremeni. Včeraj je bilo sporočilo ZN iz Ženeve dramatično, kot že dolgo ne, saj je izpostavilo dejstvo, da za učinkovite ukrepe že zmanjkuje časa. Žal ni verjeti, da bo kaj dosti pomagalo.

IRAK - ZDA začele oblikovati koalicijo proti Islamski državi (IS)

V Bagdadu vlada nacionalne enotnosti

Alfano: Tudi Italija na muhi islamskih teroristov

ŠEMPOLAJ - Pristrčna prireditelj

Ljudsko slavlje

Proslavili 30-letnico SKD Vigred in 10-letnico Štalce

BAGDAD, RIM - Iraški parlament je v ponedeljek zvečer potrdil vlado nacionalne enotnosti Hajderja al Abadija. Novi premier je napovedal nadaljevanje vojaških operacij proti oboroženim tolpom in teroristom do končne zmage. S tem je mislil na pripadnike Islamske države (IS), ki so zavzeli velik del ozemlja v Siriji in Iraku. ZDA so oblikovanje vlade pozdravile kot prelomnico in so že začele snovati mednarodno zaveznitvo proti IS.

Novo iraško vlado je pozdravila tudi Italija. Italijanski notranji minister Angelino Alfano je včeraj v rimskem parlamentu zatrdil, da je Italija gotovo na muhi islamskih teroristov, saj je »zibelka krščanstva«. Alfano je ob tem objavil, da se je 48 ljudi prek Italije šlo bojevati v Sirijo, dva od teh z italijanskim potnim listom.

Na 11. strani

HONSELL - Govor Italija naj končno prizna fašistične zločine

TRST - Na nedeljski osrednji svečanosti v spomin na štiri Bazoviške junake sta prisotne nagovorila Furio Honsell in Marij Čuk. Oba govora sta med prisotnimi (in tudi na naši spletni strani ter raznih socialnih omrežjih) vzbudila veliko zanimanje, zato smo se odločili, da ju v celoti objavimo tudi na časopisnih straneh. Začenjamo z govorom videmskega župana, jutri pa bo na vrsti govor dolinskega novinarja in pesnika.

Na 9. strani

ŠPETER Pogovor z ravnateljico Sonjo Klanjšček

ŠPETER - Po upokojitvi ravnateljice Žive Gruden je vodenje dvojezičnega zavoda v Špetru prevzela Sonja Klanjšček, ki je od šolskega leta 2005/2006 ravnateljica večstopenske šole Doberdolo.

Na 3. strani

ZDRAVSTVO - Čezmejni sporazum Goriškima staršema se je sinček rodil v Šempetru

13

Manjšinski jeziki ne ovirajo drugih jezikov

Na 3. strani

Opčine: odstranitev azbesta med poukom

Na 4. strani

Trst: hotelir v zaporu zaradi lažnega stečaja

Na 4. strani

Zadnja, bogata sezona Antonia Calende

Na 10. strani

Liga v Gorici noče prosilcev azila

Na 12. strani

BUKOVA ALI HRASTOVA DRVA

BUKOVI PELETI

POSKRBI TE ZA TOPLO ZIMO ŽE SEDAJ

Matija Praprotnik
Lokev 154

info: 00386 (0) 31 276 171

KOSOVLOV DOM SEŽANA
razpisuje naslednje abonmaje v sezoni 2014/15:

GLEBALIŠKI ABONMA

GLASBENO-PLESNI ABONMA

BRILJANTNI ABONMA

SREČKIN ABONMA

PETHI U SREDNJI

FILMI S ŠKRATKO SREČKO

Več informacij:

www.kosovelovdom.si

Vpis abonmajev poteka do 30. septembra 2014, razen za abonma Petki v Srednji, ki ga bomo vpisovali do 19. septembra 2014.

URNIK BLAGAJNE: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, na dan prireditve pa tudi uro pred prireditvami.

VABLJENI K VPISU!

od 12. do 14. septembra

Vipavska trgatev 2014

TURISTIČNO DRUŠTVO LANTHIERI VIPAVA
www.td-vipava.si
www.vipavska-trgatev.com
vipava.blogspot.com
www.facebook.com/TD.Vipava

PETEK vstopnina 7€

Na trgu Pavla Rušta: OKTET SOTOČJE

KLAPA MASLINA

SOBOTA vstop prost

Na glavnem trgu: DJ LOVRO

TINKARA KOVAČ z bendom KINGSTON

NEDELJA vstop prost

Na glavnem trgu: RIBIČ PEPE

ANSAMBL IGOR IN ZLATI ZVOKI NATALIJA VERBOTEN VELIKI OGNJEMET

LJUBLJANA - Predsednik države Borut Pahor na komemoraciji padlih v 1. svetovni vojni

Žrtve Soške fronte so bile žrtve napačnih odločitev

LJUBLJANA - Na ljubljanskih Žalah so se včeraj z državno komemoracijo spomnili umrlih vojakov in civilnih žrtev prve svetovne vojne. Slavnostni govornik, predsednik republike Borut Pahor je poudaril, da je miselnost o neizogibnosti vojne »naravno zatočišče nevarnosti za mir in opravičevanje uporabe sile«. Po Pahorjevih besedah se prva svetovna vojna pogosto zdi zgolj kot apokaliptična uvertura v drugo: »Ta popačen vtis ustvarja podobo demonskega dramaturškega loka, v katerem naj bi bilo zgolj vprašanje časa, kdaj bo zaradi logičnosti zaporedja sledila še tretja svetovna vojna.«

Prepričanje, da se je vojni mogoče izogniti, je, tako Pahor, »elementarnega pomena za mirno reševanje sporov. Vprašanje vojne ali miru je temeljno civilizacijsko vprašanje. Je vselej predmet izbire in odločitve. V tem smislu je vojna izogibna.«

Kot je opozoril Pahor, moramo s svojimi vsakodnevnimi ravnanji, presojami in političnimi odločitvami dokazati, da nobeno od vprašanj, ki jih zastavlja človek in družbeni razvoj, ne postavlja pod vprašaj miru samega. »Zgolj v tem primeru bodo imele žrtve vseh vojn, tudi prve svetovne vojne, svojo posthumno zadoščenje in pokoj za več in trajen mir,« je poudaril Pahor. Po njegovih besedah žrtve Soške fronte niso bile zgodovinska nujnost, pač pa so bile žrtve napačnih presoj in odločitev.

Predsednik republike je tudi položil venec h kostnici žrtev prve svetovne vojne. Komemoracijo so pripravili v sklopu prireditev ob 100. obletnici začetka prve svetovne vojne, ki je izbruhnila julija 1914. V umetniškem programu po scenariju in v režiji Marjana Bevka so nastopili igralca Alida Bevk in Rok Vihar, Orkester Slovenske vojske, Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec ter solista Mojca Bitenc in Domen Križaj.

Med udeleženci komemoracije so bili tudi predsednik državnega zbora Milan Brglez, predsednik državnega sveta Mitja Bervar, predsednik ustavnega sodišča Miroslav Mozetič, predsednik vrhovnega sodišča Branko Masleša, nekateri ministri in poslanci, načelnik generalštaba Slovenske vojske Dobran Božič in generalni direktor policije Stanislav Veniger.

Na komemoraciji so sodelovali tudi zastavonoše Slovenske vojske, policije ter veteranskih in domoljubnih društev. Pred komemoracijo so lahko ob prisotnosti garde Slovenske vojske položili venec h kostnici tisti predstavniki organizacij in posamezniki, ki so to želeli.

Prva svetovna vojna je Slovence, ki so bili vanjo vključeni predvsem kot državljani Avstro-Ogrske, prizadela kot posameznike in kot narod. Množično so umirali zlasti na frontah, kjer naj bi jih padlo 36.000. Za slovenske vojske sta bili ključni dve bojišči: v prvem letu vojne vzhodna fronta proti Rusiji, nato pa soška fronta proti Italiji.

Slovinci so v prvi svetovni vojni, na srečo v bistveno manjšem številu, umirali tudi v zaledju, izgnanstvu in internaciji. Civiliste so najbolj prizadele vojaške operacije v neposrednem zaledju frontnih črt, slovensko prebivalstvo najbolj v zaledju soške fronte, saj so ljudje na tem območju vztrajali na domovih.

Prizadelo jih je predvsem topovsko obstreljevanje, pa tudi bolezn, ki so jih prenašali vojaki. Le malo žrtev so povzročila letalska bombardiranja Ljubljane, Trsta in Jesenic. Zaradi bolezn in podhranjenosti so umrli tudi številni Slovenci, ki so jih evakuirali v begunska taborišča. (STA)

Po Pahorjevih besedah se prva svetovna vojna pogosto zdi zgolj kot apokaliptična uvertura v drugo

LJUBLJANA - Na svečanosti tudi Franco Marini

»Države se ne spominjajo vojne, temveč padlih in hudega trpljenja«

LJUBLJANA - Včerajšnje svečanosti na Žalah se je udeležil tudi nekdanji predsednik italijanskega senata Franco Marini, ki sedaj predseduje odboru za državne obletnice in proslave. Marini je za tiskovno agencijo ANSA izjavil, da se mu je ljubljanska prireditev zdela v sovzočju z nedavno podobno prireditvijo v Redipulji, na kateri je maestro Riccardo Muti dirigiral Verdijev Requiem.

»Italija, Slovenija in druge države se ne spominjajo prve svetovne vojne, temveč njenih strahot in trpljenja vojakov ter civil-

FRANCO MARINI

ARHIV

nega prebivalstva,« je dejal Marini. Spomini na vojne strahote bi morali po njegovem krepiti prizadevanja za mir, ki je močno

ogrožen v raznih predelih sveta. Marini, ki se je na kratko sestel s slovenskim predsednikom Borutom Pahorjem, je tudi prepričan, da so se krvave diktature prejšnjega stoletja rodile ter razvile prav na posledicah prve svetovne vojne.

Včerajšnje državne proslave v Ljubljani so se, poleg Marinija, udeležili tudi predstavniki Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Te tri države skupaj s Slovenijo in Italijo načrtujejo vrsto pobud in prireditev o prvi vojni, ki bodo trajale vse do leta 2018.

TRST - Na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini

Ob 40-letnici ustanovitve bogat program pobud Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI)

TRST - Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI) letos praznuje 40-letnico ustanovitve (1974–2014). To pomembno obletnico želijo na inštitutu obeležiti s sklopom znanstvenih, strokovnih in promocijskih dogodkov, prirejenih v vseh treh pokrajinah, kjer je prisotna slovenska narodna skupnost v Italiji. S tovrstnimi pobudami je SLORI začel že pred poletjem, ko je v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo in videmsko univerzo v Špetru priredil dobro obiskan strokovni posvet o sodobni literarni ustvarjalnosti v Beneški Sloveniji.

Srž dogajanja je predvidena v predjesenskem in jesenskem času, ko se bo odvila vrsta javnih prireditev. V pričakovanju na osrednjo slovesnost, ki bo 10. oktobra v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu, se bosta v prihodnjih tednih zvrstili predstavitvi dveh novih knjižnih produkcij inštituta: monografije Ljudska religioznost v Kanalski dolini: O umiti in v prt zaviti lobanji dr. Nataše Gliha Komac (v petek, 12. septembra, v prostorih Slovenskega kulturnega središča Planika v Ukvah) in

znanstvene publikacije Jeziki in identitete na precepu dr. Susanne Pertot in dr. Marianne Kosic (v petek, 26. septembra, v prenovljenih prostorih Trgoveškega doma v Gorici). Program pobud ob praznovanju 40. obletnice bo sklenila okrogla miza, ki jo bo inštitut priredil decembra v Ljubljani, in sicer v sodelovanju z Inštitutom za narodnostna vprašanja (INV).

Strokovni dogodek, ki ga SLORI prireja prihodnji petek v Kanalski dolini v sodelovanju s SKS Planika in Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU iz Ljubljane, bo javnosti razkril nov rezultat večletnega plodnega sodelovanja inštituta in obeh omenjenih ustanov na področju publicistike. Številne doslej izdane monografije so namreč veliko pripomogle k spoznavanju naravoslovnih in kulturnih znamenitosti tega svojevrsnega tromejnega in večjezičnega območja, s tem pa prispevale nezanemarljiv delež v slovenski, a tudi širši družboslovni in etnološki zakladnici. V monografiji dr. Komac obravnava od nekdaj prisotne obredne prakse domačega prebivalstva, v katerih so

prisotne identifikacijske prvine slovenske jezikovne skupnosti. Predstavljeno je obredje (z izbranimi molitvenimi obrazci), tako kot so ga kot sestavni del svojega življenja opisali slovensko govoreči informatorji – vsi avtohtoni, domači prebivalci Kanalske doline –, in ki ga je stroka označila kot značilno za širšo slovensko skupnost. Monografijo sta izdala SLORI in SKS Planika ob podpori Gorske skupnosti za Guminsko, Železno in Kanalsko dolino ter v sodelovanju z Založbo ZRC-SAZU, Inštitutom za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

Vzporedno s pobudami, ki jih SLORI prireja ob praznovanju 40. obletnice, je septembra v načrtu tudi vrsta drugih pomembnih aktivnosti in dogodkov, ki bodo dodatno popestrili bogato zasnovan program. Skladno z ustaljeno tradicijo se bodo namreč tudi letos odvijale raziskovalne delavnice, ki jih inštitut že vrsto let izvaja ob evropski Noči raziskovalcev v tesnem sodelovanju s svetom šole. Delavnice bodo tokrat potekale od 22. do 26. sep-

Celovski lesni sejem z rekordnim številom

CELOVEC – Letošnji 53. mednarodni lesni sejem pod geslom »Les in gradnja« je obiskalo rekordno število 22.000 obiskovalcev. To je sporočila celovška sejemsko družba Koroški sejmi. Zanimiv je tudi podatek, da je bil vsak tretji obiskovalec strokovnega lesnega sejmu Celovec iz inozemstva – v glavnem iz Slovenije, Italije in Nemčije.

V nekaj več kot enem tednu, v sredo, 17. septembra, se bo na sejemskem razstavišču sredi Celovca začel »Jesenski sejem«, največji letošnji sejem v koroški prestolnici, je napovedal direktor sejemске družbe Erich Hallegger. (il).

Rekordno število dijakov na Slovenski gimnaziji v Celovcu

CELOVEC – Na Slovenski gimnaziji (ZG in ZRG za Slovence) v Celovcu se veselijo rekordnega števila dijakov in dijakinj. Ravnatelj edine splošnoizobraževalne višje ustanove s slovenskim učnim jezikom, Miha Vrbcin, je ob začetku novega šolskega leta lahko pozdravil kar 571 deklet in fantov, od tega 99 prvošolcev! Tudi ravnatelj Dvojezične trgovske akademije (TAK) v Celovcu Hanzi Pogelschek je zadovoljen z vpisom na tej poklicnoizobraževalni višji šoli. Z začetkom novega šolskega leta so lahko odprli dva razreda, skupno število dijakov in dijakinj pa presega lanske letošnje številke.

Tudi Štefan Schellander, ravnatelj Višje šole za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu, je z dovoljstvom sprejel pod streho novo generacijo dijakinj in dijakov. Šola bo letos oblikovala novo partnerstvo in sicer z gospodarsko šolo v Torinu v Italiji.

Kot smo že poročali, je v novem šolskem letu na dvojezičnih ljudskih šolah na Koroškem novič naraslo število prijav. 2.070 šolarik in šolarjev oz. 45,8 odstotka vseh šoloobveznih otrok na dvojezičnem ozemlju obiskuje pouk slovensščine. (il).

tembra na srednji šoli I. stopnje s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru, kjer bodo učenci pod mentorstvom raziskovalcev izpeljali krajšo raziskovalno nalogo. V tekočem mesecu se obenem formalno zaključuje tudi triletni projekt EDUKA - Vzgajati k različnosti, ki ga je SLORI razvijal v sodelovanju s številnimi partnerji na obeh straneh meje v okviru Programa čezmejnega sodelovanja med Italijo in Slovenijo 2007–2013. Projekt bosta sklenila dva javna dogodka, in sicer mednarodna konferenca EDUKA - Vzgajati k različnosti v čezmejnem prostoru, ki bo v četrtek, 18. septembra, v prostorih Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem v Kopru, ter zaključni posvet EDUKA - Vzgajati k različnosti med spoznavanjem in igro, ki bo dan kasneje na Pomorski postaji v Trstu.

Z bogatimi in pestrimi sporedom želi inštitut dodatno utrditi vlogo posredovalca znanja in družbeno-kulturnega povezovalca, ki jo je pridobil v štirih desetletjih neprekinjenega delovanja.

ŠPETER - Pogovor s Sonjo Klanjšček, novo ravnateljico dvojezične šole

»Dodatno zadolžitev sem sprejela z veseljem«

ŠPETER - Po upokojitvi »zgodovinske« ravnateljice Žive Gruden je vodenje večstopenskega dvojezičnega zavoda v Špetru prevzela Sonja Klanjšček, ki je od šolskega leta 2005/2006 ravnateljica večstopenske šole Doberdob. V okviru te šole delujejo štiri vrtci, štiri osnovne in ena nižja srednja šola na Goriškem oziroma v Laškem. Klanjščkova je sicer svojo poklicno pot začela kot vzgojiteljica v Dijaškem domu v Gorici, nato pa tam poučevala na osnovni šoli Oton Župancič, dokler ni postala ravnateljica v Doberdobu. Letos pa so ji poverili še dodatno zadolžitev v Špetru, ki jo je z veseljem sprejela, kot je povedala na srečanju s starši otrok dvojezične šole.

Kakšen je bil prvi stik z novim delovnim okoljem?

Zelo prirsčen. Veliko ljudi na špetrski šoli sem sicer že poznala, začeni z Živo Gruden. Del učnega kadra pa prihaja iz Gorice, tako da sem z nekaterimi izmed njih že sodelovala, drugi pa so bili celo moji gojenci v Dijaškem domu. Več je bilo seveda tudi novih obrazov. Vsekakor sem takoj ugotovila, da je to, kar se je v naših krogih govorilo o špetrski šoli, res. Tu deluje zelo motivirana in dobro povezana skupina ljudi.«

Ste s špetrsko šolo že prej sodelovali?

S kolegi smo se redno srečevali na izpopolnjevanjih, prav tako sva bili z Živo skupaj na sestankih ravnateljev, lani pa smo izvedli skupen projekt filmske vzgoje. Poleg doberdobske šole in dvojezične je pri njem sodelovala še večstopenska šola iz Gorice. V lanskem šolskem letu pa smo s tretješolci šli na celodnevni izlet v Benečijo in imeli tu tudi športno srečanje. Nato smo se podali na Trinkov grob in na Matajur, kjer so nas sprejeli v koči Planiške družine Benečije. Otroci so bili navdušeni, zanje je bil to eden izmed najlepših izletov.

V sklopu doberdobskega zavoda deluje tudi šola v Romjanu. Katere skupne točke ima ta šola s špetrsko?

Šola v Laškem, kot jo mi imenujemo, obiskuje veliko otrok iz družin, v katerih pogovorni jezik ni slovenski. Gre

za otroke, ki imajo prednike slovenskega izvora, a so z leti izgubili materni jezik, pa tudi za otroke iz povsem neslovenskih družin. Pri teh gre za kulturno izbiro, saj si želijo, da bi otroci obvladali več jezikov teritorija, na katerem živijo. Ker v italijanskih šolah nimajo možnosti, da bi se naučili slovenščine, se vpišejo v našo šolo.

Kako boste med šolskim letom usklajevali svoje obveznosti v Doberdobu in Špetru?

Ko bo mimo to začetno obdobje in bo pouk normalno stekel, bom skušala biti nekaj dni na teden v Špetru, nekaj dni pa v Doberdobu. Če si ves dan na isti šoli, lahko opraviš dosti več dela, kot če se voziš sem in tja. Gotovo bo sicer kdaj nanoslo, da bom morala biti isti dan tako v Špetru kot v Doberdobu.

Kako gledate na prostorske težave, s katerimi se že od leta 2010 ubada špetrska šola?

Gre za velik problem, ki bremeni predvsem otroke in učno osebje, ki mora izvajati dejavnosti v neprimernih po-

Sonja Klanjšček (levo) z Živo Gruden

gojih oziroma omejenih prostorih. To še zlasti velja za nižjo srednjo šolo. Zato upam, da se bodo uresničile napovedi župana Zufferlija. Dokler ne bodo na razpolago obnovljeni prostori, se bo tre-

ba na žalost še naprej prilagajati. Res je, da je končni rezultat sicer odvisen predvsem od ljudi, vendar so za delovanje neke šole tudi prostori pomembni. (T.G./NM)

VIDEM - Strokovni posvet o poučevanju furlanščine na šolah FJK

Učenje manjšinskih jezikov nikakor ne ovira učenja in spoznavanja drugih jezikov

Včerajšnje zelo dobro obiskano strokovno srečanje o poučevanju furlanščine na državnih šolah v FJK

VIDEM - »Dežela namerava v kratkem vzeti v pretres možnost poučevanja manjšinskih jezikov v šolah Furlanije Julijske krajine: uvesti pouk furlanščine, nemščine in slovenščine ni enostavno, saj je za to potrebno pridobiti več pristojnosti s strani države in hkrati imeti na razpolago dovolj denarnih sredstev.« To je na včerajšnjem izobraževalnem srečanju, ki je bilo posvečeno analizi stanja, sredstvom, novostim in perspektivam poučevanja furlanskega jezika v šolah v šolskem letu 2014-2015, povedala odbornica Loredana Panariti.

Posveta, ki so ga priredili Dežela, Agencija za furlanski jezik Arlef in Deželni šolski urad (DŠU), se je udeležilo veliko število učiteljev furlanščine (v osnovnih šolah občin, v katerih je ta jezik zakonsko zaščiten), krajevnih upraviteljev, docentov in drugih raziskovalcev. Predavatelji so izpostavili prednosti in šibkosti poučevanja furlanščine v FJK in hkrati orisali koristi odraščanja in izobraževanja v večjezičnem okolju. Omenili so tudi težave s pridobivanjem sredstev za izvedbo kontinuirane didaktične ponudbe. Predstavnica ministrstva je orisala smernice za vsakoletne projekte v korist spoznavanja manjšinskih jezikov na osnovi zakona št. 482 iz leta 1999. Nov razpis bo objavljen oktobra.

Beseda je tekla tudi o predsodkih, ki so prisotni v družbi glede poučevanja furlanščine. Govori se o pomanjkanju didaktičnega gradiva, čeprav je zelo dosti na razpolago, o pomanjkanju docentov, čeprav se jih je za poučevanje prijavilo kar 1.100 ter tudi o tem, da učenje manjšinskega jezika ovira spoznavanje drugih jezikov, čeprav znanstvene raziskave dokazujejo prav obratno.

Strokovnjaki so opozorili na dejstvo, da večjezični otroci znajo boljše selekcionirati pri razmišljanju kaj je važno in kaj ni pomembno. Deželna odbornica Panariti je na srečanju omenila potrebo po večjem sodelovanju z ministrstvom (MIUR) pri izvajanju projektov, ki se tičejo manjšinskih jezikov. V razpravi je prišla jasno do izraza zahteva, da bi Furlanija Julijska krajina morala pridobiti od Rima primarno pristojnost na šolskem področju. (ARC/MCH)

GODNJE - Ob sežanskem občinskem prazniku

Obnovili vaško jedro

GODNJE - V Godnjah, ki z 83 prebivalci v 36 hišnih številkah spadajo med manjše vasice v sežanski občini, ležijo pa v osrčju dežele terana, so ob sežanskem občinskem prazniku praznovali novo pridobitev. V občini so se prejšnja leta posvečali zagotavljanju osnovnih eksistenčnih problemov kot je vodooskrba, v zadnjih letih pa pospešeno urejajo vaška jedra s pomočjo evropskega denarja.

Uredili so 17 vaških jeder, zadnje pa je prav gotovo v Godnjah, kjer so uredili tudi vaški kal. Kal, katerega zgodovina sega že v 11. stoletje, ko sta v vas prišla brata Godina in ustanovila dve posestvi, katero je sestavljalo šest hiš, je nekoč služil za napajanje živine, danes pa pomeni kulturno dediščino Krasa. »Danes bo kal služil družini vaščanov, tu pa se bodo tudi zaustavljali turisti, bodisi pohodni-

ki ali kolesarji, saj je vaško jedro urejeno in služil boljši kvaliteti bivanja in urejenosti kraškega prostora. Vrednost druge faze investicije znaša 11 tisoč evrov, denar pa smo ob črpanju evropskih sredstev zagotovili tudi iz občinskega proračuna. Krajevne skupnosti Dutovlje in s pomočjo sponzorjev,« je ob odprtju poudaril sežanski župan Davorin Terčon.

Vaško jedro so s kalom uredili na koncu vasi, ki je bila prvič omenjena leta 1252 in v kateri je pred letom 1850 delovala ročna tkalnica za laneno prejo, tu pa so tudi cepili sadike teranovke in cepiče prodajali po celem Krasu, vse do Trsta. V Godnjah je tudi pet vinarjev, vključenih na Kraško vinsko cesto. Nekateri med njimi kot denimo Edvin Širca dosegajo vidne uspehe in pobirajo mednarodna priznanja na vinskih ocenjevanjih.

Ob odprtju obnovljenega kala je govoril sežanski župan Davorin Terčon

OK

Obnova kala je potekala v dveh fazah, veliko dela so opravili domačini sami. Tako so obnovili kal in zidove, postavili mizo s klopjo in zidove z lesenimi tramovi, korita za rože, obnovili asfalt idr.

Domačin Vojko Tavčar in zbiratelj vojaških eksponatov ter lastnik vojaškega muzeja v Lokvi Srečko Rože sta na slavnostnem odprtju vaškega jedra predstavila bogato zgodovino vasi.

Olga Knez

OPČINE - Kmalu začetek del v stavbi šol Kosovel in De Tommasini

Odstranitev azbesta med poukom Kljub zagotovitvi starši zaskrbljeni

To so izrazili na ponedeljkovem srečanju - Občina dobila sredstva iz Sklada za Trst, a mora obračun predložiti do konca leta

Med šolami, kjer se bo jutri začel pouk, je tudi Nižja srednja šola Srečka Kosovela na Opčinah, kjer pa bodo kot kaže tako osebe kot dijaki v teh prvih mesecih novega šolskega leta sobivali z deloviščem v šolskih prostorih. V poslopju, kjer domujeta šola Kosovel in italijanska nižja srednja šola Muzio De Tommasini, naj bi namreč s prihodnjim tednom začeli odstranjevati azbestna vlakna, ki so jih bili med pregledom prostorov letos poleti odkrili v talnih oblogah učilnic. Tržaška občinska uprava je skupaj z zdravstvenim podjetjem presodila, da bi ob zagotovitvi varnosti pouk lahko potekal tudi med delom, to pa staršev ne prepriča in je zaskrbljenost velika, kar je prišlo do izraza tudi na množično obiskanem srečanju, ki je v ponedeljek zvečer potekalo v konferenčni dvorani Zadrugne kraške banke na Opčinah.

Zakaj je treba azbest odstraniti ravno zdaj? Na to vprašanje so skušali odgovoriti občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim, odgovorni za varnost inž. Nerio Musizza in občinski geometer Luigi Stocchi. Občinska uprava je že lani jeseni začela s preventivnim pregledom 170 šolskih poslopij, ki so v njeni pristojnosti, da bi ugotovili morebitno prisotnost azbesta in le-tega odstranili, preden postane resna grožnja. Za to je Občina našla najprej 350.000 evrov v okviru zakonskega odloka za gospodarski razvoj za najnujnejše posege na večstopenjski šoli Roli ter v vrtcih v Barkovljah in Rojanu, ob koncu letošnjega junija pa še milijon evrov iz Sklada za Trst za posege na osnovnih in nižjih srednjih šolah, pri čemer je občinska uprava med prioritete uvrstila tudi poseg v poslopju šol Kosovel in Tommasini. Težava je v tem, da mora Občina predložiti obračun najkasneje do 31. decembra letos, zato se z deli tako mudi, so povedali govorniki.

Začetek del je predviden za prihodnjo sredo oz. četrtek. Začeli bodo s prvim nadstropjem, ki ga bodo popolnoma izpraznili (razredi se bodo selili v ostala nadstropja) in izolirali, nato pa odstranili talne obloge in postregali pod. Sledila bo inšpekcija zdravstvenega podjetja, da bi preverili morebitno prisotnost ostankov azbesta, zatem bodo obnovili talne obloge. Postopek bodo ponovili še za ostala nadstropja, za vsako pa bi rabili približno mesec dni: učinkovitega dela naj bi bilo za šest ali sedem dni, tri ali štiri dni bi terjale priprave, poleg tega so tu še nadzor zunanjih prostorov ter poznejše preverjanje morebitne prisotnosti azbesta, preverjanja pa bi opravljali tudi med samim potekom del. Cilj je, da se delo opravi do božiča.

Kljub večkratnemu zagotavljanju, da gre za precej redna dela, kjer je varnost zagotovljena (čeprav ne stoodstotno), o čemer je govoril tudi predstavnik društva izpostavljenih azbestu, so posegi številnih staršev kazali na veliko zaskrbljenost. Marsikdo se je spraševal o možnosti prekinitve pouka oz. selitve v kako drugo stavbo, vendar je bil odgovor negativen. Eden od staršev je tudi predlagal, naj podjetje, naj se dela opravijo v več izmenah ob petkih, sobotah in nedeljah, tako da bi dijaki lahko nemoteno obiskovali pouk. Nekateri starši pa so kratkotalno dejali, da svojih otrok med potekom del ne bodo poslali v šolo, pri čemer so želi veliko odobranje ostalih udeležencev srečanja, ki vsekakor ne bo edino. Čim bo znano, katero specializirano podjetje bo opravilo dela in bodo znana varnostna določila (podjetje mora namreč predložiti načrt del, na podlagi katerega zdravstveno podjetje izda svoja določila), bo sklicano ponovno srečanje s starši, ki bodo vsekakor obveščeni o poteku del v realnem času, je zagotovila odbornica Grimova. (iž)

Udeležba na ponedeljkovem srečanju v dvorani ZKB je bila množična

FOTODAMJ@N

OBČINA TRST - Predstavili podatke o ponudbi za najmlajše

40% dojenčkov na čakanju

Odbornica Grim in njeni sodelavci

FOTODAMJ@N

Tržaška ponudba za najmlajše občane je med boljšimi v Italiji. Tako je prepričana občinska odbornica za izobraževanje Antonella Grim, ki je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila javnosti podatke o novem šolskem letu. Lokacija je bila zelo posrečena - lep park v Ulici Tigor, kjer domujejo jasli za otroke občinskih uslužbencev. Letos jih obiskuje 36 dojenčkov in otrok, ki niso še dopolnili treh let. Skupno je za vpis v občinske jasli zaposlilo 1058 malčkov, do danes so vanje sprejeli 635 otrok, medtem ko ostaja približno 40% otrok na čakanju.

Med sedemnajstimi občinskimi jasli imajo samo ene slovenski oddelek (Semidimela v Ul. Veronese), v katerem lahko sprejmejo 17 malčkov. V

Trstu pa obratuje tudi 21 zasebnih jasli, med katerimi so še ene s slovenskim učnim jezikom (Dijaški dom Srečka Kosovel). Antonella Grim je poudarila, da je uprava župana Cosolinija vsako leto povečala število razpoložljivih mest - tako je tudi letos, saj je v zasebnih jaslih, s katerimi imajo konvencijo, na voljo dodatnih deset mest (po novem torej 135). Priznala pa je, da je pot do števil, s katerimi se lahko ponašajo na tem področju najbolj razvite dežele (na primer Emilia Romagna), še dolga ...

Zato pa je odbornica ponosna na ponudbo otroških vrtcev, ki bodo ponovno odprli vrata v ponedeljek. Letos so vanje sprejeli kar 92% otrok med 3. in 6. letom, ki so zaprosili za vpis: 107 sekcij (med temi so 4 slovenske) bo tako v novem šolskem letu obiskovalo skoraj 2.500 otrok.

Medtem so vrata že odprli tako imenovani rikreatoriji - mladinska občinska središča, ki obratujejo med 14.30 in 19.30 in predstavljajo pravi unikum v državnem merilu. Z najnovejšimi podatki o vpisu ne razpolagajo, lani pa jih je obiskovalo preko 2.300 otrok in najstnikov.

Kaj pa večmesečna polemika o zaposlitvi vzgojiteljev in učiteljev, brez katerih občinske izobraževalne službe ne bi mogle odpreti vrat? Odbornica je zagotovila, da so težavo, ki je nastala zaradi znane razsodbe kassacijskega sodišča in tako imenovanega pakta stabilnosti, rešena: nekaj več kot 200 ljudi bo med septembrom in decembrom delalo z začasno pogodbo, januarja 2015 pa naj bi tiste, ki so v zadnjih petih letih delali vsaj 36 mesecev, končno le zaposlili za nedoločen čas.

Po mnenju sindikata USI to ne bo dovolj, zato naj bi bila občinska ponudba za najmlajše zelo okrnjena. Dokončne podatke bo vsekakor pred koncem meseca predstavil občinski odbornik za osebe Roberto Treu. (pd)

LAŽNI STEČAJ - Finančna straža aretirala italijanskega državljana Hoteli na Siciliji, sedež družbe v Trstu, denar pa na tekočih računih v Avstriji

Finančna straža iz Trsta je stopila na prste italijanskemu državljanu, ki je bil več let aktiven v turističnem sektorju. Moški je upravljal nekatere turistične objekte na Siciliji in je za sedež svoje družbe izbral Trst. Ves denar pa je pritekal na tekoče račune, ki jih je odprl v Avstriji, kjer je bival že več kot deset let in kjer je nabral okrog 700 tisoč evrov. Finančna straža ga je po podrobnih preiskavi aretirala pod obtožbo lažnega stečaja, zdaj pa je 50-letni moški v tržaškem zaporu.

Vse se je začelo s stečajem družbe z omejeno odgovornostjo s sedežem v Trstu, ki je delovala na turističnem področju. Finančna straža je po prvi kontroli takoj zasumila, da je bilo z upravljanjem družbe nekaj narobe.

Odločili so se, da poglobijo zadevo in temeljito izvajal strategijo, katere namen je bilo sistemsko izčrpavanje premoženja in finančnih sredstev družbe v točno določenih fazah, ki so privedle do njenega stečaja.

Nezakonita dejavnost je slonela na temeljih, ki so omogočali udejanjenje kriminalnega načrta. Družba s sedežem v Trstu je bila namreč last avstrijske družbe s sedežem v Salzburgu, ki jo je upravljal isti človek in v katero je pritekal denar iz Italije. Aretirani moški je glede tega posredoval finančni straži ustrezne dokumente in skušal prepričati preiskovalce, da je šlo za zakonite operacije. Toda finančna straža je kmalu ugotovila, da je šlo za lažne

dokumente, s katerimi je skušal osumljenec med drugim opravičiti nekatere stroške v tujini.

Sicer je možakar poleg tega, da je oškodoval državno blagajno, tudi pustil na cesti vsaj 50 uslužbencev, ki so bili zaposleni v dveh turističnih centrih blizu Caltanissette in v središču Raguse. Preiskovalci so na osnovi zbranega gradiva obtožili osumljenca lažnega stečaja in zahtevali njegov pripor, ki ga je sodnik za predhodne preiskave na tržaškem sodišču nato tudi odredil. Glede na to, da je imel moški stalno bivališče v Avstriji, so mu preiskovalci kmalu prišli na sled in ga aretirali, ko se je nahajal v Trstu. Bivšega pooblaščenega upravitelja turistične družbe so aretirali in odvedli v koronejski zapor.

OBČINA TRST - Odbornik Umberto Laurenzi zahteva vladni odlok

Načrt za uplinjevalnik v Žavljah je treba preklicati

Projekt za plinski terminal je še veljaven - Danes srečanje na županstvu

Projekt za gradnjo plinskega terminala v Žavljah, ki ga je izdelala španska družba Gas Natural, je še veljaven. Okoljskega dovoljenja (VIA), ki ga je leta 2009 izdala tedanja ministrica za okolje Stefania Prestigiacomo, ni namreč nihče preklical. Odlok ministra za okolje Corrada Clinija, ki je 4. aprila lani zamrznil dovoljenje VIA za šest mesecev, je že zdavnaj zapadel, vendar pa ni bil nikdar izdan odlok o preklicu dovoljenja VIA. Skratka, načrt za uplinjevalnik v Žavljah je na papirju še veljaven.

Tržaški občinski odbornik za okolje Umberto Laurenzi je zato sklical srečanje s predstavniki deželne vlade, pokrajinske uprave ter dolinske in miljske občinske uprave, ki bo danes na tržaškem županstvu. Laurenzi namerava ugotoviti, ali omenjene lokalne uprave še vedno nasprotujejo plinskemu terminalu in ali so pripravljene skupaj zahtevati od italijanske vlade, da dokončno

UMBERTO LAURENZI

prekliče okoljsko dovoljenje za gradnjo uplinjevalnika v Žavljah. Zelo pomembno bo seveda stališče deželne vlade.

Kot nam je povedal Laurenzi, je namreč nujna jasnost glede terminala v Žavljah, za to pa je »dolžno« ministristvo za okolje. Vendar je ta resor do sedaj izdal samo dovoljenje VIA ter ga po nekaj letih zamrznil za nekaj mesecev. Glede na to, da niso bili izpolnjeni pogoji, ki jih je zahteval minister

Clini za gradnjo uplinjevalnika, bi bil moral Rim dovoljenje VIA že preklicati. A tega še ni storil, je poudaril Laurenzi. Spomniti velja, da je minister Clini aprila lani postavil dva pogoja. Družba Gas Natural bi morala predlagati namesto Žavelj alternativno rešitev, po drugi strani bi morala tržaška Pristaniška oblast, ki je sicer izrazila nasprotovanje uplinjevalniku, spremeniti pristaniški regulacijski načrt. Oba pogoja se nista uresničila.

Temu gre dodati, da so bile lanske napovedi Pristaniške oblasti in družbe Siot o povečanju prometa v tržaškem pristanišču (ki naj bi ga uplinjevalnik zaviral) resnične. To niso torej več hipoteze, to so dejstva, je dejal Laurenzi. To je torej še dodaten razlog, da italijanska vlada dokončno prekliče okoljsko dovoljenje za gradnjo plinskega terminala v Žavljah.

A.G.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET

Beračenje in »cenzura«

Popolnoma nepotrebna seja. Takole je župan Roberto Cosolini rezko komentiral pedsinočno izredno sejo tržaškega občinskega sveta, ki je bila posvečena nadležnemu beračenju. Za razliko od drugih večjih mest je ta pojav v Trstu zelo omejen, desna sredina pa je vseeno zahtevala in dosegla izredno občinsko sejo o tem vprašanju. Zbrala je namreč dovolj podpisov za sklic zasedanja, čeprav so mnogi njeni zastopniki vnaprej vedeli, da iz tega ne bo nič.

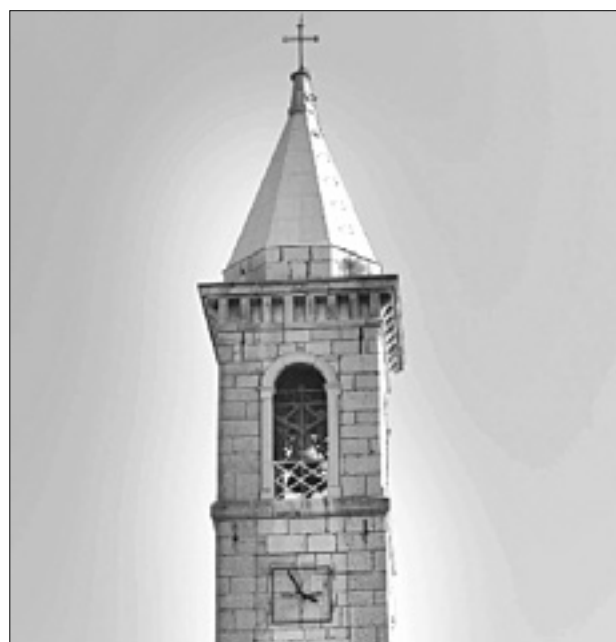
Da je nadležno beračenje pri nas zelo omejen pojav so potrdili tudi predstavniki sil javnega reda, ki so se udeležili seje. Takšnih pojavov seveda ne gre nikoli podcenjevati, a tudi ne precenjevati, kar so na seji naredili nekateri zastopniki opozicije. Za polemiko je poskrbela Se-

verna liga, ki je zaman zahtevala navzočnost svojih predstavnikov na seji. Liga namreč ni zastopana v mestni skupščini, čeprav je na zadnjih volitvah izvolila dva občinska svetnika (Maurizia Ferraro in Roberta De Gioio), ki pa sta jo kmalu zapustila in ustanovila samostojno svetniško gibanje. Pokrajinski tajnik Lige Roberto Roberti govori o cenzuri in napada Cosolinija ter občinske svetnike, ki so se zoperstavili navzočnosti predstavnikov Lige na pedsinočni seji.

V levi sredini (proti navzočnosti Lige se je opredelilo tudi Gibanje 5 zvezd) zavračajo očitke o cenzuri in nestrpnosti. »Da Liga ni več zastopana v občinskem svetu ni stvar občinskega sveta, temveč Severne lige,« ugotavljajo v levosredinski koaliciji.

BAZOVICA - Prizadevanje Igorja Švaba

Pokvarjeno uro je treba popraviti

Ura na zvoniku v Bazovici je že nekaj časa ustavljena

FOTODAMJ@N

Občina Trst bo popravila uro na zvoniku cerkve sv. Marije Magdalene v Bazovici, ki je že dalj časa ustavljena. To je na pedsinočni občinski seji svetniku Slovenske skupnosti zagotovil odbornik za javna dela Andrea Dapretto. Cerkevno uro je prizadelo slabo vreme, ki ni poškodovalo njenega mehanizma, pač pa okvir s številkami, ki je potreben popravila. Domači duhovnik Žarko Škrl se je za pomoč obrnil na Švaba, ki je - kot rečeno - posegel pri pristojnem odborniku.

»Izražam zadovoljstvo, da je na seji občinskega sveta odbornik za javna dela Dapretto osvojil moj dnevni red vezan na letošnji občinski proračun in ki predvideva popravilo ure na zvoniku župnijske cerkve sv. Marije Magdalene v Bazovici. Zahvala gre tudi kolegoma Alessandru Carmiju in Mariu Ravalicu, ki sta moj dnevni red podprla. Upam, da bo do popravila prišlo v kratkem, tako da bo lahko ura spet nemoteno delovala,« je zadevo komentiral Švab.

Cerkvena stavba (seveda vključno z zvonikom in uro) je last Občine Trst, ki je zato pristojna tudi za obnovitvene posege in podobno. Občina večji del sredstev za vzdrževanje cerkvenih nepremičnin dobiva iz deželnih blagajn.

AKTUALNO - Podatki ustanove Cgia iz Mester

Davek Tasi: Trst ne ravno v dobri družbi

Lastniki hiš in stanovanj v tržaški občini bodo letos v povprečju plačali sto evrov več davka na nepremičnine Tasi v primerjavi z letom 2012. To izhaja iz raziskave, ki jo je izvedla ustanova Cgia iz Mester na osnovi sklepov posameznih občinskih uprav. Glede poviška davka Tasi se je Trst znašel na četrtem mestu po Verbanii (povišek 200 evrov), Mantovi (120) in Pratu (117). Najboljše se bodo izmazali občani toskanske Siene, ki bodo po mnenju strokovnjakov Cgia letos pri davku na nepremičnine privarčevali kar 374 evrov.

Cgia, ki velja za verodostojno ustanovo, je svoje izračune naredila na osnovi katastrskih rent posameznih občin ter sklepov občinskih svetov o raznih olajšavah ter odtegljajih, ki jih najdemo na uradni spletni strani finančnega ministrstva. Kdor je že plačal prvi obrok davka Tasi, mora dru-

gega plačati do 16. decembra (položnice bo dobil na dom), kdor doslej ni plačal nič, ker na dom še ni dobil položnice za prvi obrok, mora to storiti do 16. oktobra.

Nezavidljivo uvrstitev Trsta na »lestvici« raziskave Cgia v sporočilu za javnost negativno komentira Everest Bertoli, vodja stranke Forza Italia v tržaškem občinskem svetu. »V Mestrah so potrdili to, kar smo mi napovedovali že pred časom. Žal uprava župana Roberta Cosolinija vztraja na poti uničevalnih davčnih poviškov za družine in podjetja. Nič novega, saj sodijo ti neupravičeni poviški v usmeritev te občinske uprave. V resnici nas stalno tepejo z davki v mestu, ki je vse bolj umazano in zapuščeno, za kar je v prvi osebi odgovorna ta nesposobna občinska uprava,« je v sporočilu še kritično ocenil zastopnik opozicijske desne sredine.

ŽELEZARNA - Rim Danes predaja železarne družbi Arvedi

Predajo škedenjske železarne iz rok družbe Lucchini pod okrilje skupine Arvedi bodo na pristojnem ministrstvu v Rimu formalno zapečatili danes. Kupoprodajno pogodbo bi bili morali podpisati že včeraj, vendar so se na včerajšnjem srečanju še do sinoči pogovarjali o zadnjih podrobnostih. Sindikalni viri so vsekakor včeraj poudarili, da bo do podpisa nedvomno prišlo danes.

Na sedežu tržaške Confindustrie se bo namreč jutri dopoldne začelo posvetovanje med sindikalnimi predstavniki zaposlenih in bodočim novim lastnikom. Srečanja se bodo udeležili zastopniki panožnih sindikatov Fiom-Cgil, Fim-Cisl, Uilm-Uil in Ugl, skupine Lucchini, družbe Arvedi in tržaške Confindustrie.

PESEK - Dvojna prometna nesreča malo po mejnem prehodu

Z avtomobilom v bor

Hrvaška voznica zavozila na nasprotni pas - Drugi voznik trčil zaradi radovednosti - K sreči ni bilo hujših poškodb

Pesek je bil včeraj popoldne prizorišče prometne nesreče, v katero je bil vpleten hrvaški avtomobil, a na srečo ni imela hujših posledic. Do nesreče je prišlo malo pred 15. uro na višini bivšega motela Val Rosandra, ko je avtomobil rdeče barve znamke Opel Astra z reško registracijo, ki ga je upravljala na videz kakih 50-60 stara voznica, peljal proti Bazovici, iz še nepojasnjenih razlogov zavozil na nasprotni vozni pas, od tam pa ga je zaneslo na rob ceste in je po kakih dvajsetih metrih voznice na robu čelno trčil v tam stoječ bor. To pa ni še vse: radovedni voznik drugega avtomobila, ki ga je očitno zelo zanimala nesreča, je povzročil drugo s trčenjem v drugo vozilo. Na prizorišču so prihiteli reševalci službe 118, ki so v katinarsko bolnišnico prepelejali dve osebi, ki sta k sreči utrpeli le lažje poškodbe, ob policistih miljskega komisariata, ki so opravili preiskavo, pa so na prizorišču prišli tudi tržaški občinski policisti, ki pa so niso mogli neposredno poseči, ker se je nesreča zgodila na ozemlju Občine Dolina.

Avto je zavozil na nasprotni vozni pas in trčil v drevo

FOTODAMJ@N

POPRAVEK

Kocjančič v salonu

V včerajšnji izdajo dnevnika se je vrnila napaka, za katero se opravičujemo. Ob članku o gostovanju naših vinarjev v dunaskem salonu v nekdanji ribarnici smo objavili napačno fotografijo - na tokratni pa je res Rado Kocjančič!

Obvestila

JOGA - SKD France Prešeren iz Boljuna vabi na predstavitev tečaja in brezplačno poskusno vadbo z učiteljem Goranom Korenom danes, 10. septembra, od 18. do 19. ure v društveno dvorano občinskega gledališča. Pridite v udobnih oblačilih in s podlogo za ležanje. Poleg tega pa sporoča vsem, ki so tečaj joga že obiskovali, da bo vadba z učiteljem Goranom Korenom potekala ob sredah od 19. do 20.30. Vabljeni.

KMEČKA ZVEZA obvešča vinogradnike, da morajo prijaviti morebitne količine vina, ki so jih imeli v zalogi dne 31. julija 2014. Rok za predstavitev prijave zapade danes, 10. septembra.

SOMPĐ VESELA POMLAD vabi osnovnošolce in njihove starše na informativno srečanje ob začetku novega pevskega leta otroškega zbora. Zborovodja Goran Ruzzier pričakuje stare in nove pevce in bo z odborniki društva na voljo za vse informacije o delovanju danes, 10. septembra, ob 18. uri v Finžgarjevemu domu na Opčinah, Dunajska cesta 35. Za sporočila in predhodna vprašanja na tel. št. 328-3635626 ali goranruz@gmail.com.

GODBENIŠKA ŠOLA VIKTOR PARMA - Trebče, vabi k vpisu v novo šolsko leto 2014/2015 stare in nove člane v četrtlet, 11. septembra, ob 19. uri v Ljudskem domu. Info tel. št. 329-0196722 (Janko) in 040-214618 (Enzo).

KMEČKA ZVEZA obvešča vinogradnike, da bo v sodelovanju z Zadrugno kraško banko, njena svetovalna služba opravila meritve sladkorne stopnje in skupnih kislin grozdja: v četrtek, 11. septembra, od 14.30 do 16.00 na kmetiji Dušana Križmana, Kontovel 112.

MEPZ IGO GRUDEN iz Nabrežine obvešča, da bo prva vaja v sezoni v četrtek, 11. septembra, ob 20.30. Vabljeni novi pevci in pevke!

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS vabi v petek, 12. septembra, ob 18. uri v gostilno na Razdrtem, na potpisno predavanje Marka Korošca: »Ekstremni vremenski pojavi 2014«. Ob 20.00 pa bo nočni pohod ob polni luni na Nanos.

GEOMETRI POZOR! V petek, 12. septembra, ob 19. ure dalje v restavraciji v Prečniku večerja za vse bivše dijake, učno in neučno osebe, geometrskega oddelka šole Zois. Kdor se še ni odzval na vabilo se lahko prijavi prof. Willju Mikacu na tel. št. 333-5209076 ali willj.mikac@zigazois.it.

GLASBENA MATICA vabi na dneve odprtih vrat: v petek, 12. septembra, od 16.00 do 19.00 v Prosvetni dom na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1, ter v soboto, 13. septembra, od 10.00 do 13.00 na sedež šole, Ul. Montorsino 2.

MOVŠ LIPA bo začela s prvo vajo nove sezone 12. septembra ob 20.30. Vabimo nove pevce, ki ljubijo lepo petje, naj se pridružijo.

WWF - Zaščiteno morskno območje v Miramaru, v sodelovanju z občino Trst, prireja vsak petek do 12. septembra, od 10. do 12. ure didaktične naravoslovne dejavnosti na območju Mlake na Kontovelu. Info na tel. št. 333-9339060 ali 040-6754339.

ZSKD obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici odprti publiko po poletnem urniku 9.00-13.00 do petka, 12. septembra.

DRUŠTVO ZVEZDA vabi v Podlonjer na tradicionalni praznik grozdja v soboto, 13. in nedeljo, 14. septembra. V soboto od 20.00 ples s skupino Judy Lee. V nedeljo ob 19.30 nagrajevanje najlepših »špronov«, sledi ples z Duom Melody. Odprtje kioskov ob 18. uri.

OTROŠKI ZBOR KRASJE z dirigentko Petro Grassi, vabi na prvo vajo v novi sezoni v soboto, 13. septembra, ob 11. uri v Ljudskem domu v Trebčah. Vabimo lanske pevce k polnoštevni udeležbi in nove pevske navdušence, da se jim pridružijo!

ASD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da so se začeli treningi in vpisi za nove člane. Osnovna motorika (3-6 let) pon. in pet. 16.45 - 17.45. Otroška skupina (6-11 let) pon. 16.30 - 18.00 in pet. 17.00 - 18.30. Mladinska skupina

(12-18 let) pon. 18.00 - 20.00 in pet. 18.30 - 20.30. Info na tel. št. 347-8535282 (Jasna) in 347-9227484 (Ryan) ali info@cheerdancemillemium.com.

KAPELICA KRALJICA MIRU NA KATINARI: v nedeljo, 14. septembra, ob 9.30 ob 75-letnici postavitve, bosta darovala običajno sv. mašo pri kapelici domači župnik p. Rafko Ropret in upokojeni škof Evgen Ravnigani. Vabljeni!

HATHA YOGA - KD RDEČA ZVEZDA v sodelovanju z vaditeljem Janom. Lekcije se bodo odvijale ob ponedeljkih in četrtek v društvenih prostorih v Saležu. Urnik lekcij: 18.30-20.00. Tečaj se bo začel v ponedeljek, 15. septembra, do ponedeljka, 15. decembra. Toplo vabljeni na spoznavanje starodavne indijske modrosti.

HATHA YOGA: SKD TABOR - Prosvetni dom Opčine, z Janom Budinom: prvo srečanje bo v ponedeljek, 15. septembra, ob 20.30.

PLESNA DELAVNICA - SKD TABOR Prosvetni dom Opčine, z Jelko Bogatec: ob sredah 15.30 - 16.30 (srednja šola), 16.30 - 17.30 (3., 4. in 5.r OŠ). Začetek 17. septembra. Poskusna vaja za zadnji letnik vrtca in 1. in 2. r OŠ v ponedeljek, 15. septembra, ob 16.15.

SKD IGO GRUDEN - BALET sporoča, da bo vadba potekala ob ponedeljkih in sredah v društvenih prostorih v Nabrežini. Ob 16.15 za otroke stare 4 in 5 let (vrtec); ob 17.00 za otroke iz prvih dveh razredov osnovne šole in ob 18.00 za starejše. Za informacije jsimoneta@yahoo.it ali 329-4615361 (Jasna). Vaje se bodo začele v ponedeljek, 15. septembra.

MINIBASKET AKK BOR sporoča, da se treningi minibasketa začnejo v torek, 16. septembra. Letniki 2006-07-08-09 torek in petek 16.00-17.15 na Stadionu 1. maj. Letniki 2003-04-05 torek in petek 17.30-19.00 v Lonjerju. Za info na tel. št. 340-6445370 (Karina).

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se bo vadba pod vodstvom Mateje Šajna pričela v torek, 16. septembra, ob 18. uri. Tečaj bo potekal v 2. nadstropju Kulturnega doma ob torkih in četrtek, od 18.00 do 19.15. Za vpis in pojasnila tel. 349-6483822 (Mileva).

SAME BABE v četrtek, 2. oktobra, ob 18.30 na Dolgi kroni pri Dolini.

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE - HATHA YOGA Tečajji yoge z vaditeljem Janom. Lekcije se bodo odvijale ob torkih in petkih v društvenih prostorih na Stadionu 1. maj pri sv. Ivanu. Urniki lekcij: 18.30-19.50 in 20.00-21.20. Tečaja se bosta začela v torek, 16. septembra, in se bosta zaključila v torek, 16. decembra. Vabljeni na popolno sprostitev telesa in uma.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK obvešča, da so odprti vpisi v Glasbeno šolo za otroke in mlade. Informativni sestanek za starše bo v sredo, 17. septembra, ob 19.00 v Soščevi hiši na Proseku. Vabljeni! Za informacije telefonirati na 040-251101 (Bruno) ali 349-2512176 (Irina).

PILATES - vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 sporočajo, da se vadba Pilatesa vrši ob torkih in petkih, od 19. do 20. ure v telovadnici NŠŠ S. Gregorčič v Dolini. Vabljeni.

PLESNA SKUPINA VIGRED sporoča, da bo prvo srečanje v novi sezoni v Štalci v Šempolaju, v četrtek, 18. septembra, ob 16. uri za vrtec in osnovno do 4. raz., ob 17. uri za 5.raz, srednjo in višjo, ob zaključku vaje seja za določitev urnikov. Vabljeni tudi novi plesalci!

ŠOLA KLASIČNEGA BALETA: poskusne vaje bodo v četrtek, 18. in 25. septembra, ob 17. uri v prostorih občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu.

ŠOLA JAZZ BALETA: poskusne vaje bodo 19. in 26. septembra, ob 17. uri v prostorih občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu.

BABY BAZEN - ŠC Melanie Klein prireja tečaj, namenjen dojenčkom in otrokom do 4. leta starosti in staršem. Izkušnja v vodi pripomore k temu, da se med novorojenčkom in starši ustvari posebna vez. Dojenčki bodo med tečajem zaplavali, starše pa bomo učili pravilne drže dojenčka v vodi. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

GLEDALIŠKI VRTILJAK vpisuje abonmaje za sezono 2014/15. Na sporedu bo 7 nedeljskih predstav od septembra do marca v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27. Prva predstava bo ob 16. uri, druga ob 17.30. Informacije in vpisovanje na tel. št.: 040-370846 ali pa na Ul. Donizetti 3, 3. nadstropje, od 9.30 do 16.30 od pon. do petka.

TELOVADBA ZA ZDRAVO HRBTENICO IN OBLIKOVANJE TELESA - Skupina 35-55 SKD France Prešeren iz Boljuna in vaditeljica Sandra sporočajo, da se vadba vrši ob torkih od 9. do 10. ure v društveni dvorani občinskega gledališča. Vabljeni.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste tudi nove pevce. Vaje vsak ponedeljek od 16.00 do 17.00 v Štalci v Šempolaju, prvo srečanje v ponedeljek, 22. septembra.

ŠZ BOR - GIMNASTIČNI ODSEK začinja novo sezono ritmične gimnastike s sledečimi urniki: treningi na Stadionu 1. maj bodo potekali ob torkih od 16.30 do 17.30 za predšolska in osnovnošolska dekleta; ob petkih od 16.30 do 17.30 za predšolske deklice, za osnovnošolske pa od 17.30 do 18.30. Prvi trening bo v torek, 23. septembra. Treningi na Opčinah (telovadnica osnovne šole Bevk) ob sredah; za predšolska dekleta od 16.30 do 17.30 in osnovnošolske pa od 17.30 do 18.30. Prvi trening bo v sredo, 24. septembra. Za prijave in info: 040-51377 ali 328-2733390 (Petra).

PIHALNI ORKESTER RICMANJE obvešča, da so vpisnine glasbenih tečajev odprte do vključno 30. septembra. Zainteresirane vabimo na informativni dan, ki bo v petek, 26. septembra, ob 16. do 19. ure v Babni hiši, v Ricmanjih. Informacije: po.ricmanje@yahoo.it ali 329-1814250

AŠD POLET vabi vse otroke do 8. leta na brezplačen začetniški tečaj hokeja na rolerjih, ki bo potekal do konca septembra ob torkih in četrtek od 18. do 19. ure v športni dvorani na Pikelcu. Za morebitne informacije lahko pišete na info@polet.it.

KD SLOVAN s Padrič organizira tečaj slovensčine za začetnike in nadaljevalce. Informativni sestanek bo v torek, 30. septembra, ob 20. uri v Zadrugnem domu Skala v Gropadi. Informacije in vpis: jan.grgic@alice.it ali na tel. št. 349-7386823 (v večernih urah).

MLADINSKI KROŽEK DOLINA - in mali kitaristi iz Brega vabijo nove prijatelje, da se vpišejo v glasbeno šolo. Za ostale info pokličite na tel. št. 328-5761251 ali pišite na info.mkib@yahoo.it.

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo ljudoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih, od 16. do 18. ure in ob sobotah, od 10. do 12. ure. Septembra so predvidene delavnice oblikovanja: Igre in skulpture in Poslušajmo kako se približuje dež. Info na tel. št. 040-299099, od pon. do sob., od 8. do 13. ure.

PLAY&LEARN - Želiš, da bi se tvoj otrok učil angleščine na preprost in zabaven način? Igre, pesmice, maske in še marsikaj drugega čakajo otroke od 3. do 10. leta starosti. Urniki: sredo od 17.00 do 17.45 (za otroke od 3. do 5. leta starosti) - začetek 1. oktobra. Sreda od 18.00 do 18.45 (za otroke od 6. do 10. leta starosti) - začetek 1. oktobra. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

SLOVENSKI ABC - ŠC Melanie Klein prireja zabavni tečaj slovensčine za otroke od 3. do 6. leta. Potekal bo ob sredah od 16.00 do 16.45 na društvenem sedežu, v Ul. Cicerone 8. Začetek 1. oktobra. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

ACQUAFITNESS - ŠC Melanie Klein obvešča, da se bo skupinska vadba začela v četrtek, 3. oktobra, in bo potekala v bazenu na Pesku. Vadba v vodi ublaži gravitacijo, sprosti, izboljša prekrvavitve in razvedri. Vadba učinkovito deluje tudi proti celulitisu. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

SEMINAR VOKALNE TEHNIKE V ZBORU s slovenskim dirigentom Robertom Fegušem, v organizaciji MePZ Tončka Čok, SKD Lonjer-Katinara, v sodelovanju z ZSKD in USCIFJK, bo v soboto, 4. oktobra, od 14. do 20. ure v Športno-kulturnem centru Lonjer-Katinara. Vabljeni pevci, zborovodje, koripetitorji. Info in prijave na ZSKD, Ul. S. Francesco 20, tel. št. 040-635626 ali trst@zskd.eu, www.zskd.eu.

SLOVENŠČINA ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja začetniške in nadaljevalne tečaje. Tečaj traja 20 ur in poteka enkrat tedensko. Minimalno število tečajnikov je pet, maksimalno pa deset. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

Prispevki

V spomin na drago Nino Metelko por. Purič daruje Marica Purič (Repen 125) 50,00 evrov za MoPZ Kraški dom.

V spomin na gospo Nino Metelko darujeta Alekseja in Primož Možina 20,00 evrov za amatersko športno združenje Sloga.

V spomin na mamo Olgo darujeta Geni in Clara z družino 50,00 evrov za SKD Jože Rapotec iz Prebena.

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Dorotea Crevatin vd. Ostrouska

Pogreb pokojne bo v četrtek, 11.9.2014, ob 11.40 v ulici Costalunga. Žalujoci

vsi njeni.

Draga Cinzia, ob boleči izgubi sočustvujemo s tabo in vsemi domačimi

Sara, Marko in Borut.

Ob izgubi drage mame g. Doroteje Crevatin izrekamo naši kolegici Cinziji Ostrouska iskreno sožalje

vsi na DIZ Jožefa Stefana.

† V 90. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga teta

Marija Purič vd. Ravbar

Žalostno vest sporočajo

nečaki

Mestre, Repen, 7. septembra 2014

10.9.1974

10.9.2014

Olga Bandi Kozina

Vedno z nami

Geni in Clara z družino

Tebe ni, a Tvoj glas nas spremlja in bodri z drugih planjav.

Med nami je boleče odjeknila vest, da nas je zapustil **MARIJAN BAJC**, dolgoletni igralec naše radijske družine. Njegov kleni značaj, zavezanost in zvestoba igralski skupini ter markantni glas bodo vselej živeli v nas. Prizadetim svojcem izražamo svoje občuteno sožalje.

Žalna seja za pokojnikom bo v petek, 19. septembra, v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 ob 18. uri.

Radijski oder

Ob izgubi dragega Marijana se žalovanju pridružujejo

svakinja Majda, Dejan in Nevenka z družino

Ob izgubi moža in očeta Marijana izrekamo občuteno sožalje gospe Mirandi, Ivanu, Gorazdu in Alenki

Jasmin, Maksi, Tanja in Niko

Ob izgubi dragega očeta izrekava Alenki in svojcem iskreno sožalje

Neva in Barbara z družinama

Dragocenemu prijatelju Marijanu Bajcu poslednji pozdrav. Svojcem naše globoko sožalje.

Neva, Aldo, Rafaela, Adrijan

Ob izgubi dragega Marijana Bajca izrekamo svojcem iskreno sožalje

družine Doles, Gregori, Korošič, Mozetič, Pertot in Presl

Vsem Bajčevim izrekamo iskreno sočutje ob naših hvaležnih in prelepih spominih na dragega Marijana.

Stari prijatelj iz 'Klubiča'

Upravni in nadzorni odbor ter ravnateljstvo Zadrugne kraške banke

izražajo iskreno sožalje svojcem ob izgubi dr. Marijana Bajca, bivšega člana nadzornega odbora ZKB.

Ob izgubi šolnika in kulturnega delavca Marijana Bajca izreka iskrene sožalje družini in sorodnikom

stranka Slovenska skupnost.

Ob bridki izgubi dragega moža dr. Marijana Bajca izreka članici in bivši odbornici Mirandi in družini iskreno sožalje

združenje Hospice Adria onlus

Ob izgubi dragega Marijana Bajca, nenadomestljivega in zvestega člana in sodelavca, izreka družini globoko občuteno sožalje

SLOVENSKA PROSVETA

Ob težki izgubi dragega očeta Marijana izrekamo kolegu in prijatelju Ivanu Bajcu in vsem sorodnikom globoko občuteno sožalje.

Uredništvo in kolegi RAI

ŠEMPOLAJ - Občutena prireditev ob 30-letnici SKD Vigred

Štalca - zgodba o uresničenih sanjah

Nekaj utrinkov z nedeljskega slavlja v Šempolaju

FOTODAMJ@N

več fotografij na www.primorski.eu

Sanje je mogoče uresničiti, če za njimi stojijo pogumni ljudje, ki se ne bojijo trdega dela in so pripravljeni za njihovo uresničitev žrtvovati svoj čas. To dokazuje šempolajska Štalca, ki so jo člani Slovenskega kulturnega društva Vigred obnovili med sedemletnim udarniškim delom in jo slovesno odprli pred desetimi leti. Od takrat je nekdanji hlevček sredi vasi epicenter vaškega kulturnega življenja. Da so Šempolajci in prebivalci bližnjih vasi še kako ponosni nanjo, pa dokazuje nedeljsko slavlje, ki je privabilo res veliko ljudi. Ob desetletnici Štalce je razlog za praznovanje predstavljala še druga obletnica - tridesetletnica formalne pravne ustanovitve društva Vigred (čeprav sega njegovo delovanje v začetek 70. let).

Na prisrčni slovesnosti, med katero sta društvu čestitala domači župan Vladimir Kukanja in predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Igor Tuta, se je domače narečje prepletalo s knjižnim jezikom, zborovsko petje s plesom, električni ritmi z godbo na pihala. Pred prisotnimi so se zvrstili številni nastopajoči, ki so aktivni v društvu. Na prizorišču sta jih s sočnim dialogom privabljal mali Tadej Gruden in njegov oče Matej, medtem ko so odlomke iz družvene zgodovine prebrala Jožica, Helena, Gaja, Karin, Mischelle, Veronika in Shari (vezni tekst je napisala društvena odbornica Valentina Battigeli).

Prva je pred občinstvo stopila Otroška pevska skupina Vigred (vodi jo Serena Picco in Aljoša Saksida) in zapela tudi priložnostno pesem o društvu in Štalci. Nato so bili na vrsti otroška in mladinska plesna skupina, ki ju vodi Jelka Bogatec, ter Mladinska glasbena skupina Vigred - Kraški fenomen, ob kateri je zapel domačin Danjel Rebula. Kot se za ljudsko slavlje spodobi, so prisotne razvedrile tudi nabrežinska godba na pihala in narodne noše, za dobro voljo pa so poskrbeli še pevka Laura Budal ter ansambla Domači zvoki in Kraški muzikanti. Pred družabnostjo, k uspehu katere so bistveno pripomogle prebivalke Šempolaja, Prečnika, Slivnega, Praprota in Trnovce, ki so napekle ogromno domačih dobrot, so društveni člani poskrbeli še za presenečenje in obdarili svojo neutrudno predsednico Eleno Legiša.

V spodnjih prostorih Škerkove hiše in v Štalci je še do srede (vsak dan od 16. do 18. ure) na ogled razstava o vaškem društvenem delovanju, ki se ni začelo s SKD Vigred, temveč sega v prvo polovico 20. stoletja, ko je v vasi delovalo izobraževalno in pevsko društvo Razvoj. Na ogled so številne slike, lepaki, članki, ki jih hranijo v društvenem arhivu in na zgodovinskem odseku NŠK, novejša fotografije pa so prispevali društveni prijatelji.

DUNAJSKI SALON - V današnjem sporedu Kulturni trikotnik Trst-Ljubljana-Dunaj

Dunajski kulturni salon v nekdanji ribarnici se je prevesil v sklepni del, ki se bo zaključil ta konec tedna. Organizator, Avstrijski muzej uporabne in sodobne umetnosti - MAK, napoveduje do nedelje še veliko glasbe, plesa, predavanj, filmskih projekcij in degustacijskih trenutkov.

Danes napovedujejo tudi dve zanimivi srečanja o kulturni politiki v Trstu in širšem prostoru. Ob 18.30 se bosta v dunajskem salonu tržaški župan Roberto Cosolini in njegov še do pred nedavnim odbornik za kulturo Franco Miracco pogovarjala o perspektivah kulturnega utripa v mestu. Zvečer ob 21. uri pa bosta v gosteh načelnica oddelka za kulturo pri mestni občini Ljubljana Mateja Demšič in ravnatelj ljubljanskih mestnih muzejev Blaž Peršin. Predstavila bosta ljubljanski Art system, njun obisk pa naj bi bil priložnost za utjevanje kulturnega sodelovanja na relaciji Trst - Ljubljana - Dunaj.

Ob kulturi bo danes in v nasled-

njih dneh v ospredju tudi gastronomija. V zadnjih tednih so se na dunajskem salonu že predstavljali zamejski vinarji, ki so naleteli na dober odziv občinstva. Ta teden bodo degustacijski tedenski izbor zaokrožili turistična kmetija Zobec iz Boljunca, ki se ukvarja z gojenjem lososov, družina Starec, ki v Dolini prideluje izjemno oljčno olje, in Dario Zidarich, ki bo predstavil svojo sirarsko dejavnost. Zobčevi se bodo predstavili drevi ob 19. uri, Starčevi jutri ob 19.30, Dario Zidarich pa bo o sirarstvu govoril v petek ob 19. uri.

Pokušnje domačih izdelkov bodo lepo popestrili še drugi kulturni dogodki, med katerimi velja omeniti drevišnjo predstavitev dunajske dvorane Wiener Stadthalle in edinstveni tržaški modni dogodek; mednarodni natečaj ITS (International talent support). O tej prireditvi bo v petek zvečer govorila njena idejna snovateljica Barbara Franchin. Pozno zvečer pa bodo za vzdušje skrbeli DJ-ji.

KZ za vinogradnike

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da bo v sodelovanju z Zadružno kraško banko njena svetovalna služba opravila meritve sladkorne stopnje in skupnih kislin grozdja jutri od 14.30 do 16.00 na kmetiji Dušana Križmana, Kontovel 112; O nadaljnjih meritvah bo zveza sproti obveščala vinogradnike.

Večerja geometrskega oddelka zavoda Zoīs

Oddelek za geometre na tehničnem zavodu Zoīs bo naslednje leto vstopil v svojo 35-letnico obstoja in praznoval 30-letnico prve mature. V tem obdobju je na oddelku diplomiralo skoraj 200 dijakov, poučevalo pa je več kot 80 šolnikov.

Vedno pa je pravi čas za prijetno druženje in obujanje spominov na učne ure gradbeništva ali topografije, predvsem na prijetno vzdušje, ki je vedno odlikovalo geometrijski oddelček. V ta namen bo v petek, 12. septembra, od 19. ure dalje v restavraciji Sarđoč v Prečniku večerja posvečena vsem bivšim dijakom, učnemu in ne učnemu osebju. Kdor se še ni odzval na vabilo, lahko se čim prej prijavi prof. Willju Mikacu preko elektronske pošte willj.mikac@zigazois.it ali na tel. št. 3335209076.

Fotografije o policiji

Na kvesturi bodo danes odprli razstavo fotografij Lab 3.0 - obiettivo Polizia. Na ogled bodo posnetki Fabia Crozzolija z gojenci tukajšnje policijske šole. Razstava bo odprta do 30. septembra vsak dan med 8. in 20. uro.

Izgubil je športno stavo in si nakopal še ovadbo

Policija je pozno predsinoči legitimirala in nato ovadila zaradi povzročitve škode 45-letnega P.M. iz Trsta. Moški se je v športni stavnici Snai v Drev. XX. septembra raztogotil zaradi športnih izidov, ki naj bi bili po njegovem mnenju potrjeni. V jezi je razbil steklo in poškodoval drugo opremo lokala.

Jerry Calà v Portopiccolo

Trg v naselju Portopiccolo v Sesljanu bo nočjo prizorišče kulturno zabavnega večera. Gost bo popularni Jerry Calà, ki bo ob 21.30 nastopil v spektaklu »Live music show«, v katerem v glasbi obnavlja svojo 40-letno poklicno pot v svetu spektakla.

Razstava še do nedelje

V muzeju Schmidl v palači Gopcevich (Ul. Rossini 4) v Trstu so razstavo »La scena dipinta«, v kateri predstavljajo scenske osnutke iz muzejske zbirke, podaljšali še do nedelje, 14. septembra. Ogled med 10. in 18. uro.

CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment
Authorised Centre

ENGLISH plus...

BRITISH SCHOOL

Trst • Ulica Torrebianca 18 • 040-369.369

LET'S COMMUNICATE!

Tržič Ulica Duca d'Aosta 16
0481-411.868

Gorica Korzo Italia 17
0481-33.300

Videm Vico Pulesi 4
0432-50.71.71

www.British-FVG.net

SLAVNOSTNI GOVORNIK - Furio Honsell, videmski župan

»Bili so prvi antifašisti v Evropi, njim naj gresta zasluga in čast«

Na letošnji osrednji proslavi v spomin na Bazoviške junake sta prisotne nagovorila Furio Honsell in Marij Čuk. Ker sta med prisotnimi govora vzbudila veliko zanimanje, ju objavljamo v celoti; danes nagovor videmskega župana (za prevod se zahvaljujemo programskemu oddelku Radia Trst A - italijanski izvirnik je na voljo na www.primorski.eu), v jutrišnji izdaji pa govor dolinskega novinarja in pesnika.

Predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor, župani, ki predstavljate svoje skupnosti, družinski člani in prijatelji junakov, protifašistični državljani in državljani!

Z velikim ganotjem bom danes spregovoril ob tem tako etično kot politično, pa tudi človečnostno pomembnem dogodku. Globoko občutim pomen, ki ga ima ta dogodek za slovensko skupnost v Trstu in bi ga moral hkrati imeti za celotno tržaško mesto, za našo deželo, za Italijo in za vse tiste italijanske in slovenske državljane, ki čutijo dolžnost, da ponovno potrdijo vrednote svobode, pluralnosti, solidarnosti, enakosti, enakih možnosti, pravičnosti, demokracije. Državljanke vrednote, ki so naše edino upanje za civilen napredek človeštva. Vendar pa je to tudi priložnost, da se obsodijo fašizmi in njihovo barbarstvo, da obsodimo politike homologacije, ki težijo k zanikanju posebnosti in s tem jemljejo dostojanstvo različnim identitetam in kulturam, ki so - nasprotno - pravi temelji skupnosti.

Surova politika prisilnega raznarodovanja, pravilneje bi bilo reči fašistizacije, ki so jo italijanske oblasti v dvajsetletju izvajale nad slovensko govorečim prebivalstvom teh dežel, bo za vedno ostala simbol grozodejstva in barbarstva. Najprej odprava slovenskih šol, potem slovenskega jezika iz šol in cerkva, ukinitve kulturnih in celo športnih društev, ukinitve slovenskih časopisov in vseh slovenskih kulturnih dejavnosti in dejavnosti v slovenskem jeziku,

»Danes moramo kot pristni evropski državljani reči: vsi smo slovenski partizani«

postopna odprava slovenskih priimkov in krajevnih imen, začeti z imeni rek, so med najbolj gnusnimi in subtilnimi oblikami zanikanja kulture neke skupnosti. Posebno podla pa je bila prepoved slovenščine na sodiščih, ki je odvzela državljanom pravico do enakih možnosti, da se branijo.

V očitnem kršenju mednarodnih pogodb italijanske oblasti niso preganjale fizične nasilja, ki so ga nad slovensko manjšino izvajali škvadrasti. Nasprotno, s krepitvijo fašizma je bilo nasilje vedno bolj legitimirano in je privedlo do požiga več ljudskih domov ter Narodnega doma v Trstu. Višek je nasilje doseglo z internacijo slovenske inteligence in preemestitvijo slovenskih učiteljev in duhovnikov.

Na to dramatično zgodbo, tako tragično za tiste, ki so jo doživeli na lastni koži ali v pripovedih starejših, bi bilo potrebno danes gledati ne le kot na problem zatiranja manjšine, ampak v njej videti širšo simbolično vrednost. Priznati in prevzeti vso odgovornost za ta dejanja »etične melioracije« je zdaj, za države kot je Italija, ki se nikoli ni mogla sprizajzniti s svojimi fašističnimi zločini, za državo, ki ni imela svojega Nürnberga, dolžnost. Danes moramo kot pristni evropski državljani, državljani protifašistične Evrope, ki ima za svoje geslo »enotnost v različnosti« in torej antitezo ideje o naci-fašistični Evropi, reči, »vsi smo slovenski partizani«. Ti junaki so

Videmski župan
Furio Honsell,
rojen v Genovi
leta 1958,
je po izobrazbi
matematik

FOTODAMJ@N

univerzalni mučeniki, ker so se bili sposobni upreti diktaturi, se žrtvovati v imenu vrednot in človekovih in državljanških pravic za vse nas. To so naši mučeniki!

Da bi počastili te ob 5:43 5. septembra 1930 po grozovitem mučenju in sodni farski brutalno umorjene junake, bi bilo dovolj, da bi izrekli oziroma zakričali njihova imena: Ferdinand Bidovec - 22 let, Franjo Marušič - 24 let, Zvonimir Miloš - 27 let in Alojz Valenčič - 34 let, in z njimi povežemo tudi ime hrvaško-istrskega junaka Vladimirja Gortana, ki je padel pod strelo v Pulju 17. oktobra 1929.

Bili so mladi in bili so pogumni. Razumeli so, da je pomembno, da se uprejo, da je nastopil čas za ukrepanje. Bilo bi lažje, takrat, morda pa v vseh časih, če bi bili zgolj opazovalci in ne akterji. Ti mladi ljudje so pred drugimi razumeli, da resnična etika zahteva odziv, ker sta čakanje, predvsem pa brezbriznost do nepravilnosti, že sokrivda. In danes, v sedanjih krizi, ki je prej antropološka kot gospodarska, katere prve žrtve so mladi, lahko iz mladostništva teh junakov dobimo veliko navdiha. Iz mladih se rojeva svoboda in pravičnost. Bili so mladi, a bili so velikani.

Današnja slovesnost je majhna stvar v primerjavi z velikostjo njihovih epopeje. Vendar je kljub temu pomembna priložnost za nas, da obnovimo univerzalni pomen tega, kar so znali dokazati s svojimi dejanji. Ti junaki so model, ki ga ne smemo pozabiti. In sem globoko počaščen, da imam možnost, da v imenu celotne videmske skupnosti, prisostvujem tej svečanosti.

Fašizem v resnici še vedno obstaja, zlasti v Italiji. Kot je dejal Gobetti takoj po pohodu na Rim: »To ni revolucija, ampak razodetje starodavnega italijanskega zla.« V vsakem obdobju obstaja nevarnost fašističnega, totalitarističnega odklona. To smo v zadnjih letih opazili v Italiji in tudi v drugih državah »civilizirane« Evrope. Fašizem se širi počasi, skoraj neopazno, in se napaja pri širokem soglasju, ki temelji na predsodkih in stereotipih, dokler ne bo prepozno in bomo izgubili demokratične pravice ter padli pod diktaturo. In potem bo za našo rešitev potreben krvav osvobodilni boj. To je velika lekcija dvajsetega stoletja, tragičnega kratkega stoletja. Zato se moramo upreti in moramo vedno obsojati fašizem, stigmatizirati, ko se pojavi, tudi šibke signale. Vendar ni dovolj, da se zavedamo tveganja fašizma, ampak moramo vsak dan znova obujati protifašistično zavezo, tudi ko se zdi, da je tveganje daleč. To je razlog, zaradi katerega dogodki, kot je ta, niso zgolj retorični obre-

di, ampak zelo pomembna etična in politična dejanja.

Ampak ta dan je zelo pomemben tudi z zgodovinskega vidika, saj je priložnost, da podčrtamo, kar je mogoče malo znano, pozabljeno, ali pa namerno napačno obrazloženo: evropske razsežnosti slovenskega in hrvaškega protifašističnega odpora v Trstu in Gorici, na Krasu, v Istri in na obali.

»V vsakem obdobju obstaja nevarnost fašističnega, totalitarističnega odklona.«

Tudi osebno se vam zahvaljujem, da ste mi dali danes priložnost, da se tega v celoti zavedam in postanem interpret dejstva, ki je na žalost še vedno premalo poznano in o katerem bi morali spregovoriti tudi v šolah: »kar se je širilo na slovenskih ozemljih od dvajsetih let prejšnjega stoletja je bila prva verodostojna ljudska oblika boja proti fašizmu v Evropi«. Če se le spomnimo na miselnost, ki jo je imelo v istih letih še posebej italijansko javno mnenje, prežeto s fašistično propagando in mistifikacijami, v celoti dojamemo resnični idealni in preroški obseg tega dogajanja. Z izjemo nekaterih krogov protifašistične intelektualne elite in članov komunistične partije, so le redki v Italiji bili sposobni dojeti, kaj se je takrat dogajalo. Polna zavest Italijanov in odprto nasprotovanje fašizmu sta prišla na dan šele po prvih vojaških porazih v imperialistični vojni ob boku Nemčije, torej skoraj dvajset let pozneje. Šele od 1943 dalje se je v Italiji razširila resnično množična protifašistična zavest in pristop k idealom odpornosti, ki sta privedla do kolektivnega gibanja in potrebe po aktivnem sodelovanju pri oboroženem ali civilnem odporu. Šele nato je italijansko ljudstvo postalo to, kar čudovito izraža Calamandrei in je danes vpisano na spomenik odpornosti v Vidmu: »Ko gledam to skrivnostno in čudovito gibanje ljudi, to prostovoljno zbiranje skromnih ljudi, ki so bili do tistega dne neobgljeni in mirroljubni in so v nenadnem razsvetljenju začutili, da je čas, da se umaknejo v gozdove, vzamejo v roke orožje, se zbirajo v gorah v boju proti terorju, pomislim na nerazložljive kozmične ritme življenja, skrivnostne nebesne ukaze, ki urejajo kolektivne pojave, kot so brstenje drevnih popkov na isti dan, ali lastovke, ki se iste dne odločijo, da je prišel čas za potovanje. To je bil čas upora, moškosti: umreti kot mož, da bi živel kot človek.«

To je bil čas upora, moškosti: umreti kot mož, da bi živel kot človek.«

Tako z etičnega kot zgodovinskega vidika je danes ključnega pomena, da priznamo, da so se kot prvi v Italiji zavedli rojstva odvratne in barbarske fašistične pošasti ravno slovensko govoreči prebivalci Trsta in Goriške, ki so bili tako brutalno topetani. Ti junaki so bili prvi antifašisti v Evropi. Njim naj gre zasluga in čast. Njihovo življenje je velika lekcija civilizacije in svobode in vsi smo njihovi dolžniki. Če bi takrat italijanski državljani bili pozorni na svoje slovenske someščane, bi znali prepoznati prve znake tragedije, ki jih je nekaj časa zatem pogubila. Kolikim bolečinam, trpljenju in nasilju nad nedolžnimi ljudmi bi se bilo mogoče izogniti!

Zato je treba poudariti, »kako zaspansko«, kot se je izrazil Dante, je bila italijanska zavest v teh letih, in je potrebno priznati in obsoditi nasilje nad slovenskim in hrvaškim prebivalstvom, ki ga je izvajala fašistična vojska še v naslednjih dveh desetletjih in je doseglo vrhunec z italijansko invazijo Slovenije leta 1942, z represijo in množičnimi deportacijami slovenskih disidentov v italijanska koncentracijska taborišča kot je Gonars.

Tukaj na Krasu in v Istri in slovenski obali pa je velika slovenska duša preprokerala tako tragedijo kot tudi osvoboditev. Zakaj so se ti mladi ljudje borili, če ne za dostojanstveno prihodnost, ki je niso nikdar spoznali, ampak so si jo lahko samo predstavljali z močjo svojih idealov. Kakšno zavest so imeli ti fantje, ki so bili pionirji množičnega protifašističnega odpora v Evropi! Ravno njihova mladost nam daje razumeti, kako globoko zakoreninjene so bile v zavesti slovenske skupnosti vrednote svobode in pravice.

Slovesnost, kot je ta, so pomembne, saj predstavljajo trenutek, ko moramo ponovno potrditi in se boriti proti zgodovinskemu revizionizmu, ki ravno v Bazovici dobi še bolj dramatičen pomen. Povojne tragedije italijanskih beguncev iz Istre in Dalmacije ne smemo spregledati in pozabiti, saj so bili oni prav tako žrtve in ne zaradi teh junakov, je prevara, ki ne pripomore k razumevanju zgodovine in ne prepreči ponavljanja napak in grozot. Tako dojemanja povečuje le predsodke, stereotipe in žali spomin na te junake. Priznati je treba, da je retoriko fojb izumila nacistična propaganda že leta 1943, celo preden so se, paradoksalno, zgodili dogodki, za katere je bil pred leti ustanovljen dan spomina. Za oblikovanje Evrope miru in

»Kakšno zavest so imeli ti fantje, ki so bili pionirji množičnega protifašističnega odpora v Evropi!«

sožitja je ključnega pomena priznanje fašističnih zločinov in osvoboditev od prevar ob priznavanju tragedij, brez računovodstva žrtev in iskanja nesprejemljivih utemeljitev. Zato je treba zavriniti in obsoditi vse poskuse, da se zgodovino na novo napiše. Odgovornost se nikoli ne izbrše. Moč nazadnjaškega revizionizma je vedno na preži, kot dokazujejo številni napadi tudi na ta spomenik.

Naj zaključim s tremi kratkimi ugotovitvami. Prva je, da je najpomembnejši spomenik neke skupnosti njen jezik, v tem primeru slovenski. Ni bilo naključje, da je fašistično legalizirano nasilje udarilo s tako kruto silo ravno proti slovenskemu je-

ziku. Jezik je kultura. Potrebo po identiteti neke skupnosti in naroda je mogoče uresničiti preko pripovedovanja. In ravno jezik teh pripovedi postane prva in verodostojna pripoved, saj je »medij sam sporočilo«. Jezik je pripovedna identiteta v najčistejšem stanju. Mislim, da bi bilo prav, če bi kot neke vrste odkupnino za žrtev teh mučencev imeli italijanski in slovenski mladi teh krajev priložnost, da se naučijo slovenskega jezika. Vsaj v tej deželi bi morali po vseh šolah poučevati slovenščino in številne šole bi morale postati vsaj dvojezične.

»Za oblikovanje Evrope miru in sožitja je ključnega pomena priznanje fašističnih zločinov«

Pomen slovenskega odpora je ključnega pomena za razumevanje smisla novega evropskega državljanstva, ki ga moramo zgraditi. Ko nacionalizmi postanejo fundamentalizmi, se prelevijo v pošasti. Slovenski odpor v teh deželah pa nam omogoči, da razumemo, kako obramba posameznikove identitete ne pomeni uničenja drugega, ampak je priložnost za srečanje z drugačnim. Pluralizem je največja demokratična vrednota, in potrebno ga je braniti, je pa tudi odlična priložnost. Sami sebe spoznamo tudi preko kontrasta! Zamisel naci-fašistične Evrope je predvidevala popolno homologiranje in odpravo razlik. Evropa, ki se je rodila iz odpora, pa je osnovana ravno na razlikah: njeno geslo je »zdrženi v različnosti«. Nacionalizem je drama, ko se zavzame, kot se v zadnjih časih dogaja tudi pri nekaterih političnih gibanjih v Italiji, za zavrnitev in zatiranje različnih identitet. V resnici razlike predstavljajo možnosti obogatitve, ko jih živimo s ponosom in strpnostjo, kot se tu dogaja. Za izpolnitev svojega potenciala bi namreč Evropa morala opustiti koncept nacionalnih držav iz devetnajstega stoletja. Celotno Evropo moramo imeti za svojo domovino, pluralnost jezikov in kultur se utrjuje na skupnih vrednotah demokracije in strpnosti.

Zadnji premislek se nanaša na dilemo, ki jo je slovenski odpor v teh krajih tako globoko doživel: zakonit ali nezakonit in oborožen odpor? Dvajseto stoletje je pokazalo, da je, ko izgine demokracija, žal oborožena akcija neizogibna. In to je še en razlog več, da vneto zagovarjamo demokracijo in pravice manjšin. Saj smo vsi manjšina, pripadniki neke manjšine. Če manjšino kot tako neka vlada delegitimira, smo vsi postali potencialne žrtve. Zaradi teh razlogov, kot pravilno poudarjamo tu v Bazovici, so ti mučeniki dali svoje življenje za vse nas, ne glede na našo materinščino. Svoj boj za popolno priznanje slovenske identitete so vodili tudi za našo identiteto, za človeštvo, za demokracijo.

Torej hvala Ferdinand, Franjo, Zvonimir in Alojz za vašo žrtve, naša protifašistična in demokratična zavezanost obrambi slovenskega jezika in kulture bo vaša odkupnina.

Kot pravi pesnik Miroslav Košuta: In da nikdar ne zamre spomin, na čas, ki naj se ne povrne. Zaključim s tem, da vzamem za svojega stavek, s katerim se je končalo zemeljsko življenje mladega Ferda Bidovca: Živela Jugoslavija - Smrt fašizmu.

Živel ljudski odpor proti fašizmu, živel slovenski, svoboda in pravičnost! Živele pravice manjšin.

Furio Honsell

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Začetek nove sezone 22. oktobra

Bogat in pester spored

To bo zadnja sezona, ki jo je pripravil gledališki vodja Antonio Calenda – Predsednik Miloš Budin poudaril posebno vlogo gledališča v tem delu Evrope – 71 predstav v štirih zvrstnih nizih

Levo prizor iz otvoritvene predstave nove sezone Finis Terrae; desno Miloš Budin in Antonio Calenda

STALNO GLEDALIŠČE FJK
FOTODAMU@N

Stalno gledališče Furlanije – Julijske krajine napoveduje tudi v novi sezono bogat in raznolik spored s kar enaindesetdesetimi predstavami, od katerih sedem, če upoštevamo tudi reprize, v lastni produkciji. Potrjeni so tudi razvejani abonmajski sklopi, ki so v marsikaterem pogledu pomemben dejavnik za uspešnost gledališke hiše: niz bolj tradicionalno zastavljenih predstav šteje sedem naslovov, alternativna scena sedemindvajset, šest bo musicalov in devet bo plesnih predstav, poleg tega bo še pet posebnih gledaliških dogodkov in sedem predstav v zunaj abonmaja.

Sezono je so predstavili včeraj med tiskovno konferenco, ki je v malo Bartolijevo dvorano Rossettijevega poslopja poleg predstavnikov medijev privabila pravo množico gledaliških delavcev, predstavnikov javnih ustanov in ljubiteljev gledaliških zvrsti. Sicer je v dvorani vladalo posebno vzdušje, ker gre za zadnjo sezono, katere program je pripravil Antonio Calenda, ki po dvajsetih letih zapušča mesto umetniškega vodje. Zato so bili vsi posegi v veliki meri

posvečeni ravno vlogi, ki jo je Calenda odigral v izgradnji sedanjega ustroja te v deželi najpomembnejše gledališče ustanove, ki se lahko tudi na državni ravni pohvali z izrednimi uspehi. Gre namreč za eno od v absolutnih številkah najbolj obiskanih italijanskih gledališč, ki poleg tega šteje največ gledalcev glede na število prebivalcev in še posebej glede na višino odmerjenih javnih sredstev, kot je med pozdravnim nagovorom naglasil predsednik gledališča Miloš Budin. Budinove uvodne besede so bile poleg tega namenjene zahvali vsem, ki prispevajo k uspešnosti ustanove, od osebja do predstavnikov institucij, javnih in zasebnih, ki jo finančno podpirajo, in seveda do gledalcev, brez katerih gledališča sploh ne bi bilo; kratka omemba pa je bila namenjena tudi vladnemu odloku o novem ustroju italijanskih gledališč, v katerem bi morala biti deželni gledališči zaradi mednarodne vloge posvečena posebna pozornost.

V ganjenem vzdušju zaradi iztekajočega se mandata Antonia Calende so posegli tržaški župan Roberto Cosolini, ki se je Ca-

lenda zahvalil tudi za to, kar bo za deželno gledališče še storil in se strinjal z Budinom glede evropske vloge gledališča tudi iz gospodarskega in družbenega ter seveda kulturnega vidika; predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat je opozorila, da je Calenda prestrezal duh časa in tudi opozarjal na sodobno problematiko; deželni odbornik za finance Francesco Peroni se je spomnil na svojo sicer kratko izkušnjo predsednika gledališča in poudaril, da bo Dežela dejavno posegala pri vladi glede uresničevanja odloka o gledališčih: avtorja Claudio Magris in Renzo Crivelli pa sta se spomnila svojega sodelovanja.

Program nove sezone je predstavil sam Antonio Calenda, ganjen zaradi tolikih pohvalnih besed. Prva predstava v novi sezoni bo 22. oktobra, ko bodo v veliki Rossettijevi dvorani uprizorili dramo Gianinja Clementija Finis Terrae, ki je nastala v koprodukciji s festivalom v San Miniato, v katerega okviru so jo krstno uprizorili. Delo se loteva vprašanja priseljencev in v njej poleg Nicola Pistoia in Paola Triestina na-

stopa devet afriških igralcev, med temi Ismaila Mbaye, ki je skupaj s prisotnimi zapel pesem.

Drugi pomembni projekt sezone bo deželno gledališče uresničilo v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem. Projekt se navezuje na prvo svetovno vojno: besedilo, ki sta ga ustvarila Marko Sosič in Carlo Tolazzi bo režiral Igor Pison. Sad sodelovanja bo tudi predstava namenjena filmski igralki Nori Gregor: postavili jo bodo Stalno gledališče FJK, Mladinsko gledališče Ljubljana, Schauspielhaus iz Gradca in Slovensko narodno gledališče Nova Gorica.

Med odmevnejšimi predstavami bo nedvomno disneyjevski musical The Beauty and the Beast; balet Sneguljica albanskega koreografa Angelina Preljocaja, drama Roberta Sartija o Golem otoku, predstava Io odio gli Italiani o dučejevih taboriščih, Orchidee Pippa Delbona v Kulturnem domu, predstavi novinarjev Federica Rampinija o Beatlesih in Beppeja Severgninija La vita è un viaggio. (bov)

Pri Mladinski knjigi štiri knjižne novosti slovenskih avtorjev

Pri Mladinski knjigi so včeraj predstavili štiri knjižne novosti slovenskih avtorjev. V zbirki Nova slovenska knjiga so izdali pesniško zbirko Strašni delavci Iva Svetine ter romana 66,3 m2 Vladimirja P. Štefaneca in Optimisti v nebesih Žige Valetiča, zunaj zbirke pa je izšel ponatis pesmi Kajetana Koviča pod naslovom Labrador.

Pri 104 letih umrla operna zvezda Magda Olivero

V Milanu je v ponedeljek v 105. letu starosti umrla italijanska sopranistka Magda Olivero. Operna pevka, ki je debitirala leta 1930, je še pri 99 letih nastopala v javnosti, pri čemer je njen glas, kot so pisali mediji, še vedno zvenel grandiozno. V milanski La Scali, kjer je imela prve nastope, so se ji poklonili z minuto tišine. V Milanski operni hiši so njen glas opisali kot zelo karizmatičen, njeno igranje za fenomenalno, njen razum pa za dovzeten in oster vse do konca.

Paul Simon in Sting aprila skupaj na Dunaju

Glasbeni legendi Paul Simon, član nekdanjega dua Simon & Garfunkel, in Sting bosta 1. aprila prihodnje leto v sklopu evropskega dela turnee On Stage Together Tour nastopila v dunajski Stadthalle. Predprodaja vstopnic za dunajski koncert se bo pričela 19. septembra. Po uspešni severnoameriški turneji bosta glasbenika evropsko turnejo začela 12. marca 2015, pot pa ju bo vodila še v Prago, Berlin, Stockholm in London.

PRIX EUROPA V Berlinu tudi slovenski produkciji

V Berlinu, kjer bodo 24. oktobra podelili nagrade za najboljše evropske televizijske, radijske in spletne produkcije, bosta sodelovali tudi produkciji RTVS: film Zapelji me ter kratka radijska igra Kabinski - dvakrat živ.

Zapelji me Marka Šantića, ki se bo potegoval za najboljši scenarij za televizijski prvenec, je portret mladih ljudi, ki edino zavetje najdejo takrat, ko stopijo skupaj, vendar jih usoda pogosto vleče na nasprotni strani. Luka odhaja iz mladinskega doma, kjer je preživel zadnjih devet let. Pri iskanju odgovorov iz preteklosti izve za družinsko skrivnost, ki ga šokira. Luka spozna, da je njegovo trenutno edino zatočišče ljubezen do Ajde, ki pa pred njim skriva svoje prave občutke.

V radijski igri Kabinski - dvakrat živ, ki se bo potegovala za najboljšo evropsko radijsko igro, je Zdenko Kodrič v obliki dnevnika v nekaj potezah naslikal življenje, strasti in obzorje voznika težkega priklonika na dolgih poteh.

Na slovesnosti prix Europa bodo podelili 13 odličij, zanje pa se bo potegovalo 210 del. Pred podelitvijo nagrad bo v Berlinu od 18. oktobra potekalo srečanje medijskih strokovnjakov, ki bodo ocenjevali dela.

PORTOROŽ - Na 17. Festivalu slovenskega filma, ki se začne danes

Filmski maraton v 71 etapah

Toliko je vseh filmov na sporedu - V tekmovalnem izboru bo 8 celovečernih in srednjemetražnih filmov in 29 kratkih filmov

V Portorožu se bo danes začel 17. letni pregled slovenske filmske produkcije - Festival slovenskega filma (FSF), ki bo letos ponudil projekcije 71 filmov, od tega osem celovečercer v tekmovalnem programu. Festival, ki ponuja bogat spremljalni program, bo minil tudi v znamenju Hanne Preuss, prejemnice Badjurove nagrade za življenjsko delo.

Festival bodo v Amfiteatru odprli nočjo ob 20.30 s projekcijami kratkih filmov Nasvidenje, Piran! Kristine Ravninar in Vashava Saša Podgorška in Iztoka Kovača ter celovečercem Blaža Završnika Pot v raj. Predvajanja filmov se bodo sicer začela že v dopoldanskih urah s programom otroških in mladinskih filmov, ter se nadaljevala ves dan. Že sinoči pa so festival uvedli s projekcijama filmov Na slikoviti obali Žarka Petana ter Zarota Francija Križaja, ki sta ponudila pogled 50 let v preteklost slovenskega filma.

Na festival se je prijavilo 136 filmov, kar je nekaj več kot prejšnje leto. Med 71 izbranimi filmi je bilo 11 celovečernih, devet srednjemetražnih, med katerimi se jih bo za nagrade potegovalo osem, ter 51 kratkih filmov - za nagrade se jih bo potegovalo 29. Kot smo že napovedali,

je v tekmovalnem sporedu tudi dokumentarni film nabrežinskega rojaka Jurija Grudna Živeti kamen, ki ga bodo premierno zavrteli danes ob 15.30 v Avditoriju Portorož. Ostale izbrane filme bodo predvajali v sekciji Panorama. Za širše občinstvo je najbolj zanimiv nabor igranih celovečercer v tekmovalnem programu, ki obsega štiri slovenske filme in eno koprodukcijo. Poleg Završnikovega filma Pot v raj so tu še Drevo Sonje Proscenc, Avtošola Janeza Burgerja, Inferno Vinka Möderndorferja in Barbari/Varvari Ivana Ikića.

Ob tem Igor Prassel, ki festival vodi drugo leto, poudarja, da igrani celovečerci domače produkcije kljub majhnemu številu kažejo na raznolikost in dobro kondicijo slovenskega filma. V pogovoru za STA je pojasnil, da se meja med igranimi in dokumentarnimi celovečernimi filmi vedno bolj briše. »O tem priča tudi lanski prejemnik zlatega leva v Benetkah. Tako imamo pravzaprav osem celovečernih naslovov: štiri igrane, eno koprodukcijki igrani, dva celovečerna dokumentarca in eno koprodukcijki dokumentarec. To je pravzaprav zadovoljivo,« je dejal.

Žirijo letošnjega festivala sestavljajo lanska dobitnika vesen Špela Čadež in Rok Biček, scenografka

Katja Šoltes, dolgoletni selektor filmov pri RTV Slovenija Matjaž Zajec ter predsednik umetniškega odbora filmskega festivala v Pulju Hrvoje Pukšec.

Del festivala bodo tudi filmska vzgoja ter pogovori in delavnice v strokovnem programu. Med drugim bodo udeleženci strokovnega programa lahko izvedeli o mednarodnem producentnem usposabljanju ter se udeležili okroglih miz, kot sta Visokošolsko izobraževanje na področju filma in avdiovizualnih dejavnosti v Sloveniji ter Filmi v boju za mednarodno pozornost.

Potekala bo tudi predstavitev medregijskega sodelovanja s Hrvaško in Furlanijo - Julijsko krajino, ob kateri bodo filmski centri omenjenih držav in regije podpisali tudi dogovor o sodelovanju.

Ob glavnem programu predstavljajo še eno od letošnjih novosti - Avtonomni filmski pristan v Prostoru za sodobno umetnost Monfort, kjer bo na ogled nabor filmov iz sodobne domače produkcije, ki se niso uvrstili v glavni program festivala, a so po oceni organizatorjev kljub temu vredni ogleda. Kot je pojasnil Prassel, so letos med drugim tudi vzpostavili programski odbor, v katerem poleg njega sedita še Katja Či-

čigoj in Bojana Bregar. Tako so vse filme pregledali trije, »kar se mi zdi, da je bolj objektivno,« je pojasnil na predstavni novinarski konferenci v Ljubljani.

Poleg tega so v program kot žanr uvrstili še eksperimentalni film, zaključno prireditev pa z nedelje predstavili na soboto in jo zasnovali na novo. Prireditev bo povezovala skupina Katalena, konferencier pa bo Boštjan Narat. Za glasbeni program, ki bo poleg Katalene letos ponudil še Repetitor in Fake orchestra, bodo poskrbeli v nekdanjem skladišču soli na promenadi med Portorožem in Bernardino.

Letošnja dobitnica nagrade Metoda Badjura za življenjsko delo je Hanna Preuss, ki je »kot režiserka zvoka, komponistka, tonska mojstrica, sonorična komponistka in medijska umetnica izjemno zaznamovala slovensko kinematografijo«. Nagrajenki se bodo v sodelovanju z Obalnimi galerijami Piran poklonili tudi z razstavo Hanna Preuss: Kantata na besede in podobe Žeja, ki bo v pirske Galeriji Meduza 2 na ogled med 10. in 30. septembrom.

Po zaključku festivala bodo 16. septembra festivalsko dogajanje na kratko preselili še v Kinodvor, kjer bodo predvajali zmagovalne filme.

IRAK - V njej so predstavniki vseh verskih oz. narodnih skupnosti

Parlament potrdil vlado premiera Hajderja al Abadija

ZDA snujejo koalicijo proti Islamski državi - Alfano: Italija na muhi islamskih teroristov

BAGDAD - Iraški parlament je v ponedeljek zvečer potrdil vlado Hajderja al Abadija. Novi premier je napovedal nadaljevanje vojaških operacij proti oboroženim tolpom in teroristom do končne zmage. S tem je mislil na pripadnike Islamske države (IS), ki so zavzeli velik del ozemlja v Siriji in Iraku. ZDA so oblikovanje vlade pozdravile kot prelomnico.

Oblikovanje nove vse vključujoče iraške vlade, ki naj bi zastopala interese celotnega iraškega prebivalstva, je bil pogoj za nadaljevanje ameriške vojaške pomoči v boju proti IS, potem ko se je šiitski premier Nuri al Maliki zameril drugim etničnim skupinam v državi, IS pa je izkoristila nezadovoljstvo sunitov za hitro napredovanje v Iraku.

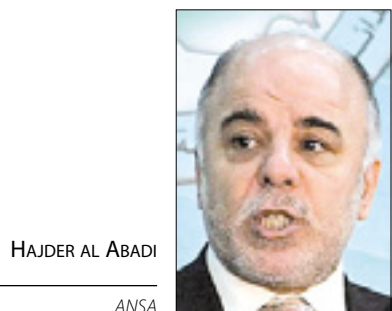
Maliki bo imel skupaj z nekdanjim premierjem Ijadom Alavijem in nekdanjim predsednikom parlamenta Osamo al Nudžejfijem v novi vladi bolj ali manj ceremonialni položaj podpredsednika vlade. Tako Abadi kot Maliki prihajata iz šiitske stranke Dava.

Namestniki premierja bodo tudi sunitiski politik Saleh al Mutlak, bivši zunanji minister, Kurd Hošjar Zebari, in Baha al Aradži iz šiitskega bloka Sadrist.

Zunanji minister je nekdanji premier Ibrahim al Džafari, Abadi pa je parlament prosil za teden dni časa, da najde ustreza kandidata za pravosodnega in obrambnega ministra.

Ameriški predsednik Barack Obama je po telefonu že poklical novega iraškega premierja in mu čestital ob sestavi nove vlade. Državni sekretar ZDA John Kerry je dejal, da gre za prelomnico, čeprav Abadi še ni predlagal notranjega in obrambnega ministra. Na novinarsko vprašanje o pomanjkljivi vladi je Kerry dejal, da bosta kmalu zapolnjena oba položaja.

"Nedvomno je to velika prelomnica za Irak in temelj ukrepanja proti IS," je ob novici o potrditvi nove iraške vlade v Washingtonu sporočil Kerry in menil, da lahko nova vlada združi raznolike skupnosti za trden Irak. ZDA bodo novi vladi pri uresničevanju nacionalnega načrta proti dolgotrajnim političnim in

HAJDER AL ABADI

ANSA

gospodarskim zameram stale ob strani.

Sicer pa je Kerry včeraj odpotoval na Bližnji vzhod, kjer bo zbiral podporo za strategijo o boju proti IS, ki jo bo Obama predstavil danes, kar bo po sporočilu Pentagona delal tudi obrambni minister Chuck Hagel.

Na Bližnjem vzhodu bo Kerry skušal ustvariti najširšo koalicijo za boj proti IS. "Skoraj vsaka država ima svojo vlogo pri odpravi grožnje IS in zla, ki ga

predstavlja. Nekatere bodo prispevale vojaško pomoč, druge humanitarno, tretje pa bodo prekinjale finančne tokove za IS in preprečevale prihod tujih bojnikov v Irak," je dejal Kerry. Poudaril je še pomen boja proti izkrivljanju ene od velikih miroljubnih svetovnih ver in podpore novi iraški vladi.

Po Kerryjevih besedah sta Savdska Arabija in Kuvajt namenila več sto milijonov dolarjev za humanitarno pomoč, Združeni arabski emirati razbijajo podporne mreže IS, Albanija in Estonija pošiljata iraškim Kurdom vojaško opremo, Kanada vojaške svetovalce, Francija in Velika Britanija sodelujeta z ZDA pri vojaških operacijah proti IS, denar nakazuje tudi Japonska, Avstralija pa sprejema begunce. Arabska liga je v ponedeljek sprejela resolucijo, v kateri poziva k boju proti IS na politični, vojaški in pravosodni ravni.

Novo iraško vlado je včeraj po-

zdravil tudi Iran, kjer so šiiti prav tako večinsko prebivalstvo. Po strmoglavljenju iraškega diktatorja, sunita Sadama Husaina, sta državi navezali tesnejše stike. Iranski predsednik Hasan Rohani je izrazil upanje, da bo nova iraška vlada spremenila tok dogajanj v boju proti sunitiskim skrajnežem.

Novi iraški vladi je podporo izrekla tudi Italija. Zunanja ministrica Federica Mogherini je izrazila upanje, da bo Irak z vlado al Abadija stopila na novo pot in da se bo uspešneje postavila po robu silam Islamske države. Italijanski notranji minister Angelino Alfano pa je včeraj v rimskem parlamentu zatrdil, da je Italija gotovo na muhi islamskih teroristov, saj je »zibelka krščanstva«, čeprav za zdaj ni podatkov o konkretni teroristični nevarnosti. Alfano je ob tem objavil, da se je 48 ljudi prek Italije šlo bojevat v Sirijo, dva od teh z italijanskim potnim listom.

ITALIJA - Podjetnika sta se včeraj srečala v Maranellu

Marchionne naj bi nasledil Montezemola na vrhu Ferrarija

MARANELLO - Luca Cordero di Montezemolo bi lahko v kratkem zapustil predsedstvo Ferrarija, njegov naslednik pa bi lahko postal prvi mož koncerna Fiat-Chrysler Sergio Marchionne, ki je sicer 90-odstotni lastnik družbe iz Maranella. Zamenjavo na vrhu družbe je postavil na dnevni red sam Marchionne, ko je v nedeljo na letnem forumu studia Ambrosetti v Cernobbio zatrdil, da Ferrari že šest let ne zmaguje na dirkah formule 1 in da niti pri tem podjetju ni nihče »nezamenljiv«. Omeniti velja, da mu Montezemolo že 23 let predseduje.

Včeraj sta se Montezemolo in Marchionne srečala v Maranellu. Kaj sta si povedala, ni znano. Mnogi ugibajo, da sta se skušala dogovoriti o tem, kako bi se »prijateljsko« razšla. Možno je, da bo Montezemolo v kratkem odstopil. Prva priložnost se mu bo ponudila že na jutrišnjem zasedanju Ferrarivega upravnega sveta. Dobro obveščeni viri vedo povedati, da dolgo ne bi ostal »brezposeln«, češ da bi lahko prevzel predsedstvo Alitalie. S tem naj bi se strinjalo tudi vodstvo Ethada, novega strateškega partnerja italijanskega letalskega prevoznika.

Sergio Marchionne in Luca Cordero di Montezemolo

UKRAJINA - Objavili poročilo o padlem letalu Kljub kršitvam prekinitev ognja v glavnem drži

DONECK - Letališče blizu Donecka, ene od trdnjav proruskih upornikov na vzhodu Ukrajine, je bilo včeraj tarča topniškega in raketnega obstreljevanja. Po podatkih ukrajinskega ministrstva za obrambo je bilo v spopadih na vzhodu Ukrajine od začetka prekinitev ognja ubitih pet ukrajinskih vojakov, 33 je bilo ranjenih.

Vlada v Kijevu in uporniki na jugovzhodu Ukrajine so v petek sklenili dogovor o prekinitvi ognja. Od takrat z območja vsakodnevno poročajo o kršitvah, večinoma z območja mest Doneck in Mariupol, vendar se zdi, da strani prekinitev ognja večinoma spoštujeta.

V nočnem obstreljevanju letališča pri Donecku, ki je bilo resno poškodovano med silovitimi majskimi spopadi, žrtev ni bilo, letališče pa so zadeli štirje izstrelki, so še sporočili iz vojske. Po navedah ukrajinske strani naj bi proruski separatisti doslej prekinitev ognja kršili 89-krat. Vodja samooklicane ljudske republike Doneck Andrej Purgin je včeraj napovedal, da bodo proruski uporniki

vztrajali pri neodvisnosti celotne regije Doneck in Lugansk, kljub temu, da imajo pod nadzorom le dele obeh regij. Svetovalec ukrajinskega predsednika Petra Porošenka, Jurij Lušenko je pred tem v Minsku dejal, da dogovor o prekinitvi ognja predvideva "poseben status" samo za tiste okraje, ki niso pod nadzorom ukrajinske vlade. Ruski zunanji minister Sergej Lavrov pa je včeraj v Moskvi izrazil upanje, da se bodo mirovni pogovori o položaju na vzhodu Ukrajine začeli kmalu. "Protokol iz Minska predvideva korake v tej smeri," je dejal Lavrov.

Medtem so včeraj preiskovalci objavili poročilo o nesreči malezijskega letala nad vzhodno Ukrajino, ki je 17. julija terjala skoraj 300 smrtnih žrtev. Iz poročila izhaja, da strmoglavljenju ni botrovala tehnična napaka ali morebitna napaka posadke. Ugotovili so še, da je letalo najverjetneje strmoglavilo, ker ga je zadelo "večje število predmetov z veliko energijo". Poročilo nikomur ne nalaga krivde ali odgovornosti za nesrečo, sicer pa ni dokončno.

V. BRITANIJA - Pred referendumom 18. t. m.

Britanske stranke Škotski obljublajo več pristojnosti

EDINBURGH - Glavne stranke na Otoku so včeraj podprle načrt, ki v primeru zavrnitve neodvisnosti na referendumu 18. t. m. predvideva razširitev pristojnosti škotskih oblasti v okviru skupne države. Po mnenju škotskega premierja Alexa Salmonda ponudba kaže na paniko nasprotnikov neodvisnosti, ki glede na zadnje ankete postaja realna možnost.

Vodilno vlogo v kampanji za ohranitev enotnega Združenega kraljestva je prevzel nekdanji britanski premier s Škotske, Gordon Brown, ki ima pri tem tudi podporo premiera Davida Camerona. V ponedeljek je Brown predstavil časovnico prenosa novih pooblastil s področja davkov in sociale na vlado v Edinburgu. Ustrezna zakonodaja naj bi bila pripravljena že do januarja prihodnje leto.

Na novinarski konferenci v škotski prestolnici so včeraj voditelji konservativcev, laburistov in liberalnih demokratov na Škotskem obljubili podporo načrtu. "Glas proti je 18. septembra lahko domoljubna izbira, ob čemer glasujete tudi za spremembo in več pristojnosti za škotski parlament," je menil

vodja škotskih laburistov Johann Lamont.

A škotski premier in predsednik Škotske nacionalne stranke (SNP) Salmond je ocenil, da "panični" zagovorniki obstanka Škotske v prek 300 let stari zvezi zgolj v novi obliki predstavljajo predloge, ki so bili podani že pred tem. "Mislim, da smo danes priče razkroju kampanje proti," je dejal novinarjem na zborovanju v Edinburgu. Menil je, da so v zadnji minuti "nekaj spravili skupaj", ker izgubljajo. Njegov tabor je sicer izjemno prepričan v zmago, ne pa preveč, zaradi česar bodo intenzivno delali še naprej, je še dejal.

Javnomenjske raziskave so v zadnjih dneh razkrile bistveno spremembo trenda glede podpore neodvisnosti. Po stalnem zaostanku podpornikov za nasprotniki za prek deset odstotnih točk je anketa inštituta YouGov v nedeljo pokazala, da bi zagovorniki neodvisnosti z dvema odstotkoma prednosti celo zmagali.

Danes se bosta na Škotsko odpravila premier Cameron in vodja opozicijskih laburistov Ed Miliband, da bi skupaj nastopila za ohranitev enotne države.

Aretirali naj bi morilca treh redovnic v Burundiju

BUJUMBARA - Moški, ki je v nedeljo in v ponedeljek ubil tri italijanske redovnice v Burundiju, je za zapahi. Tako je včeraj zagotovila krajevna policija, po zatrjevanju katere je morilec že priznal svoj zločin. Pri njem naj bi preiskovalci našli mobilni telefon ene izmed žrtev ter ključ samostana, v katerem so bile redovnice posiljene in umorjene. Kaže, da gre za enega izmed čuvajev samostana. Sicer pa policija ni objavila podrobnosti.

Nesrečne redovnice so 75-letna Lucia Pulici, 83-letna Olga Rascietti in 79-letna Bernardetta Boggian. Vse tri so dolga leta živele in delovale v Burundiju, čeprav so formalno pripadale škofiji v Parmi. Včeraj so potrdili, da bodo pokopane v kraju Bukavu na vzhodu afriške države.

V Italiji prvi domneven primer okužbe z ebolo

MACERATA, ŽENEVA - V Markah so zabeležili prvi domneven primer okužbe z ebolo. Za to hudo boleznijo naj bi zbolela 40-letna priseljenka iz Nigerije, ki sicer že dalj časa živi v kraju Civitanova Marche. Simptome okužbe z ebolo so pri njej zasledili, potem ko se je pred kratkim vrnila z obiska svoje domovine.

Medtem je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) v Ženevi opozorila pred eksponentnim širjenjem ebolo v Liberiji, od koder o primerih virusa poročajo iz 14 od 15 regij v državi. Število bolnikov je popolnoma preplavilo zdravnike in izredno obremenilo zmogljivosti države za odziv na to bolezen, opozarjajo v WHO. Epidemija ebolo, ki kosi po zahodni Afriki, naj bi doslej terjala že skoraj 2300 življenj.

Rekordna koncentracija toplogrednih plinov

ŽENEVA - Koncentracija ogljikovega dioksida (CO2) v atmosferi je lani dosegla najvišjo raven v skoraj treh desetletjih, to pa je imelo za posledico rekordno koncentracijo toplogrednih plinov, so sporočili iz Združenih narodov (ZN). Ob tem so opozorili, da so oceani, ki absorbirajo emisije, bolj kisli, kot so bili kadarkoli doslej. Leta 2013 so bile v atmosferi rekordne koncentracije CO2, metana in dušikovega oksida, je razvidno iz včeraj objavljene študije Svetovne meteorološke organizacije (WMO), ki sodi pod ZN.

ZLATO
(999,99%) za kg
31.106,98 -151,84

SOD NAFTE
(159 litrov)
99,36\$ -0,84

EVRO
1.2902 \$ -0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 9. septembra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	
	9. 9.	8. 9.
ameriški dolar	1,2902	1,2947
japonski jen	136,90	136,32
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,6780	27,6370
danska krona	7,4450	7,4456
britanski funt	0,80050	0,80235
madžarski forint	316,84	313,85
litovski litas	3,4528	3,4528
poljski zlot	4,2030	4,1770
romunski lev	4,4205	4,4095
švedska krona	9,1708	9,1732
švicarski frank	1,2060	1,2069
norveška krona	8,1715	8,1540
hrvaška kuna	7,6153	7,6520
ruski rubel	47,8535	48,0850
turška lira	2,8371	2,8032
avstralski dolar	1,3903	1,3870
brasiljski real	2,9374	2,9041
kanadski dolar	1,4173	1,4119
kitajski juan	7,9117	7,9517
mehiški peso	17,0106	16,912
južnoafriški rand	14,0941	13,9193

DOBERDOB - Prvi dan pouka v vseh šolah in vrtcih doberdobskega ravnateljstva

Šolsko leto se začenja, nižja šola nedokončana

Na Večstopenjski šoli Doberdob se danes začenja novo šolsko leto. Prag vrtcev v Doberdobu, Romjanu, Sovodnjah in na Vrhu bo danes prestopilo okrog 190 malčkov, šole doberdobskega ravnateljstva pa bo letos obiskovalo okrog 270 osnovnošolcev in 120 nižješolcev. Čeprav so bili obeti drugačni, bo prvi del šolskega leta za doberdobske nižješolce ponovno minil v znamenju prostorske stiske, saj se širitev stavbe nižje srednje šole, ki poteka že štiri leta, še vedno ni zaključila.

»Upali smo, da bomo z novim šolskim letom končno imeli na razpolago dodatne učilnice. Že več let namreč delamo v zasilnih razmerah: en razred ima pouk v stavbi osnovne šole, šolska in občinska knjižnica pa zaradi pomanjkanja prostora ne delujeta. Ponovno začenjamo leto v teh pogojih, upamo pa, da bo občina problem čim prej rešila. Z županom smo se že pogovorili, zdaj sestavljamo dopis, v katerem bomo natančno opisali težave, s katerimi se spopadamo,« pravi ravnateljica Sonja Klanjšček. Po besedah župana Fabia Vizintina so pravočasen zaključek del ponovno preprečile težave z izvajalcem. »Podjetje je za predvidene ukrepe zahtevalo več denarja. Na to nismo pristali, prišli pa smo do dogovora. Za zaključek del imajo zdaj čas do 30. septembra, do 1. decembra pa morajo nujno opraviti tudi vsa tehnična preverjanja in nam izročiti vsa potrdila, kar nam bo omogočilo, da jih pred koncem tekočega leta plačamo. Če tega ne bodo storili, prihodnje leto ne bodo dobili denarja, saj jim ga zaradi omejitve pakta stabilnosti ne bomo mogli nakazati,« pravi Vizintin, po katerem bo nižja šola z novimi učilnicami razpolagala od januarja. »Z razpoložljivim denarjem naj bi nam uspelo urediti tudi slačilnice,« dodaja župan.

Na srednji šoli v Doberdobu se bo prvi šolski dan začel ob 7.45, zaključil pa se bo ob 12.55. Ob 13. uri bo šolska maša. V osnovni šoli v Doberdobu bo danes pouk potekal od 7.45 do 11.55, ob 12. uri bo maša, v šoli v Sovodnjah pa bodo začeli s šolsko mašo ob 8. uri, medtem ko bo pouk od 8.45 do 12.50. Tudi v Romjanu bo maša ob 8. uri: pouk bo od 8.40 do 13. ure, v šoli na Vrhu pa od 7.55 do 13.20. Vrtci Večstopenjske šole Doberdob bodo do 19. septembra delovali brez košila. Didaktična dejavnost se bo v vrtcu Črček v Doberdobu začela ob 7.45, v vrtcu Čira Čara v Sovodnjah ob 7.30, v vrtcu Živ Žav na Vrhu ob 7.40, v vrtcu Barčica v Romjanu pa ob 7.30. (Ale)

Po štirih letih še vedno gradbišče

BUMBACA

NOVA GORICA Se obeta še kakšen kandidat?

Danes do 19. ure imajo kandidati za župane čas, da pri občinskih volilnih komisijah vložijo svoje kandidature. V primeru novogoriške mestne občine je doslej znanih devet imen, ki se bodo potegovala za županski stolček, med njimi sta dve ženski. Če bo poleg njih kandidatur vložil še kdo, bo torej znano že danes zvečer, občinska volilna komisija pa bo kandidature pregledala in potrdila predvidoma do jutri popoldan. Za primerjavo naj omenimo podatek, da je bilo na prejšnjih lokalnih volitvah devet kandidatov.

V Novi Gorici bodo po doslej znanih podatkih torej kandidirali: Matej Arčon, Gregor Veličkov in Miran Müllner, vsi trije bodo kandidirali kot samostojni kandidati s svojimi istoimenskimi listami, v imenu liste Goriška.si pa bo za župansko mesto potegoval Luka Manojlovič. Na listi Socialnih demokratov (SD) kandidira Andrej Miška, za Slovensko demokratsko stranko (SDS) Damjana Pavlica, za Zvezo za Primorsko (ZZP) Darinka Kozinc, pri Stranki Mira Cerarja (SMC) Egon Dolenc, za Novo Slovenijo (NSi) pa Anton Harej. Štirje od navedenih kandidatov so se v preteklosti že potegovali za župansko mesto, in sicer na lokalnih volitvah leta 2010 Veličkov, Kozinčeva in Arčon, slednji je v drugem krogu porazil Kozinčeva, leta 2006 pa Müllner - tedaj je županski mandat dobil Mirko Brulc (SD).

Kako se bodo v novogoriški mestni občini razpletle letošnje lokalne volitve, bo treba počakati najmanj na 5. oktober, ko bo okrog 13.000 volivcev imelo možnost, da izbere novega župana ali županjo, če pa bo potreben še drugi krog volitev, pa še nekoliko dlje. (km)

GORICA - Šolstvo Slovenski urad odprt le enkrat tedensko

Dokler ne bo odgovora iz Rima, bo goriški urad za slovenske šole odprt le enkrat tedensko. S tem je vodstvo Deželnega urada za slovenske šole v ponedeljek seznanilo Joška Prinčiča in Marjana Voncino, predstavnika tajništva Sindikata slovenske šole (SSŠ), ki je minuli teden izrazilo zaskrbljenost zaradi »hude krize, v katero je zašlo slovensko šolstvo v Italiji.«

Med glavnimi problematikami, ki jih je izpostavil sindikat, je vprašanje slovenskega šolskega urada v Gorici, ki je trenutno brez osebja. Šolnika, ki sta v minulih letih vodila urad, sta se morala namreč vrniti v razred. Do zapleta je prišlo zaradi domnevnega neskladja med zakonom št. 932 iz leta 1973 in zaščitnim zakonom št. 38/2001, na podlagi katerega so ustanovili slovenski oddelek pri Deželnem šolskem uradu in v njem zaposlili sedem oseb. »Prejšnja deželna šolska ravnateljica je ministrstvo seznanila z domnevno neskladnostjo teh dveh zakonov, nakar je zadevo prevzela državna advokatura. Dokler se le-ta ne izreče, Deželni šolski urad ne more razpisati devetih delovnih mest, ki jih za tržaški in goriški urad za slovenske šole predvideva zakon iz leta 1973. Le-ta je po našem mnenju še vedno v veljavi,« je po ponedeljkovem srečanju z načelnikom Deželnega urada za slovenske šole Igorjem Giacominiem ter Tomažem Simčičem in Majo Zavadlav, ki sta ga spremljala, povedal tajnik SSŠ Joško Prinčič. »Dokler se pravniki ne izrečejo, se bomo morali zadovoljiti z začasnimi rešitvijo. Goriški urad bo odprt le enkrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih. Tako zjutraj kot popoldne bo goriškim šolnikom na razpolago Maja Zavadlav, ki se je na Deželnem uradu za slovenske šole zaposlila na podlagi lanskega razpisa,« je pojasnil Prinčič in dodal: »Upamo, da bo iz Rima čim prej prišel odgovor, saj je ta rešitev lahko le začasna. Predstavniki Deželnega urada so nam namreč povedali, da njihovo osebje že zdaj s težavo kljubuje vsem nalogam, za katere je zadolženo.«

Na ponedeljkovem srečanju med sindikalno delegacijo in sogovorniki z Deželnega šolskega urada je tekla beseda tudi o problemu pomanjkanja ravnateljev in upravnih vodij na slovenskih šolah - po Prinčičevih besedah bo Deželni urad skušal urgirati, naj čim prej pride do novega razpisa -, odprto pa ostaja tudi vprašanje šolskih nadzornikov. (Ale)

GORICA - Severna liga protestira na Rojcah

»Priseljencev nočemo!«

Na Rojcah bodo ostali, dokler ne bodo Afganistancev odpeljali drugam - Gasilci v »naselju« ob Soči: požara ni bilo, prisilci azila so kuhali večerjo

»Ne bomo odnehali, dokler jih ne bodo odpeljali drugam,« pravi tajnik goriške Severne lige Walter Sepuca, ki je v ponedeljek skupaj s somišljeniki »zasedel« zelenico ob krožišču na goriških Rojcah. Ligaši so razvili več transparentov in letakov, ki mimoidočim voznikom, kolesarjem in pešcem takoj in nedvoumno povedo, kaj protestnike moti.

»Motijo nas nezakoniti priseljenci, ki so se naselili na bregu Soče,« potrjuje Sepuca, ki bi ga zastoj skušali prepričati, da so ljudje, ki živijo v zatočiščih pod sejmiščem, v resnici prisilci za azil. »Tega pravzaprav ne vemo. Kdo nam zagotavlja, da gre zares za Afganistance? Prav tako se ne strinjamo, da smo rasisti: rasistična je italijanska vlada, ki priseljencem dopušča, da ne spoštujejo zakonov,

Italijanom pa nalaga globe za vsako neumnost,« trdi pokrajinski tajnik Lige, po katerem so za mnoge priseljence vojna, politično preganjanje ali verska nestrpnost le izgovor, da se izselijo k nam. Kdo ve, kaj o tem mislijo »goriški« Afganistanci, ki so včeraj ligaško protestno akcijo mirno spremljali z zelenice na nasprotni strani ceste. »Med nami ni bilo nobenega stika. Moram priznati, da so se tudi oni olikano obnašali,« pravi Sepuca, po katerem so protestnikom že izrazili solidarnost številni občani. »Naselje« proslincev za azil pa so včeraj popoldne obiskali policisti in gasilci. Nekdo jih je poklical rekoč, da se z brega Soče dviga dim, ko so prišli na kraj pa so ugotovili, da ni šlo za požar: Afganistanci so si le kuhali večerjo. (Ale)

Skupina Afganistancev opazuje protest predstavnikov Lige

FOLJAN-REDIPULJA - Priseljenci

Kaj bo župan rekel Frančišku?

»Osupli smo zaradi besed, ki jih je župan občine Foljan-Redipulja izrekel med ponedeljkovim srečanjem na prefekturi. Z njegovo trditvijo, da občina Foljan-Redipulja ni pripravljena nuditi nobene oblike pomoči priselencem in da bo župan njihov prihod skušal na vse načine preprečiti, se nikakor ne strinjamo.« Tako pravijo predstavniki Stranke komunistične prenovne in Stranke italijanskih komunistov iz Ronk in Foljana, ki so se včeraj odzvali na izjave župana Antonia Calligarisa med zasedanjem odbora za varnost na goriški prefekturi, kjer je tekla beseda o problemu Afganistancev, ki so se naselili na bregu Soče v Gorici. »Svoje izjave, ki jih ni potrebno komentirati, je župan potrdil tudi na Facebooku. Po našem mnenju mora vsaka občina in vsaka javna ustanova z državo na čelu narediti, kar je v njeni moči, da ponudi pomoč beguncem, priseljencem in ljudem v stiski,« pravijo predstavniki SIK in SKP, ki se sprašujejo, ali bo župan s svojimi stališči seznanil tudi papeža Frančiška, ki bo v soboto obiskal kostnico v Redipulji.

ŠEMPETER - Prvi novorojenček, za katerega bodo kriti stroški poroda

Goriška starša prebila led

Včeraj se je staršema iz Gorice v šempetrski porodnišnici rodil sinček Dimitri. Dogodku posvečamo posebno pozornost, ker gre za prvi porod, ki se je v omenjeni porodnišnici uresnil po podpisu julijskega sporazuma med deželno Furlanijo Julijsko krajino in šempetrsko bolnišnico. Dokument, ki smo ga mediji tedaj označili za zgodovinskega, določa kriterije za kritje stroškov porodov s strani deželnega zdravstvenega sistema za porodnice iz Gorice in nekaterih okoliških občin, ki se odločijo za porod v šempetrski porodnišnici.

Dimitrijeva mamica je tako prva porodnica iz Italije, ki je rodila čez mejo in bo lahko uveljavljala kritje stroškov. Sporazum določa povrnitev stroškov porodov s strani deželnega zdravstvenega sistema za porodnice s stalnim bivališčem v občinah Gorica, Fara, Moš, Števerjan, Sovodnje in Šlovinc, ki so med nosečnostjo obiskovale ambulante bolnišnice v Gorici oziroma okolice za zgornje Posočje pri goriškem zdravstvenem podjetju.

»Res je, gre za prvi porod, ki se je pri nas zgodil po podpisu tega sporazuma,« je včeraj za Primorski dnevnik potrdil Marco Gergolet, pomočnik direktorja šempetrske bolnišnice za strokovno-medicinske zadeve. Pojasnil je, da mora porodnica pred porodom šempetrski porodnišnici predložiti obrazec, ki ga izpolni njen ginekolog. Gre pravzaprav za potrdilo, da nosečnost ni patološka, sicer, kot je določeno v sporazumu, šempetrska porodnišnica porodnice ne sme sprejeti. »Po porodu gredo starši na novogoriško upravno enoto, kjer pridobijo mednarodno potrdilo o rojstvu. Na njem piše, da je rojen v Šempetru pri Gorici. Nato otroka v občini, kjer ima mati stalno prebivališče, prijavi. Stvar je zelo enostavna,« pojasnjuje Gergolet, ki pravi, da so v šempetrski porodnišnici v zadnjem času zabeležili tudi nekaj primerov porodnic, ki so prišle iz občin izven omenjenega sporazuma; v tem primeru krijejo stroške poroda same. »Gre za primere, ki bi jih lahko našli na prste ene roke, pa vendarle. Prej jih skorajda ni bilo,« pravi Gergolet, ki sklepa, da je tudi te porodnice posredno pritegnili omenjeni sporazum oz. usposobljenost šempetrske porodnišnice, da lahko sprejme porodnice iz Italije.

Goriška starša, ki sta se odločila za večerajšnji porod v Šempetru, sta torej prebila led, po naših informacijah jima bo števerjanski par sledil že oktobra. V šempetrski porodnišnici zagotavljajo, da so za sprejemanje goriških porodnic pripravljeni in da tudi jezik ni ovira. »Vsaka naša babica in upam da vsaka mlada italijanska porodnica zna dovolj angleško, da se lahko sporazumeta. Poleg tega se tu zna tudi italijansko, veliko žensk, ki prihaja sem roditi iz Italije, tudi zna slovensko. Jezikovne ovire so vedno manj pomembne,« je prepričan sogovornik.

V šempetrski porodnišnici načrtujejo tudi polepšanje oz. prenovo oddelka. V ta namen so pred nekaj tedni javno povabili obrtnike, da bi po zgledu iz drugih slovenskih krajev prostovoljno pomagali polepšati, predvsem prebarvati oddelek. »Javila se nam je že sekacija obrtnikov, ki je sprva želela prirediti nekakšno tekmovanje, v okviru katerega bi nam obrtniki v enem dnevu prebarvali ves od-

delek. Potem pa so si tik pred zdajci premislili, češ da si prostori niso med seboj enaki in torej tudi pogoji za tekmovanje niso enaki. To se mi zdi absurdno. Gre za idejo, da pomagaš, ne da tekmuješ med sabo ... Se je pa kasneje javil še projektant iz Nove Gorice, čudovita oseba, ki nam je že izdelal zelo podroben načrt. Zelo verjetno se bomo poslužili njegove ideje in s pomočjo obrtnikov iz Goriške to tudi uredili,« se nadeja Gergolet.

Katja Munih

Hodnik porodnišnice v Šempetru (zgoraj), srečna starša Roberto in Martina z novorojenim Dimitrijem (desno)

BUMBACA

GORICA - Dimitrijeva starša o svoji izkušnji

»Šempeter je bližji od Tržiča, čas je, da mejo premostimo«

»Za Šempeter sva se odločila, ko sva izvedela, da bodo julija zaprli goriško porodnišnico. Izbiri so botrovali praktični razlogi, kot je bližina šempetrske bolnišnice, pa tudi najina prepričanja. S tem dejanjem sva hotela pokazati, da je napočil čas za premoščanje predsodkov, čas je, da meje v glavah resnično odpravimo,« pravi Goričan Roberto Coco, oče malega Dimitrija, ki se je včeraj ob 9.20 rodil v šempetrski bolnišnici. Mamica Martina Černič, ki je po rodu Vrhovka, se dobro počuti, vse je v redu tudi z novorojenčkom, ki tehta 3,870 kilograma in je dolg 55 centimetrov. Dimitri pa ima eno posebnost, saj je prvi sin italijanskih državljanov (Černičeva ima sicer obenem tudi slovensko državljanstvo), ki se je rodil v Šempetru na podlagi sporazuma med bolnišnico Franca Derganca in deželno FJK.

39-letni Coco in 37-letna Černičeva imata ob Dimitriju še dva druga otroka, petletno deklico in dečka, ki bo decembra dopolnil tri leta. »Petra in

Bruno sta prišla na svet v goriški bolnišnici, Dimitri pa se žal ni mogel roditi v "stari" Gorici. Zato sva se odločila, da izbereva Šempeter, ki je za razliko od Tržiča in ostalih porodnišnic v deželi FJK le nekaj minut vožnje oddaljen od najinega doma,« pravi Coco, ki se mu deset let po padcu meje med Slovenijo in Italijo zdi povsem normalno, da se lahko goriški otroci rojevajo v sosednji občini, čeprav je v Sloveniji.

Roberto Coco in Martina Černič poudarjata, da so ju v Šempetru zelo lepo sprejeli. »Moja žena je dvojezična, zato jezikovnih težav ni imela, na velike ovire pa nisem naletel niti sam, čeprav slovenščine ne obvladam. Z osebjem smo se vedno sporazumeli,« svojo izkušnjo opisuje Coco, Černičeva pa pojasnjuje, da je bila birokratska plat nekoliko bolj zapletena, tudi zato, ker ni pred njima še nihče izkoristil možnosti brezplačnega poroda v Šempetru. »O postopku sem se najprej pozanimala v šempetrski bolnišnici. Pojasnili so mi, da

potrebujem potrdilo goriške bolnišnice ter da moram izpolniti nekaj obrazcev, s katerimi pa v tistem trenutku še niso razpolagali. Ko sem formularje dobila in izpolnila, sem se zglasila v goriški bolnišnici, kjer so te obrazce prvič videli. Izdali so mi potrdilo o tem, da so mi do tedaj sledili zdravniki goriške bolnišnice, nakar sem morala na urad za sodno medicino v Ulici Vittorio Veneto v Gorici, od koder so na zdravstveni okoliš za zgornje Posočje, ki ima sedež v Krmini, poslali mojo prošnjo. Tri dni kasneje so mi sporočili, da je prošnja protokoliрана in da je vse urejeno,« navaja Černičeva, po kateri tudi ni najbolj jasno, kje naj bi goriške nosečnice opravljale zadnje preglede pred porodom. »S svojo odločitvijo sva vsekakor zadovoljna in upava, da bo zdaj, ko sva prebila led, za vse ostale stvar bolj enostavna,« pravi Roberto Coco, ki bo formalnosti okrog otrokovega rojstnega kraja in državljanstva opravil danes v Gorici. (Ale)

SOVODNJE - Že zaseda prostor domačih rastlinskih vrst

Tujerodna ambrozija v razkošnem cvetenju ob robu kolesarske steze

Vabila in opozorila za preprečevanje širjenja tujerodnih rastlin doslej niso naletela na poseben posluš. Pravzaprav jim pri razmnoževanju in širjenju pogosto pomagamo ljudje. Ambrozijo so v naše kraje prinesli iz Amerike. Znanstveniki trdijo, da je rastlina alergena, pa jo je iz leta v leto več in zaseda prostor domačih rastlinskih vrst. Pravcati nasad ambrozije in drugih plevelov ki je trenutno v razkošnem cvetenju, je opaziti ob robovih okrog 100 metrov dolgega odseka Štradalte v sovodnjski občini med državno cesto št. 55 in državno mejo. Odsek so pred nekaj meseci obnovili in preuredili v kolesarsko stezo in pešpot, ki se neha na meji oziroma pred zidom pokopališča v Mirnu.

S plevelom in bohotno ambrozijo razrasla kolesarska pot pri Mirnu

NOVA GORICA

Bosta dve Gorici postali dve vasi?

»Vstop Slovenije v EU nas je vse doletel nepripravljene, kljub temu, da smo vedeli za točen datum. Danes torej skušamo nadoknaditi to, kar bi morali načrtovati že konec devetdesetih let!« je prepričan Livio Semolič, predsednik SKGZ in član EZTS GO, ki se je poleg Tatjane Gregorčič, nekdanje članice EZTS GO in goriškega odvetnika Sama Sanzina kot gost udeležil pogovora o čezmejnem sodelovanju in prihodnosti obeh Goric. Organizirali so ga novogoriški Socialni demokrati. Ne med omenjenimi tremi govorniki ne med občinstvom ni bilo veliko optimizma glede situacije, v kateri sta se sosednji mesti znašli. Skupni projekti in sodelovanje, ki naj bi ju potegnili iz obrobja obeh držav, pa se odvijajo prepočasno, je bilo slišati.

Z namenom povezave lokalne, regijske in državne strukture ter olajšanja črpanja finančnih sredstev iz EU je bil na območju novogoriške, goriške in šempetrskovrtojbenske občine ustanovljen EZTS GO (Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje). V EU jih deluje že 38. »EZTS je odlična osnova, ne sme biti pa edini cilj,« je opozoril Semolič, Sanzin pa pristavil, da je največja hiba EZTS GO v tem, da ga sestavljajo člani, ki za svoje delo niso plačani. Zato so tudi manj motivirani, posledica tega pa je, da se delo tega združenja daleč prepočasno premika. »Imamo dve mesti, ki ostajata dve mesti, mejo, ki še obstaja v glavah ljudi. Pričakovanja se niso uresničila. Potrebovali bomo še eno, dve generaciji, da bosta mesti postali ena Gorica, to pa krvavo potrebujemo. Dejstvo je, da je Gorica v zadnjem času izgubila veliko državnih služb, obeta se ukinitve sodišča, zapor, Trgovinske zbornice, zaprli so bolnišnico, zemljiško knjižni urad naj bi se selil v Gradišče ... Gorica bo postala vas. Če se ti dve mesti ne združita, se bomo v bodoče pogovarjali iz vasi v vas. Kako priti do širšega povezovanja? EZTS je gotovo en instrument, a to ni dovolj. Premikamo se dva kilometra na uro, medtem ko ostali drvijo mimo nas sto kilometrov na uro,« je bil neizgovoren Sanzin.

»Prvi korak, ki ga moramo storiti, je, da sploh spoznamo drug drugega! To bi morali vnesti že v šolski sistem. Zelo je zgovoren podatek, da kar 40 odstotkov Goričanov sploh ni imelo maloobmejnih prepustnic! Kar se pa tiče jezika, Slovenci se ne smemo vedno uklanjati glede tega. Ne sme postati samoumevno, da na tej strani kar vsi razumemo italijansko,« je iz občinstva opozoril zgodovinar Branko Marušič.

»Nekaj pozitivnega vendarle vidim. Ko se bodo med mestoma odprla vrata v smislu skupnega turističnega razvoja, bo vse lažje,« je prepričan Semolič, ki je spomnil, da se bo EZTS GO prvenstveno ukvarjal s teritorialnim razvojem in promocijo Soče, s prevozi in z vzpostavitvijo mreže čezmejnih zdravstvenih storitev. »EZTS je lepa stvar, a ko poslušam besedi "bomo", "načrti", se sprašujem, kdaj bomo dočakali kakšen konkreten rezultat? Za to bodo potrebna še leta ... Kaj imamo v Gorici in Novi Gorici razvojnega? Kakšen je razvoj našega območja, da bomo zrasli?« se je spraševal Sanzin in priznal, da odgovora nima. Sam svojo poslovno pot usmerja v Rusijo, ker na tem območju ne vidi dovolj možnosti zanjo. Opozarja pa, da bi namesto projekta Soča s pomočjo EZTS kazalo vzpostaviti projekt Brda. Tam je potencial, ki je neizkoriščen, briška vina pa se ponašajo s kakovostjo svetovnega ranga. Toda če bi hoteli v projekto EZTS GO vključiti še Brda, bi ga morali razširiti, saj danes deluje le na območju omenjenih treh občin ... In spet smo pri procedurah, ki trajajo predolgo. »Obseg EZTS GO je trenutno preozek,« se je strinjala Tatjana Gregorčič. »Na Madžarskem, na primer, je v eno tako združenje vključenih kar 56 občin. Manjka nam še veliko, časa pa je zelo malo,« je opozorila. (km)

GORICA - Srečanje Mohorjevih družb

Tri sestre ena družina

Rebula in Košuta prijateljijeta in razpravljata

Večer »pod lipami«, sicer zaradi dežja v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž, je v četrtek minulega tedna imel dvojno vsebino. V prvem delu srečanja sta urednik Jože Faganel in pesnik Miroslav Košuta spregovorila o knjigi Alojza Rebulu »Kominform v Zabrinju«, v drugem daljšem pa so trije odgovorni uredniki Mohorjevih družb iz Celja, Celovca in Gorice posredovali po iztočnicah časnikarke Erike Jazbar vrsto podatkov, gledanj in napovedi o dejavnostih, ki so svojstvene za njihove založniške hiše. Simbolni vezni člen med obema deloma je bil sicer odsotni pisatelj - prisotni sta bili hčerki Alenka in Tanja Rebula -, ki je pri Mohorjevi založbi objavil kar osemnajst svojih del. Zadnje delo spremlja ponatisnjeno besedilo »Divjega goloba«, kar pomeni, da sta se v isti publikaciji srečali dve na videz protislovni osebni usodi, ki pa pod skupnim imenovalcem človečnosti pravzaprav ponujata enako, če že ne isto sporočilnost.

O tem sta se pogovarjala urednik in Košuta, od katerega smo izvedeli, da z Rebulu, sicer z različnimi izhodišči, prijateljijeta kar tri desetletja. To jima daje vrsto priložnosti, da se preverjata, soočata in razpravljata o vsebinah, za katere jim somišljeniki ne morejo nuditi kritičnih iztočnic. Do stika med njima je prišlo najprej na realki v Trstu, kjer je pisatelj bil profesor kasnejšemu pesniku, in nato v gledališču, kjer je pesnik bil umetniški vodja pri postavitvi Rebulovega dela. Miroslav Košuta je knjigi napisal spremno besedo, Rebula pa mu jo je enostavno posvetil.

Glede Kominforma je posegel tretji od razpravljavcev, predavatelj etike na teološki fakulteti Edvard Kovač, ki je ocenil, da se je prav na Tržaškem tedanje dogajanje bolj radikaliziralo kot drugje. Spopad na svetovni levlji se je še kako odseval ob Tržaškem zalivu, kjer so se odnosi zapletali tudi zaradi »tržaškega vprašanja«. Za goriško publiko vsekakor koristen priklid, ker so se tedanje ostrine na Moščenicah že zelo omilile (op. pisca). Teolog je ocenil, da je fundamentalistična čistost nevarna zadeva, pa naj se tiče naroda, stranke, ideologije ali česa drugega. Rebula se v besedilu pokaže kot zagovornik postmoderne krščanstva. V enem besedilu je glavni komunist, v drugem

duhovnik: oba sta visoko etična, seveda pa Rebulovo sporočilo ne more mimo zatrevanja osnovne in višje entitete. Poseg je Kovač zaključil s prepričanjem, glede na stanje slovenske Cerkve, ki je v tem obdobju brez najvišjega vodstva, da ni rešitev krščanstva v oblastvenih interesih, temveč v moralni moči in zanosu.

Jože Planinšek, Jože Kopeinig in Renato Podbersič so skupaj in vsak zase seznanili več kot sedemdeset prisotnih poslušalcev deloma o razpravi, ki so jo imeli v popoldanskih urah in je sodila v redno sestajanje zastopnikov treh Mohorjevih družb - tokrat je lokacija bila v Gorici -, in deloma o splošnejših delovnih, organizacijskih in finančnih pogojih, ki spremljajo izdajanje knjig. Tri različna mesta, Celovec, Celje, Gorica, kjer te tri založniške hiše delujejo, so izraz družbenih dogajanj v prejšnjem stoletju. Vsaka je imela in še ima svojo specifično ob upoštevanju družbenega, jezikovnega in političnega okolja ter finančnega pogojevanja. Ena je imela opraviti z nemškimi pritiskom, druga po vojni z poskusom zelo opredeljene družbene ureditve, tretja z italijanskim nacionalizmom. Goriška Mohorjeva družba je med tremi najmlajša, slavi pa letos 90-letnico obstoja. Ne kaže, da bi se združile, kljub sedanjim dejavnosti v enotnem evropskem prostoru, lahko pa sodelujejo in se dopolnjujejo. Kriza branja in padec prodaje knjižne ponudbe so dejstvo, proti kateremu pa se ne gre odzivati z nižanjem vsebinskih ra-

Miroslav Košuta z Rebulovo knjigo za govorniško mizo (zgoraj), občinstvo BUMBACA

GORICA - Na Sloviku vpisujejo

V svet dela z znanjem in z odprtimi glavami

»Studentje, ki so dovolj radovedni, da bi radi ob znanju, ki ga pridobivajo na univerzi, izvedeli še kaj več; ki so dovolj ambiciozni, da bi radi razvili dodatne spretnosti in veščine, ki jih bodo lahko s pridom uporabili v svetu dela; ki so dovolj zreli in samostojni, da si želijo čim prej pridobiti nove izkušnje, ki jim bodo omogočile ne le profesionalno, ampak tudi osebno rast in razvoj«. To so lastnosti študentov multidisciplinarnega programa za kakovostno kadrovskega rasta na Slovenskem izobraževalnem konzorciju (Slovik) iz Gorice, ki vpisuje v novo šolsko leto.

Slovik vstopa letos v jubilejno deseto obletnico delovanja, študentom in absolventom pa bo kot po tradiciji nudil priložnost, da univerzitetno znanje dopolnijo z dodatnimi seminarji, predavanji, delavnicami, ki bodo potekali ob sobotah dopoldne od oktobra do decembra in od marca do maja v sklopu dvo- ali triletnega cikličnega študijskega programa. Poleg tega organizira Slovik še izlete, ekskurzije in obiske podjetij, ki omogočajo študentom prvi stik s svetom dela. V minulih letih so študentje multidisciplinarnega programa obiskali tako italijanski parlament v Rimu kot sedež evropskega parlamenta v Bruslju, spoznali pa so tudi marsikatera uspešna podjetja v domačem okolju in v Ljubljani.

Lepo število obiskovalcev multidisciplinarnega programa je izkoristilo tudi študentske poudarke za udeležbo na mednarodnih političnih šolah, ki jih Slovik daje na razpola-

Doberdobske mažoretke se pripravljajo na novo sezono

V petek, 12. septembra, ob 20. uri bo na sedežu društva Jezero v Doberdobski sestanku, ki bo uvedel v novo sezono delovanja doberdobskih mažoretk. Minili sta dve leti od dneva, ko so mažoretke obogatile vaško kulturno sceno, med dekleti pa je že zaznati željo po doseganju novih ciljev in rezultatov. Tjaša Pišot in Nina Godnič iz Prvačine, ki jim bosta mentorici tudi v novi sezoni, sta z dosedanjim delom zelo zadovoljni; zadovoljstvo kljub težavam izraža tudi Magda Princič, pobudnica te športno-kulturne panoge v Doberdobski. Ker želijo mažoretke številčno rasti, vabijo, da se jim pridružijo deklice od 4. do 7. leta ter dekleta od 8. do 18. leta starosti; informacije so na voljo pri Magdi Princič (tel. 347-1243400).

vnih objav. Na rezanje finančnih prispevkov je najprej treba odgovoriti z iskanjem notranjih rezerv, z racionalizacijo storitev in dejavnosti. Odpreti se je treba v evropski prostor in poiskati možnosti ter kakovostne postavke svojega prostora.

Kaj če bi ustvarili klimo navdušenja in bi širili in ljudeh navado, da za praznik, rojstni dan, obletnico darujejo knjigo namesto steklenice alkohola? Srednjeročno je mogoče navajati sedanje otroke na branje in še prej poslušanje pripovedi med bralnimi popoldnevi in večeri. Nekaj je nujno postoriti, da nadomestimo pretirano sledenje TV programom ... Na Koroškem in v Furlaniji Julijski krajini je stvarnost bolj zapletena, ker so otroci bralno nerodni in še huje, ker so v stalnem stiku z jezikom večinskega jezika tudi znotraj družin.

Strateška usmeritev Mohorjevih družb teži v formulo: tri sestre - ena družina. Najbolj izvirno je izzvenelo razmišljanje o večjem usmerjenju na Vzhod - kulturno, zgodovinsko, versko je slovansko zaledje lahko osvežitev, ki bi znala pritegniti bralca in mu razširiti miselna obzorja. (ar)

GORICA - Mladinski dom

Za gojence prikaz šole, lekcije in miselni orehi

Jutri uvodno srečanje za starše - Še vpisujejo k pošolskemu pouku

V minulem tednu je v Mladinskem domu v Don Boscovi ulici v Gorici potekala priprava dijakov na nižjo srednjo šolo, za drugo- in tretješolce pa Šola za šalo. Udeležence so uvodoma poučili o tem, kakšna je nižja srednja šola, kakšna so pravila in kako poteka pouk; s praktičnimi primeri so pomagali tudi starejši gojenci. Med tednom so nato sledile lekcije matematike, slovenščine, angleščine, italijanščine in zgodovine; pouk so izvajali vzgojiteljice Mladinskega doma in zunanji sodelavci. Bodoči tretješolci pa so teden začeli z miselnimi orehi za »prebujanje« možganov, nakar so izdelovali didaktične pripomočke, ki bodo koristni pri pripravi na malo maturo.

Jutri, 11. septembra, ob 18. uri bo na sedežu Mladinskega doma uvodno srečanje za starše gojencev v novem šolskem letu; še je možen vpis k pošolskemu pouku, ki se bo začel 15. septembra. Poskrbljeno bo za prevoz iz šole, kosilo, varstvo, podporo pri pisanju nalog in za psihopedagoško spremstvo. Ponujajo tudi občasni pouk v posameznih predmetih in inštrukcije; prijave in informacije na tel 0481-280857, 0481-536455, 366-6861441.

Priprava na šolsko leto

GORICA - Umrli 91-letni Emil Vogrič

Bil je soustanovitelj društva upokojeencev

Okusil je grozote nemškega taborišča, vojno je preživel in nato svoje odraslo življenje kot učitelj posvetil vzgoji najmlajših. Obenem je prispeval k dvigju kakovosti življenja upokojeencev kot soustanovitelj samostojnega društva slovenskih upokojeencev. Emil Vogrič je v svojem 91. letu umrl v soboto zvečer na svojem domu v goriških Stražcah.

Rojen je bil 20. maja 1923 v Gorici staršema, ki sta bila po rodu iz Čepovana. Med vojno so ga Nemci z očetom Francem zaprli v taborišče Dachau, materi je bil usojen Auschwitz, mlajšemu bratu Zdenku pa delovno taborišče v Spittalu; razen očeta so se vsi vrnili domov. Po vojni sta se oba brata odločila za učiteljski poklic. Pokojnik je daljši čas poučeval na slovenskih osnovnih šolah, tik pred upokojitvijo pa tudi na italijanskih šolah. Življenjska sopotnica mu je bila Bruna Volk, v zakonu se jima je rodila hči Carmen. Bil je vedrega značaja, rad je pel in zahajal v gore, bil je član planinskega društva. Pogrešali pa ga bodo predvsem v Društvu slovenskih goriških upo-

Emil Vogrič

kojeencev. Z bratom Zdenkom sta bila soustanovitelja društva in nato odbornika preko 30 let vse od ustanovnega občnega zboru decembra 1982. Ker je bil Emil ljubitelj zborovskega petja, je bil okrog 20 let tudi odgovoren za društveni mešani pevski zbor. Za zasluge so njemu in bratu Zdenku lani podelili naslov častnega člana odbora.

Pogreb bo danes: žalni sprevod bo ob 9.30 krenil s pokopališča v cerkev v Stražcah, sledila bo upelavitve.

Razstava Pece in Lična

V petek, 12. septembra, ob 18. uri bodo v galeriji Kulturnega doma v Gorici odprli razstavo del likovnih umetnikov mlajše generacije Dana Lična (1987) in Aleksandra Pece (1972). Ličen je pevec, dirigent, manager in pisec besedil, od leta 2012 pa še slikar. Pece je diplomiral na beneški likovni akademiji, samostojno razstavlja od leta 1996. Razstavo prireja Kulturni dom v sodelovanju z Krajevno skupnostjo Solkan in mestno občino Nova Gorica; ustvarjalca bo predstavil Andrea Bellavite.

Jutri brez pitne vode

Zaradi del na vodovodnem omrežju v Ulici Garibaldi v Zagraju bo jutri, 11. septembra, od 8.30 do konca del predvidoma ob 17. uri prekinjena dobava pitne vode v Zagraju. V primeru slabega vremena bodo dela odložena na naslednji dan.

Prijave na natečaj

Še samo do petka, 12. septembra, je čas za vložitev prijav na natečaj »Magicamente imprenditrice«, ki je namenjen spodbujanju ženskega podjetništva. Razpis je na voljo na spletni strani Trgovinske zbornice www.go.camcom.gov.it (v sekciji News), informacije nudijo tudi prek naslova spazio.impres@go.camcom.it ali na tel. 0481-384202-261.

Delijo papežev plakat

Goriška pokrajina sporoča, da so v info-točki nakupovalnega središča Tiare v Vilešu na voljo plakati, posvečeni sobotnemu romanju papeža Frančiška v Foljan in Redipuljo. Prvi sklop plakatov je pošel, zaradi velika povpraševanja pa so jih natisnili še v 500 izvodi, ki jih delijo brezplačno.

Ustvarjalna glasba

Začenja se 4. festival kreativne in improvizirane glasbe Brda Contemporary Music Festival, ki bo potekal med 11. in 13. septembrom v Šmartnem (z vstopnino). V njegovem okviru bo nocoj ob 21. uri v dvorani Delbianco v Ulici Fratelli Zambon v Štarancanu odprta vaja Orkestra brez meja pod taktirko Zlatka Kaučiča in Giovannija Maierja. Jutri ob 19. uri bodo v Hiši kulture odprli razstavo del Žige Koritnika, ob 20. uri bo v cerkvi Šmartnem nastop dua Stema Project, kjer bo ob 21.30 sledil še koncert Orkestra brez meja.

Knjiga o Berlinguerju

V knjigarni LEG na Verdijevem korzu v Gorici bo danes ob 18. uri predstavitev knjige Ivana Buttignona z naslovom »Prospettiva Berlinguer - Sguardi trasversali sul leader comunista«. Z avtorjem se bodo pogovarjali Fulvio Salimbeni, Marco Cucchini in Lucrezia Chermaz.

Bilo je težko obdobje

V prostorih železniške postaje v Redipulji, kjer je urejen virtualni muzej prve svetovne vojne, bo nova etapa potujoče razstave »Una stagione difficile« (Težko obdobje), ki jo ustvarjalca Adriana Rigonat posveča stoletnici začetka vojne; odprtje razstave bo danes ob 18.30.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL PONTE, Ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.
DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.
DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, Ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

Gledališče

GLEDALIŠČE VERDI obvešča, da bo do 16. septembra potekala potrditev lanskih abonmajev, od 20. septembra bo možen nakup novih rednih abonmajev, od 27. septembra pa nakup izrednih tematskih abonmajev; do 23. oktobra bo odprta blagajna v Ul. Garibaldi 2/a (tel. 0481-383601) od ponedeljka do sobote 10.00-13.00 in 16.00-20.00, zaprta bo od 17. do 19. septembra in 10. oktobra. Od 24. oktobra bo delovala blagajna na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00, zaprta bo od 24. do 28. decembra.
OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU obvešča, da bo od 13. do 20. septembra potekala potrditev lanskih abonmajev, 22. in 23. septembra bo možna sprememba sedeža in vrste lanskih abonmajev in od 25. do 29. septembra bo možen nakup novih abonmajev vsak dan med 18. in 20. uro. Letos bodo skupinski abonmaji še posebno ugodni; informacije po tel. 0481-532317, več na www.artistiasociatorizita.it.
V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 12. septembra ob 18. uri pravljinski muzikal »Čarovnik iz Oza« (Lyman Frank Baum), 13. septembra ob 20. uri »Postani občestna svetilka« (Srečko Kosovel), brezplačne vstopnice ob prazniku občine Nova Gorica že pošle. 14. septembra ob 20. uri »Sljehrnik« (zaradi vremena v gledališču in ne na dvorišču Dvorca Coronini v Šempetru, kot napovedano); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Colpa delle stelle«.
Dvorana 2: 16.40 - 18.20 »Winx Club: Il mistero degli abissi«; 20.10 - 22.10 »Into the Storm«.
Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.00 »I nostri ragazzi«.
DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.10 - 19.50 - 22.10 »Colpa delle stelle«.
Dvorana 2: 16.40 »Planes 2 - Missione antincendio«; 18.15 - 20.10 »Dragon Trainer 2«; 22.15 »Into the Storm«.
Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.15 »I mercenari 3 - The Expendables«.
Dvorana 4: 16.30 - 18.15 »Winx Club: Il mistero degli abissi«; 20.10 - 22.00 »Under the Skin«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.15 - 22.10 »I nostri ragazzi«.

Razstave

V PILONOV GALERIJI v Ajdovščini bo v petek, 12. septembra, ob 20. uri odprtje skupinske razstave »Nova fotografija - Statično«. Z video in fotografskimi deli se bodo predstavili Johnsmith (Japonska), Lenka Klimešova (Češka), Špela Pavli (Slovenija) in Vesna Čadež (Slovenija); na ogled bo do 10. oktobra.
V KRAŠKI HIŠI V REPNU bo v petek, 12. septembra, ob 20. uri odprtje samostojne razstave črnobelih fotografij »Vojna: sledi, spomini, podobe« Marka Vogriča, člana Fotokluba Skupina 75.
V GALERIJI STUDIOFAGANEL na Drevoredu 24. maja 15/c v Gorici bo v petek, 19. septembra, ob 18. uri odprtje razstave »Mocchiutti, Di Iorio, il maestro, l'allievo«, predstavila jo bo Cristina Feresin; na ogled od 19. septembra do 18. oktobra.

Koncerti

FESTIVAL DVORNE GLASBE »MUSICA CORTESE« v organizaciji združenja Dramsam iz Gorice: 11. septembra, ob 21. uri v dvorani goriškega gradu »Concerto botanico«, ensemble

Protempore; 21. septembra ob 21. uri v dvorani goriškega gradu »Time stand stille«, duo J. Coleau - B. Zulian in La Compagnia del Bontempo ter ensemble Dramsam; vstop prost.

GLASBENI VEČERI V GRADEŽU v okviru niza »Musica a 4 Stelle«: 11. septembra ob 21. uri v baziliki Sv. Evfemije »Supernova«, skupina »8 chitarre più una«; vstop prost.
16. FESTIVAL »MED ZVOKI KRAJEV« (»Nei suoni dei luoghi«): 12. septembra ob 20. uri v gradu Kromberk nastopa kvartet Tetrachord.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA GORICA obvešča, da se bo pouk na srednji šoli Ivan Trinko začel v ponedeljek, 15. septembra. Občinska šolabusa (Gorica in Števerjan) in APT bodo delovali že prvi dan pouka, ki bo potekal od ponedeljka do petka 8.15-13.45, ob sobotah 8.15-12.00. Tajništvo v Ul. Grabizio 38 (tel. 0481-531824, nov naslov elektronske pošte: seg.taj.go@gmail.com) bo od začetka didaktične dejavnosti odprto vsak dan od 8. ure do 8.30 in od 11. ure do 13.30, ob torkih in sredo tudi od 15. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Ravnateljica sprejema le po domeni.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA GORICA obvešča, da se bo pouk v osnovnih šolah začel v ponedeljek, 15. septembra, od 8.10 do 13.10 v OŠ Oton Župančič v Gorici, od 8. do 13. ure v OŠ Fran Erjavca v Štandrežu in v OŠ Josip Abram v Pevmi; v OŠ Alojz Gradnik v Števerjanu od 7.50 do 12.50; v OŠ Ludvik Zorzut v Bračanu od 7.40 do 12.40 brez kosila, od torika, 16. septembra, do 15.40 s kosilom. Tajništvo v Ul. Grabizio 38 (tel. 0481-531824, nov naslov elektronske pošte: seg.taj.go@gmail.com) bo od začetka didaktične dejavnosti odprto vsak dan od 8. ure do 8.30 in od 11. ure do 13.30, ob torkih in sredo tudi od 15. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Ravnateljica sprejema le po domeni.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA GORICA obvešča, da se bodo dejavnosti v otroških vrtcih začele v ponedeljek, 15. septembra. Prvi dan bo dejavnost v vseh vrtcih trajala od 7.30 do 12. ure brez kosila. Od torika, 16. septembra, bo vrtec Mavrica (Bračan) odprt od 7.40 do 13.10 in Keko (Števerjan) od 7.30 do 13.30, oba s kosilom. V vrtcih Ringaraja, Sonček in Pikapolonica od 7.30 do 12.30 brez kosila ter v vrtcu Pika Nogavička od 7.45 do 12.45 tudi brez kosila. Od 22. septembra dalje bodo vsi otroški vrtci delovali s polnim urnikom in kosilom. Tajništvo v Ul. Grabizio 38 (tel. 0481-531824, nov naslov elektronske pošte: seg.taj.go@gmail.com) bo od začetka didaktične dejavnosti odprto vsak dan od 8. ure do 8.30 in od 11. ure do 13.30, ob torkih in sredo tudi od 15. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Ravnateljica sprejema le po domeni.

RAVNATELJSTVO IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA Gregorčič-Trubar v Gorici obvešča, da se bo začel pouk v šolskem letu 2014-15 v ponedeljek, 15. septembra, ob 9.30 in bo trajal do 12.05. Veroučiteljica vabi dijake in profesorje, da se pred poukom udeležijo šolske maše, ki bo ob 8.45 v cerkvi svetega Roka v Podturnu.

DIJAŠKI DOM GORICA ponuja za učence osnovne in srednje šole pošolski program s prevozom iz šol (Župančič, Erjavca, Abram, Trinko), kosilom in malico, strokovno pomočjo pri domačih nalogah in učenju, dodatnimi izobraževalnimi dejavnostmi (jezikovni tečaji, delavnice), ustvarjalnimi in sprostitvenimi dejavnostmi (musical; likovna, gledališka, športna dejavnost); varstvo do 18.30; informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30, ali na info@dijaskidom.it.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da potekajo vpisi za šolsko leto 2014-15. Informacije na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrta od 10. do 12. in od 15. do 16. ure (tel. 0481-531508), e-pošta gorica@glabenamatica.org.

Petek zaprto. **GLASBENA MATICA** sporoča, da potekajo prijave na brezplačne poskusne lekcije za šolsko leto 2014-15; informacije na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrta od 10. do 12. in od 15. do 16. ure (tel. 0481-531508), e-pošta gorica@glabenamatica.org.

NOV PROGRAM DIJAŠKEGA DOMA GORICA »POP KLUB«: za otroke in dijake, ki ne potrebujejo celotnega programa Dijaškega doma, pač pa samo pomoč pri nalogah in poteka od 14.15 do 16.45 za osnovno šolo oziroma od 14.45 do 17. ure za srednjo šolo ter ponuja strokovno pomoč pri opravljanju domačih nalog in učenju s pomočjo poklicnih vzgojiteljev; na razpolago bo bogata knjižnica in internet. Cena zelo ugodna, število mest omejeno; informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 od 8.30 do 15.30, ali na info@dijaskidom.it.

PRI MLADINSKEM DOMU je možen vpis k pošolskemu pouku 2014-15 za dijake slovenskih šol na Goriškem (prevoz, kosilo, spremstvo pri nalogah); informacije po tel. 0481-280857, 0481-536455, ali 366-6961441, ali po e-pošti mladinskidom@libero.it.

SCGV EMIL KOMEL sprejema vpise za novo šolsko leto 2014-15; informacije na tajništvo v Gorici, Drevored 20. septembra 85, od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure (tel. 0481-532163, 0481-547569), e-pošta info@emilkomel.eu.

RAVNATELJSTVO DIZ CANKAR - ZOIS - VEGA obvešča, da se bo pouk začel v četrtek, 11. septembra, ob 8.10.

Izleti

ŽENSKE IZ DOBERDOBA, ki so obiskovale lanski tečaj ročnih del na SKRD Jezero, organizirajo 17. oktobra izlet v Verono na sejem pripomočkov za ročna dela. Vpisovanje in informacije pri Magdi Princič do 28. septembra po tel. 347-1243400.

SPDG organizira v soboto, 20. septembra, v sodelovanju z goriško sekcijo CAI-a 6. kolesarski izlet MTB sezono 2014. Predstavitev izleta bo v četrtek, 18. septembra, ob 21. uri na sedežu goriške sekcije CAI-a v Ul. Rosini. Cilj izleta je Silvester Alm v Dolomiti v bližini Toblach. Zbirališče na parkirišču goriškega sejmišča v soboto, 20. septembra, ob 7. uri ali ob 10. uri na železniški postaji v Toblahu (Dobbiaco). Tura je zahtevna, vzpon na 1815 m visok Silvester Alm; informacije po tel. 328-8292397 (Robert). Obvezna čelada, zaželjena je prijava udeležencev.

UPOKOJENCI DOBERDOB organizirajo v soboto, 27. septembra, enodnevni avtobusni izlet v Sauris, Tolmeč in okolico; informacije in vpisovanje v trgovini Mila (tel. 0481-78398), gostilni Ivica (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 380-4203829).

ESTORIABUS bo spet odpotoval v soboto, 27. septembra, izletnike bo spremljal Paolo Cavassini. Obiskali bodo Gardone Riviera in palačo Vittoriale, ki jo je dal zgraditi Gabriele D'Annunzio; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eventi@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Obvestila

»ZUMBA KIDS«: AŠKD KREMENJAK prireja tečaj zumba za osnovnošolske otroke. Brezplačna poskusna lekcija bo v četrtek, 18. septembra, ob 17. do 18. ure v kulturnem centru v Jamljah. Otroci naj s seboj prinesejo vodo, brisačo in telovadne copate; informacije po tel. 345-8328493.

»ZUMBA«: AŠKD KREMENJAK prireja tečaj zumba za odrasle ob ponedeljkih in četrtdkih, od 20. do 21. ure v večnamenski dvorani v Jamljah. Prva brezplačna vaja bo v ponedeljek, 29. septembra, ob 20. uri; informacije po tel. 347-6868225 (Patricija).

MESTNI SEKCIJI VZPI-ANPI IN AVL sporočata, da bosta v petek, 12. septembra, ob 11. uri položili venec na pročelje železniške postaje v Gorici. **SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE** prireja partizanski pik-nik v nedeljo, 14. septembra, v kulturnem centru Pavlina Komel na Palkišču od 17. ure dalje. Vpisovanja do oddaje razpoložljivih mest po tel. 333-1175798 (Jordan Semolič), 0481-78192 (Joško Vižintin) ali v društvenem baru Kremenjak v Jamljah od 18. ure dalje.

ZVEZA SLOVENSKEKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici do 12. septembra odprti po poletnem urniku (9.00-13.00).

AŠKD KREMENJAK prireja začetni in nadaljevalni tečaj diatonične harmonike pod mentorstvom prof. Andreja Gropajca. Informativna seja bo v sredo, 1. oktobra, ob 18. uri v kulturnem centru v Jamljah; informacije po tel. 338-6805242 (Sonia).

SKRD JADRO IZ RONK s pokroviteljstvom ronške občine prireja v sklopu projekta »Manjšinska deželna interkultura in poznavanje slovenskega jezika« tečaj slovensčine za odrasle. Organizacijsko srečanje bo na sedežu društva v Romjanu v torek, 7. oktobra, ob 20. uri; informacije nudijo tudi v ronški knjižnici in v mladinskem informativnem središču v Trziču.

ZMAGOVITE ŠTEVILKE DOBRODELNE LOTERIJE, ki so jih izžrebali ob Partizanskem mitingu v Selcah: 1. nagrada (listek št. 4934) potovanje v evropsko prestolnico; 2. (št. 5172) prenosni računalnik Acer Aspire; 3. (št. 4051) tablični računalnik Trevi; 4. (št. 3513) HI FI naprava LG; 5. (št. 5953) digitalna fotokamera Casio; 6. (št. 878) aparat za kuhanje kave Polti; 7. (št. 4309) prenosni telefon Saie Flip; 8. (št. 870) stiskalna centrifuga za agrume Ariete; nagrade so na razpolago na sedežu v Trziču v Ul. Valentini 84, tel. 0481-798098 do 8. oktobra med 9. in 12. uro.

Prireditve

SLOVENSKA SKUPNOST - občinska sekcija za Gorico sporoča, da je redni kongres sličan za petek, 19. septembra, s pričetkom ob 20. uri na sedežu stranke na Drevoredu 20. septembra 118 v Gorici.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 v Gorici (tel. 0481-538090) bo v četrtek, 11. septembra, ob 18. uri Nataša Cvijanović predstavila svojo knjigo »Il ricettario di Baba Ljuba. La cucina rurale jugoslava«.

»RAYLIGHT GORIZIA 2014« - medijska prireditve, na kateri se bodo zgodovinska, ples, literatura in glasba prepletali s posebnimi efekti, ki jih bodo prvič eksperimentalni na goriških zgodovinskih palačah bo v petek, 12. septembra, s pričetkom ob 21. uri na Travniku v Gorici. Nastopili bodo zbor sv. Ignacija, plesna šola Tersicore, ritmičkarke družstva UGG, harfistki šole Komel Doralice Klainske in Clelia Furlan, harmonikar David Cej in pevka Gabriella Gabrielli, saksofonist Luca Capizzi, pianist Giorgio Marega, pevka Samanta Vrbljanac, godba na pihala Roberta Caterinija, pisatelj Giorgio Mosetti in drugi gostje; večer bosta vodila Karolina Černic in Igor Damilano. Na dvoru Bombi bodo stojnice z jedmi in pijačo.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.30, Emilio Vogric s pokopališča v cerkev v Stražcah, sledila bo upepelitev.
DANES V FOLJANU: 14.00, Domenico Bellizzi (iz Trsta) v cerkvi in na pokopališču.
DANES V RONKAH: 10.00, Mafalda Zio vd. Zotti s pokopališča v cerkev Marije Matere Cerkev, sledila bo upepelitev.
DANES V ŠTARANCANU: 11.00, Franco Geromet (iz Trsta) v cerkvi in na pokopališču.

O NAŠEM TRENUTKU

Obljubljena dežela v smeri pekla

ACE MERMOLJA

Po hrvaški televiziji sem sledil krajšemu pogovoru z bosanskim sociologom, ki je hrvaškemu novinarju poskušal orisati pojav, ko se kar pomembno število moških in tudi nekaj žensk odhaja iz Sarajeva in Bosne v Irak in Sirjo. Tam se pridružijo borcem za islamsko državo IS.

Pojav se ne tiče le Bosne, vendar ima nekaj specifik, ki jih drugje ni. Odhajajo namreč domačini, to je bosanski muslimani dveh generacij. V prvi vrsti so štiridesetletniki, ki so se udeležili balkanske vojne z epicentrom v Bosni. Gre torej za izkušene vojake. Sledi generacija dvajsetletnikov, ki imajo verjetno vsaj deloma različne cilje.

Strokovnjak je zatrdil, da je verski trenutek prisoten in da se zdi iskren. Odhodniki so sicer največkrat družbeno emarginirani, kar ne pomeni, da so intelektualno v vseh primerih šibki. Starejši so verjetno ostali še vedno v psiholoških kleščah vojne. Mlajše motivirajo utemeljeno pričakovane »adrenalinske« situacije. Začudil sem se, ker profesor ni omenil denarja. Sicer pa borci odhajajo s poceni čarterskimi poleti. Najprej se odpeljejo do kakega evropskega letališča, nato se s čarterskimi poleti odpravijo proti cilju. Z več premiki se izogibajo identifikaciji.

Omenil sem bosanski primer in ne kakega angleškega, francoskega ali ameriškega, ker se Bosna in z njo pretekla balkanska vojna nekako vežeta na dogajanje na Vzhodu. Nisem specialist, sledim dogajanju v Sirji in v Iraku preko ti-

ska in televizije. Zavedam se, da je v poročanju in komentarjih marsikaj približnega in izmišljenega, očitno pa je, da se mit izlamske države zarezuje v družbene špranje Zahoda, Evrope in ZDA.

Pojav odhodnikov ni množičen, čeprav ima svojo težo. Kar me vznemirja, je prodor tuje, krute in še namišljene države in moj svet. Terorizem se mi je zdel vendarle daleč. Možnost, da bi v Trstu umrl zaradi terorističnega atentata, je bila objektivno neznatna. Ideja islamske države, ki se s krutostjo, s pomočjo denarja in posledično z močno medijsko in internetno propagando širi, pa se mi zdi resen, vsaj psihološki, antagonist.

Verjetno ima Žižek prav, ko trdi, da borci Isisa dejansko prikrivajo neko lastno osnovno šibkost. Krutost moči naj bi prikrivala temeljno negotovost. S svojo prisotnostjo na globalni sceni pa obenem črni borci razkrivajo šibkosti, negotovost in razočaranost Zahoda. Islamska država se mi prikazuje kot kruta in obenem kot možno zatočišče nekaterih razočaranih in vsestransko revnih zahodnjakov. Igra se igra nekako med krizo arabskega in muslimanskega sveta ter krizo ZDA in Evrope. Partija šibkih, bi raje rekel, kot da bi ugotavljal psihološke in drugačne šibkosti le na eni strani.

Mi v odnosu do arabskega sveta in islama nosimo rane, ki so jih zapustile Busheve in Blairove laži o Saddamovih bojnih in smrtonosnih arzenalih, neokonservativne teorije o spopadnih dveh civilizacijah, Islamski pekel Oriane Fallaci. Pogoltnili smo pravljice o arabskih pomla-

dih, ki so bile nekaj povsem drugega od vzklikajočega cvetja. Za lekarnarjem in učiteljico, ki sta se uprla diktaturam, so bili pripravljeni klavci, ki so prevladali. Iz praznine je vzklik črni Isis.

Islamski svet je tako padel v past praznega prostora, enačenja vere, politike in vojne, razpoke med starimi surami Korana ter modernostjo interneta in globalnega tržišča denarja, orožja in propagande. Pomešali sta se dve temni vodi: vzhodna in zahodna.

S trditvijo mislim na očitno krizo Zahoda, ki je najprej duhovna, odsotnost Boga in upanja, nato etična, kulturna in končno ekonomska. Druga temna voda je v hibridaciji islamisma, tribalizma in starodavnih navad z najmodernejšo tehnologijo, z razpoložljivostjo denarja in tehnike. Paradoksalno se dva oddaljena svetova bližata. Zato je le delno čudno, če si skupine arabcev in islamistov zamišljajo svojo utopično državo, slednja pa mika tudi nekatere zahodnjake, ki jim je postal naš svet tuj, tesen in mačehovski.

Vrnem se k Bosni z mislijo na koliko napačnih sanj je sprožilo balkansko vojno in z njo pot v pekel. Danes je ta pot ponovno širša in, zapisal bi, globalno naša in obenem lokalna. Senca utopije s krvavim mesecem je obenem občutek našega konca ali zaključka poti, ki se nam je po razrušitvi berlinskega zidu zdela avtocesta v vsak dan boljše in manj konfliktno življenje. Konec zgodovine, ki pa se je (zgodovina) v hipu pričela na novo.

JEZIK NA OBROBJU

Članki naših politikov so večkrat napisani v obžalovanja vrednem jeziku, morali pa bi biti zgledni, kar pomeni »napisani v jeziku, ki ima zaželene, potrebne lastnosti, značilnosti v taki meri, da je vreden zgledevanja, posnemanja«. Noben novinar nima pravice popravljati izjav politikov, kar pomeni, da bi jih morali avtorji sami napisati zgledno ali pa poskrbeti za lektoriranje preden tekst oddajo. Poleg italijanske politične in upravne terminologije, ki jo vsi poznajo, bi se morali seznaniti tudi s slovensko, kar ni težko, saj so vsi akti v EU prevedeni tudi v slovenščino.

Kritika sicer ne velja samo za politike, ampak tudi za vse tiste, ki pišejo za javnost.

Popolnoma nerazumljivo je, kako je mogoče, da je npr. nad člankom popolnoma pravilno napisano »Spomin na požgane vasi«, na prvi strani pa nekdo to spremeni v »Spomin o požganih vaseh«. Lahko se spominjamo česa ali se spomnimo na kaj, ne moremo se pa spominjati o čem ali se zamisliti o čem. Nekateri predlogi delajo večini naših piscev velike težave, med temi je morda na prvem mestu prav o.

Ko sem malo pobrskala po svojih zapiskih, sem ugotovila, da sem o napačni rabi predlogov pisala vsaj že pet in dvajsetkrat. Od prvega zapiska 16. januarja 2007 se do danes ni kdovekaj ali celo nič spremenilo na bolje, saj si noben naš pisec ni zapomnil niti tega, da stanujemo v drevoredu in v drevored tudi zavijemo. Na začetku nobenega drevoreda ne stoji žerjav, ki bi nas dvignil nad drevesne krošnje. Morda mi bo kdo oporekal, zakaj torej stanujemo na cesti in na ulici.

Na ulici je že dolgoletna ljubljanska napaka, saj so ljubljanski urbanisti tudi vse širše ulice preimenovali v ceste, kar se ni zgodilo v nobenem drugem evrop-

skem mestu in jeziku. V mestu imajo povsod ulice, italijansko je to via, francosko vie, nemško gasse. Ceste (ital. strada, franc. route, nem. strasse) peljejo iz mesta; tako je bilo nekoč tudi v Ljubljani in je še danes v Mariboru in Celju, verjetno tudi drugje.

V drevored in ulico zapeljejo, ker so na obeh straneh drevesa ali hiše. Ceste peljejo iz kraja v kraj, v druga mesta med polji in gozdovi, na nobeni strani jih ne zapirajo hiše. Ko stojimo na cesti, lahko naš pogled s ceste zaobjame vso okolico. Samo na ljubljanskih cestah se naš pogled ustavi na pročeljih hiš, ki jih zapirajo z obeh strani.

Predlog o zapiše pri nas malokdo, pa še takrat navadno tam, kamor ne sodi. Namesto o zelo pogosto berem okrog. »Pogovarjajo se okrog problemov. Razpravljajo okrog zazidalnega načrta.« Ta naš pogosto zapisani tržaški okrog, je namreč čisto navaden predlog o. O je nekakšna skrajšana oblika, ki pomeni, da se »okoli« ali »okrog« česa sučejo naše misli, razprave, pogovori, razmišljanja. Razpravljamo o proračunu, razmišljamo o varčevanju, se pogovarjamo o šoli, o volitvah. Jaz vsak dan razmišljam o napakah naše slovenščine, kar pomeni, da se moje misli vrtijo okrog tega vprašanja. Spomin pa ni ne razglabljanje, ne razmišljanje, ne govorjenje o čem, je samo ohranjanje misli na pretekle dogodke.

Lelja Rehar Sancin

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

ODPRTA TRIBUNA

Zdravstvena reforma in Slovenci

RUDI PAVŠIČ, PREDSEDNIK SKGZ

Zakonski predlog o reformi zdravstvenega skrbstva v Avtonomni deželi Furlaniji Julijski krajini pomeni veliko odgovornost in obenem priložnost, da se v našem prostoru opremimo z najboljšimi izhodišči, ki zadevajo enega od najpomembnejših storitev v korist naše skupnosti.

Podpiram okvirna izhodišča predlaganega zakonskega predloga deželne večine, predvsem da se postavlja občana v središče pozornosti omenjene reforme. Kakovost življenja celotne deželne skupnosti in posledično skrb za zdravje posameznika morata postati prioritetni vprašanji sleherne družbe, toliko bolj v današnjem času, ko so izsledki tehnoloških in znanstveno-strokovnih raziskav, ki se stalno izpopolnjujejo, v veliko pomoč tudi zdravstvenim operaterjem.

Naloga politike je, da te novice zna primerno uskladiti tudi z racionalno uporabo razpoložljivih finančnih sredstev. Še bolj pomembno se mi zdi, da se na tako pomembnem področju, kot je zdravstvo, odpravijo socialne in drugačne kategorizacije, tako da bi lahko vsi prebivalci imeli enake možnosti dostopa, tako do preventivne kot zdravstvenih uslug.

Naša dežela je del civilizirane družbe, kjer je treba še posebej poudariti določene splošne vrednote solidarnosti in učinkovitosti. V družbi, v kateri se življenjska doba daljša in je prepletena s fenomenom globalizacije,

so potrebni novi, drugačni in s človeškega vidika bolj poštene pristopi. Vsi moramo imeti enake možnosti, da lahko ohranimo dobrino, kot je zdravje, katere se večkrat zavemo in jo začnemo ceniti šele takrat, ko je načeta, in si zanj prizadevati.

H kvaliteti zdravstvene oskrbe sodi racionalnejša uporaba obstoječih struktur, ki so tudi v naši deželi večkrat sad ne ravnno posrečenih strateških izbir. Številne bolnišnice posejane na našem teritoriju lahko po ni strani zadovoljujejo občane, po drugi pa ne morejo zagotavljati kvaliteten storitev, saj je tudi zaradi finančnih omejitev težko uskladiti kakovost in množičnost. Sam podpiram racionalnejši pristop do teh vprašanj in menim, da je treba resno razmisliti o odpravi oz. racionalnejši uporabi podobnih struktur, ki se nahajajo v neposredni bližini.

Nadalje podpiram vsa prizadevanja, ki gredo v smer iskanja najvišje možne stopnje kakovosti, četudi bi ta izbira marsikoga ne zadovoljila in trčila v majhne lokalistične poglede.

V omenjenem razmišljanju gotovo ne smemo mimo dejstva, da smo del širše, evropske družbe, ki se med seboj prepleta in išče rešitve v novih sinergijah, tudi na zdravstvenem področju. V tem smislu podpiram prizadevanja, ki gredo v smer sodelovanja in kakovostne nadgradnje zdravstvenih struktur in uslug iz naše dežele z onimi v bližnji Sloveniji in Avstriji.

V predlaganem osnutku reforme deželnega zdravstvenega sistema pa nisem zasledil zadostne pozornosti namenjene drugemu vprašanju, ki sodi v koncept kakovostne ponudbe. Mislim na možnost, da se lahko vsak občan o tako pomembni plati svojega življenja izraža v jeziku srca in družine. Težko se je namreč pogovarjati o osebnih stiskah in travmah, če sogovorniku ne znaš ali s težavo izraziš to, kar te muči in pesti, oziroma obrazložiš osebno zdravstveno počutje.

Jezikovni problem pomeni tudi spoštovanje obstoječih zakonov. Slovenci v FJK imamo jasno zapisane zakone, ki nam dajejo možnost, da se tudi v okviru zdravstvenega sistema na vseh nivojih izražamo in komuniciramo v slovenskem jeziku. Zakon je določil tudi teritorij, na katerem je to možno uresničiti, in sicer v 32 občinah vzdolž slovensko-italijanske meje. Na tem območju je treba omogočiti, tudi v nastajajočem zakonu o zdravstveni reformi, da vsi predstavniki naše narodne skupnosti lahko – kot to je zapisano v državnem in samem deželnem zaščitnem zakonu – komunicirajo, pišejo in se dogovarjajo v svojem, to je v slovenskem jeziku. Današnji tehnološki pripomočki omogočajo to možnost tudi s finančnega in operativnega vidika. Dobre prakse v drugih, jezikovno nam podobnih območjih, so nam lahko v pomoč in kot model.

Navajam nekaj primerov, ki bi jih veljalo upoštevati. V Trstu obstaja v okvi-

ru Drugega zdravstvenega okraja Slovenska služba za mladoletne, ki je namenjena obiskovalcem slovenskih šol. V Gorici servis v slovenščini za slovenske učence in dijake ni formaliziran, čeprav so na voljo nekateri slovenski operaterji. Uporaba slovenščine je iz strokovnega vidika nujna pri diagnosticiranju določenih specifičnih problematik in posledični rehabilitaciji šolske populacije, obstaja velika razlika med tem, kar nudi tržaško zdravstveno podjetje v primerjavi z goriškimi iz vidika multidisciplinarne ponudbe za ta target. Na Videmskem ni te ponudbe. Prvotna zamisel združitve tržaškega in goriškega podjetja (ki sta v novem osnutku ločena) bi omogočila nastanek solidnejše in krepkejši ekipe strokovnjakov, ki bi bila na voljo vseh slovenskih šol v FJK. Nov predlog pa popolnoma ločuje tržaški in goriški teritorij in tako oddaljuje možnost usklajene in strukturirane strokovne ponudbe za slovenske šole obeh pokrajin, glede na to da omenjena služba na Goriškem formalno ne obstaja.

Če je področje mladoletnih delno krito, to ne velja niti slučajno za področje odraslih. Npr. ni strokovnjakov, ki bi v slovenščini lahko diagnosticirali in opravljali rehabilitacijo na področju možganskih poškodb, demenc (uporaba jezika je v teh primerih zelo pomembna). Zaradi tega se veliko Slovencev iz Italije obrača v Slovenijo, kjer pa ne dobi ustreznih odgovorov zaradi popolnoma drugačnega zdravstvenega sistema.

Posebno področje zdravstva predstavljajo Centri za mentalno zdravljenje, v okviru katerih tako na Tržaškem kot na Goriškem ni formalno predvidenega nobenega slovenskega operaterja, kljub temu da se nahajajo na območju, kjer so Slovenci številčno naseljeni. Na področju mentalnega zdravljenja je jezik instrument za iskanje ravnovesja, pri čemer igra izrazito velik pomen poznavanje in razumevanje zgodovinskih, družbenih, antropoloških značilnosti teritorija in populacije. Nujno bi bilo, da bi v Centrih za mentalno zdravljenje formalno delovali strokovnjaki z znanjem slovenskega jezika in poznavanjem slovenske kulture in organiziranosti manjšine, predvsem za zasledovanje ciljev, ki jih predvidevajo razni zakoni na področju zdravstva, t.j. integracija s teritorijem in sodelovanje s subjekti na teritoriju.

Izpostavil sem nekaj primerov, v katerih je uporaba materinega jezika v zdravstvu še kako potrebna, da ne rečem nujna. Obstaja še vrsta drugih področjih v zdravstvu, ki so nujno vezana tudi na jezik oziroma na primeren način komunikacije. Tudi te problematike bi morala zaobjeti reforma zdravstva v naši deželi.

Ne gre le za vprašanje spoštovanja obstoječih zakonov, temveč za civilizirano obliko upoštevanja jezikovne in kulturne različnosti v naši deželi, hkrati pa lahko pomeni tudi višjo kvaliteto ponudbe v zdravstveni oskrbi.

Rai Tre bis**SLOVENSKI PROGRAM****Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina - Il caffè 6.30 Dnevnik in vreme 6.45 Aktualno: UnoMattina Estate 7.00 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik 10.00 Storie vere 11.05 A conti fatti 12.00 Show: La prova del cuoco 13.30 Dnevnik in gospodarstvo 14.05 Talent show: Dolci dopo il Tiggi 14.40 Show: Torto o ragione? 16.00 La vita in diretta 18.50 Kviz: Reazione a catena 20.00 Dnevnik 20.30 Igra: Affari tuoi 21.10 Serija: Velvet 22.45 Serija: Miss Fisher - Delitti e misteri 23.40 Talk show: Porta a porta

Rai Due

6.00 Nad.: Dance! La forza della passione 7.20 Nad.: Heartland 8.00 Nad.: Le sorelle McLeod 9.25 Nad.: Pasion Prohibida 10.10 Vreme, dnevnik in rubrike 11.00 I fatti vostri 13.00 17.45 Dnevnik in rubrike 14.00 Detto fatto 16.15 Serija: Castle 17.00 SuperMax Tv 18.00 Športna rubrika, sledi dnevnik 18.50 Serija: N.C.I.S. - Los Angeles 19.40 Serija: N.C.I.S. 20.30 23.45 Dnevnik 21.00 Lol - tutto da ridere

21.10 Film: The Avengers (fant.) 0.00 Film: World Express - Messico all'ultimo respiro

Rai Tre

6.00 Novice 6.30 Rassegna Stampa 8.00 Talk show: Agorà Estate 10.05 Show: 6161 - Centralino di Roma 10.20 Film: La bellissima estate 12.00 Dnevnik in rubrike 12.25 Serija: La signora del West 13.10 Rai Cultura - Il tempo e la storia 14.00 Deželni dnevnik in Dnevnik 14.50 Tg Regione - Piazza Affari, sledi Dnevnik LIS 15.00 Nad.: Terra nostra 15.45 Film: L'emigrante 17.40 Dok.: Geo Magazine 18.55 0.05 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved 20.00 Variete: Blob 20.10 Serija: Ai confini della realtà 20.35 Nad.: Un posto al sole 21.05 Chi l'ha visto?

Rete 4

6.20 Rubrika: Media shopping 6.50 Nad.: Zorro 7.20 Nad.: Miami Vice 8.15 Serija: Hunter 9.40 Serija: Carabinieri 10.45 Rubrika: Ricette all'italiana 11.30 18.50 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije 12.00 Serija: Detective in corsia 13.00 Serija: La signora in giallo 14.00 Lo sportello di Forum 15.35 Film: Noi uomini duri 17.50 Nad.: Cuore ribelle 19.35 Ieri e oggi in Tv 19.55 Nad.: Tempesta d'amore 20.30 Nad.: Il segreto 21.15 Serija: The Mentalist 23.10 Serija: Bones

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska 7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar 8.45 Show: Mattino cinque 11.00 Aktualno: Forum 13.00 Dnevnik in vremenska napoved 13.40 Nad.: Beautiful 14.45 Nad.: Dov'è mia figlia? 16.00 Show: Pomeriggio Cinque 18.55 Nad.: Il Segreto

20.00 Dnevnik in vremenska napoved 20.40 Paperissima Sprint 21.10 Nad.: I Cesaroni 23.30 Film: No problem (kom., It.)

Italia 1

6.00 Nan.: Friends 7.05 Nan.: La vita secondo Jim 7.30 Nan.: Mike & Molly 8.25 Serija: The Closer 10.25 Serija: Person of Interest 12.25 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije 13.00 Sport 14.05 Nan.: Simpsonovi 14.35 Nan.: Futurama 15.00 Nad.: Pretty Little Liars 16.40 Nad.: Dawson's Creek 18.30 Dnevnik 19.20 Serija: C.S.I. - New York 21.10 Film: Rocky V (dram., i. S. Stallone)

23.15 Film: Demolition Man (pust., i. S. Stallone)

La 7

7.00 7.55 Omnibus 7.30 Dnevnik 9.45 Coffee Break 11.30 19.40 Diciannovequaranta 11.50 Otto e mezzo, pon. 12.30 Serija: Agente speciale Sue Thomas 13.30 Dnevnik 14.00 Kronika 14.40 Serija: Le strade di San Francisco 17.40 Serija: Il commissario Cordier 20.00 Dnevnik 20.30 Otto e mezzo 21.10 Nad.: Grey's Anatomy

Tele 4

6.00 7.00, 13.20 Dnevnik 6.30 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia 7.25 12.45 Italia economia e meteo 7.40 Dok.: Piccola grande Italia 8.05 Dok.: Il portolano 8.30 17.30 Deželni dnevnik 13.45 Qui studio a voi stadio 18.00 19.00, 23.50 Trieste in diretta 19.30 20.30 Dnevnik 20.00 Happy Hour 21.00 Azzurro Italia 23.00 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved 23.30 Peccati in tavola

Slovenija 1

6.00 Kultura 6.05 Odmevi 6.55 Dobro jutro 10.35 Posebna ponudba 11.05 Osmi dan 12.05 Mednarodna obzorja 13.00 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved 13.30 Tednik 14.20 Globus 15.10 Mostovi - Hidak 15.45 Dok. serija: Village folk 15.55 18.35 Otroški program: OP! 16.00 Kviz: Male sive celice 17.00 Poročila 17.25 23.35 Turbulenca 17.55 23.05 Točka preloma 18.30 Infodrom 18.55 0.05 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 19.30 0.35 Slovenska kronika 20.00 Film: Jackie 22.00 Odmevi 22.35 Šport, kultura in vremenska napoved

Slovenija 2

6.00 9.00 Infokanal 7.00 Otroški program: OP! 8.55 Infodrom 10.15 Dobro jutro 13.25 O živalih in ljudeh 13.50 Na vrtu 14.35 Velika imena malega ekrana 15.35 100 Ježkovih let - Misijon dobre volje, 2. del, pon. 15.50 Imago Sloveniae 16.40 Nogat: kvalifikacije za EP 2016, vrhunski dneva 17.50 Košarka: SP 2014, Srbija - Brazilija, četrtfinale, prenos 20.00 Zrebanje lota 20.10 Španski pozdrav 21.00 Košarka: SP 2014 22.00 Košarka: Španija - Francija, četrtfinale, prenos

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.55, 21.55 Sporocamo 6.05 Dnevnik Tv Maribor 6.35 Primorska kronika 7.35 20.00, 23.00 Aktualno 8.00 8.30, 9.30, 15.30, 17.30 Poročila 8.50 11.10, 17.50,

19.30, 21.45 Kronika 12.00 Seje delovnih teles 19.00 Dnevnik 19.40 Slovenska kronika s tolmačem 20.30 Na tretjem... 21.30 Žarišče 22.00 Globus Spored se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru

Koper

7.30 Infokanal 13.55 Dnevni program 14.00 Čezmejna Tv - deželne vesti 14.20 Evronovice 14.30 City folk 15.00 Istrska potovanja 15.40 Vesolje je... 16.15 Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje 16.45 Vrt sanj 17.30 Istra in... 18.00 Na obisku 18.25 Spomini 18.35 Vremenska napoved 18.40 Primorska kronika 19.00 22.00 Vsedanes - dnevnik, sledi šport 19.25 Šport 19.30 Slovenski magazin 20.00 Najlepeše besede 20.30 Folkest 21.00 Boben 22.15 Peklenski izbor 23.00 Arhivski posnetki 23.45 Artevisione

Tv Primorka

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno 8.30 Pravljica 8.45 ŠKL 9.45 11.30, 13.00, 14.30 Videostrani 12.00 Vedeževanje 17.30 Vedno se bom spominjal 18.00 Koncert v Vinski Gori 18.25 Znanstveni večer 19.25 Besede miru 20.00 Med nami 21.00 Poti v neznanje - Afrika 22.00 Glasbeni večer, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije 7.30 13.05 Serija: Lepo je biti sosed 8.20 9.30, 10.40, 11.55 TV prodaja 8.35 14.55 Serija: Queen Latifah show 9.45 15.50 Nad.: Želim te ljubiti 10.55 16.45 Nad.: Sila 12.10 17.55 Nad.: Vrtinec življenja 14.00 23.25 Serija: Nepremagljivi dvojec 19.00 22.55 24UR - novice 20.00 Serija: Gostilna išče šefa 21.00 Film: Zgodilo se je na Manhattanu (rom., i. J. Lopez) 0.20 Serija: Rizzoli in Isles

Kanal A

6.50 13.00 Risanke 8.20 18.55 Serija: Alarm za Kopro 11 9.15 13.45 Serija: Revolucija 10.05 16.35 Serija: Dva moža in pol 10.35 17.05 Serija: Naša mala klinika 11.30 Serija: Srečni klic 12.30 13.30 Tv prodaja 14.35 Film: Ameriška pita 2 (kom.) 18.00 19.50 Svet 20.05 Film: United 93 22.10 Film: Puščavska patrolja

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Studio D; 11.15 Pogovori z Alojzom Rebuljo; 12.00 Jezikovni kotiček; 12.15 Jacques Offenbach - z opero v svet; 13.20 Zborovska glasba, sledi Music box; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica, sledi Music box; 17.30 Odprta knjiga: Jaroslav Hašek: Dobri vojak Švejk v prvi svetovni vojni - 4. nad., sledi Music box; 18.00 Pogovor s prof. Marijo Kacin o njeni zadnji knjigi Žiga Zois in italijansko gledališče, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 10.45 Pod obročem; 11.00 Zbornik ob 100-letnici čebelarstva v Novi Gorici; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Glasbena promenade; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa; 0.00 Nočna kronika.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli

Sreda, 10. septembra
Slovenija 1, ob 20.05

Jackie

Holandska 2012
Režija: Antoinette Beumer
Igrajo: Carice van Houten, Jelka van Houten, Holly Hunter

Film, ki si je lani prislužil zlato areno v mednarodnem programu na Puljskem festivalu, je dosegel tudi zlato rolo za gledanost na Nizozemskem.

Sofie in Daan sta že odrasli sestri dvojčici, ki v resnici nimata veliko skupnega. Zrasli sta namreč z različnima očetoma, matere pa ne poznata. Njuni življenji se spremenita, ko nekega dne prejmeta telefonski klic iz Amerike, na drugi strani sprejemnika je njuna mama. Kmalu se izkaže, da je to ženska, ki je bistveno drugačna, kot sta si pričakovali. Sestri se tako z njo odpravita na potovanje in njihovo druženje v stari, razpadajoči prikolici po zaprašenju južni meji ZDA povsem spremeni njune poglede že odraslih dvojčic na svet.

VREDNO OGLEDA**Primorski dnevnik**

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družbenikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
Poštni t. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Odbojarsko SP: danes Italija-Srbija

LODŽ - Svetovno prvenstvo v odbojki se bo danes nadaljevalo s prvim krogom druge faze. Italija se bo ob 16.30 v Lodžu pomerila z večnim tekmeccem Srbijo. Za «azzurre» je zmaga imperativ, če želijo obdržati kaj upanja v uvrstitve v naslednji del prvenstva. Vzdušje je med Italijani na psu, za nameček bo moral selektor Berruto najti ustrezno zamenjavo za poškodovanega Zaytseva (najbrž Vettori), ki se je že vrnil na zdravljenje v Rim.

Po bolezni na evropskem prestolu

PESCARA - Slovenska kotalkarica Lucija Mlinarič iz Šempe tra je na EP v Roccarasu osvojila zlati medalji v prostem programu in v kombinaciji, ob tem je osvojila še četrto mesto v obveznih likih. 26-letna Mlinaričeva se je v tekmovalno areno vrnila potem, ko je dobila boj z rakom na dojkah. Prvič po operaciji in kemoterapiji se je na ploščo vrnila na letošnjem Memorialu ŠD Polet Sedmak Bressan na openskem Pikelcu, kjer je doživela pravo »standing-ovation«

KOŠARKA - Slovenija v četrtfinalu svetovnega prvenstva pričakovano končala svojo pot

Popolna premoč ZDA

BARCELONA - Košarkarji Slovenije so končali z nastopi na 17. svetovnem prvenstvu v Španiji. V četrtfinalu so pričakovano izgubili proti aktualnim svetovnim in olimpijskim prvakom ter prvorangirani ekipi na svetu, Američanom, s 76:119.

Z uvrstitvijo v četrtfinale je Slovenija ponovila uspeh izpred štirih let na svetovnem prvenstvu v Turčiji. Tedaj je po porazu v četrtfinalu sicer še igrala tekme za razigravanje, tokrat pa se po spremembi tekmovalnega sistema poslavlja od Barcelone. V analih bo njena končna uvrstitev od petega do osmega mesta.

Čeprav so imeli Američani na papirju premoč v prav vseh elementih košarske igre, se jim je Slovenija hrabro postavila po robu. V prvi četrtini je ohranila ravnotežje, četudi so jo ZDA napadle, kjer je najbolj šibka - pod obročem. Pobrle so ji kar 14 žog v napadu in tako imele 16 napadov več od Slovenije. Teoretično bi lahko to pomenilo 30 ali več točk naskoka, toda tudi Slovenija je imela svoje adute. V prvi vrsti Gorana Dragiča, ki je pustil dušo in srce na igrišču, nato Domna Lorbka, ki je v prvem polčasu dosegel 12 točk, pa Zorana Dragiča, ki se je brez spoštovanja lotil zvezdnikov, in tudi večina ostalih junakov je upravičila nadimek.

Američani si v prvih dvajsetih minutah niso uspeli priigrati več kot 11 točk prednosti, na odmor pa so odšli z zgolj sedmimi točkami naskoka, saj jim je Slovenija v drugi četrtini prepustila le dva skoka v napadu in nasula 42 točk, toliko kot še nobena reprezentanca na tem prvenstvu do odmora.

Slovenski navijači - v dvorani jih je bilo slabih tisoč - so uživali tudi v uvodnih minutah drugega dela, ko je zaostanek znašal le 5 točk (44:49), manj pa v nadaljevanju, kajti Američani so uveljavili svojo fizično moč ter kakovost in postavili rekord po doseženih točkah na tem prvenstvu (prej 114) ter zabeležili svojo drugo najvišjo zmago v Španiji.

Slovenija je na Kanarskih otokih in Barceloni zabeležila pet zmag in dva poraza, kar je njen najboljši izkupiček na dosedanjih svetovnih prvenstvih.

Zoran Dragič med tekmo proti ZDA

ANSA

NOGOMET - Italija na Norveškem dobro začela kvalifikacije za EP 2016

Contejeva roka

Norveška - Italija 0:2 (0:1)

Strelca: Zaza v 17. in Bonucci v 62. min.

Norveška: Nyland, Elabdellaoiu, Nordtveit, Forren, Flo, Daehli, Skjelbre od 75. Pedersen)d, Johansen, Jenssen (od 71. Tettey), Nielsen (od 50. Elyounoussi)

Italija: Buffon, Ranocchia, Bonucci, Astori, Darmian (od 61. Pasqual), Florenzi (od 87. Poli), De Rossi, Giaccherini, De Sciglio, Zaza (od 78. Destro), Immobile.

OSLO - Antonio Conte je s prepričljivo zmago začel svojo pot kot selektor italijanske reprezentance. Zdi se, da s svojo borbenostjo za Italijo že predstavlja dodano vrednost, posrečene pa so tudi njegove izbire, saj se je vendarle odločil za postavbo, ki je precej drugačna od predhodnika Cesareja Prandellija. Zaupanje je še najbolj upravičilo do včeraj širši javnosti nepoznani 23-letni napadalec Sassuola Simone Zaza, ki je trenerja poplačal s svojim prvim golom v reprezentančnem dresu, sicer z odločilno po-

močjo norveškega branilca, ki se je v 16. minuti žoge dotaknil ravno za toliko, da je ukanil lastnega vratarja. Večer, ki je za Buffona minil brez dela, je bil še v znamenju zadetka Bonuccija z glavo v drugem polčasu po podaji Pasquala in prečke, ki jo je v 33. minuti zadel podjetni Zaza. Italija je sicer začela drugi polčas bolj zadržano, po drugem zadetku pa se je povsem razigrala in bi lahko prednost še povečala.

Italija je tako v kvalifikacijah ua EP in SP dosegla svoj že 40. zaporedni ugoden rezultat, na Norveškem pa zmagala po dolgem času. Zelo dober je bil reprezentančni povratek Giaccherinija, Bonucciju pa je Conte namenil vlogo liderja in prvega organizatorja faze napadanja. Predvsem je bil opazna maksimalna angažiranost in zbranost igralcev, kar je za Conteja pogoj za igranje v izbrani vrsti. Ni naključje, da je iz nje že na samem začetku izključil spornega Balotellija.

Pri oceni nastopa italijanske vrste pa je treba seveda tudi upoštevati skromnost nasprotnika, saj prenovljena Norveška gostom nikakor ni bila dorasla.

OSTALI IZIDI

Skupina A

Kazahstan - Latvija 0:0, Češka - Nizozemska 2:1, Islandija - Turčija 3:0.

Skupina B

Andora - Wales 1:2, BiH - Ciper 1:2, Izrael - Belgija bo 31.5.2015

UNDER 21

Italija - Ciper 7:1, Italija bo zdaj igrala dodatne tekme za uvrstitev na EP mladih 2015.

Simone Zaza

ANSA

Srečko Katanec: »Brez sreče ni ničesar«

LJUBLJANA - Po pekočem porazu proti Estoniji so kritike letele tudi na račun izbir selektorja Srečka Katanca, predvsem kar zadeva strelske suše reprezentance. »Zelo težko bi igrali z dvema napadalcema, ker določeni igralci nam ne zagotavljajo prevlade v sredini igrišča. Pač, pri zadetkih odloča dnevna forma, forma igralcev, nič drugega. Dejstvo pa je, da nismo dosegli zadetka že na štirih tekmah zaporedoma,« je po tekmi povedal Katanec.

«Delam s fanti in vem, kdo je česa sposoben in kdo kaj lahko počne. Na igrišču smo bili dominantni, tudi v posesti žoge, pristop je bil pravi, manjkal pa je zadetek. Izgubljenega ni še nič, smo pa razočarani,« je dejal selektor in se ozrl tudi na premalo konkretno igro. »Poskusite igrati, ko je deset nasprotnikov za žogo. Ni enostavno. Res pa je, da nismo konkretni. Jaz fantom ne prepovedujem koga preigrati. Imajo vso svobodo. A določene stvari se dogajajo tudi zaradi izkušenj, ne nazadnje imamo tudi igralce z malo nastopi v reprezentanci,« meni Katanec, ki pravi da bo v Estoniji tudi drugim težko priti do točk. Katanec ni bil zadovoljen z izključitvijo Daliborja Stevanovića. »Mislim, da sodnik Švicarju ali Angležu ne bi dal takšnega drugega rumenega kartona, kot ga je dal nam. Ne govorim pa, da ni bilo prekrška za rumeni karton,« meni selektor in si za prihodnost želi: »Želim si samo, da fantje delajo tako kot doslej, da so v določenih trenutkih bolj konkretni, ob vsem pa imajo tudi nekaj sreče. Ker brez nje ni ničesar.«

Tudi nekaj sreče bo Slovenija bržčas potrebovala že 9. oktobra, ko jo čaka druga tekma kvalifikacij, in sicer gostovanje ranjene Švice (doma je izgubila proti Angliji z 0:2) v Ljudskem vrtu.

TENIS - Us open V New Yorku čudež iz Medžugorja

NEW YORK - Hrvaški teniški igralec Marin Čilić je prvič osvojil turnir za veliki slam. V finalu odprtega prvenstva ZDA v New Yorku je brez izgubljenega niza premagal Japonca Keia Nišikorija z izidom trikrat 6:3. Postal je šele drugi Hrvat po Goranu Ivaniševiću s to lovoriko. Ivanišević, ki je v Wimbledonu slavil leta 2001, je tokrat spremljal veliki podvig s tribun kot Čilićev trener. Čilić je tako kot v četrtfinalu Čeha Tomaša Berdycha in v polfinalu Švicarja Rogerja Federerja s tekmeccem v finalu odpravil brez izgubljenega niza prav po zaslugi zelo močnega servisa. Finalni dvoboj z Nišikorijem, ki je v polfinalu izločil prvega nosilca Srba Novaka Đokovića, je trajal eno uro in 54 minut.

Tako Čilić kot Nišikori sta z uvrstitvijo v finale obrnila novo poglavje v zgodovini tenisa, saj sta na poti do finala izločila favorizirane tekmece, tudi prva nosilca. Prvič po letu 2005, ko sta se na OP Avstralije pomerila Marat Safin in Lleyton Hewitt, je finale turnirja za grand slam potekal brez Novaka Đokovića, Rafaela Nadala, Rogerja Federerja ali Andyja Murrayja.

Petindvajsetletni Hrvat iz bosansko-hercegovega Medžugorja je lanski US open moral spremljati doma pred televizijskim zaslonom zaradi dopinske kršitve. 24. septembra lani je zaradi pozitivnega dopinskega testa dobil devetmesečno prepoved igranja. Po pritožbi na Mednarodno športno sodišče v Lozani so mu sicer kazni znižali na štiri mesece.

Čilić je prvi igralec v 12 letih, po Petu Samprasu, zunaj prve desetice z osvojenim naslovom v New Yorku. V zadnjem desetletju sta tako kot Čilić prva naslova na turnirjih grand slam osvojila tudi Argentinec Juan Martin Del Potro leta 2009 in Andy Murray leta 2012. Hrvat se je pred finalom New Yorka najdlje prebil leta 2010 s polfinalom Australian opna in četrtfinalom Wimbledonu.

višješolci pozor!!!

**NAGRADA
SPORT IN
ŠOLA**

prijave na razpis sprejemamo do 22.9.2014
podrobnejše informacije na:
www.zssdi.it

ali v uradih Zdravstva slovenskih športnih društev v Italiji

SKUPINA H

IZIDI: Azerbajdžan - Bolgarija 1:2, Hrvaška - Malta 2:0, Norveška - Italija 0:2

Italija	1	1	0	0	2:0	3
Hrvaška	1	1	0	0	2:0	3
Bolgarija	1	1	0	0	2:1	3
Azerbajdžan	1	0	0	1	1:2	0
Malta	1	0	0	1	0:2	0
Norveška	1	0	0	1	0:2	0

PRIHODJI KROG: (10.10): Bolgarija - Hrvaška, Italija - Azerbajdžan, Malta - Norveška

KONJSKI ŠPORTI - Irina Pockar na EP v trecu

Kolajni vrhunec desetletne zgodbe

Tekmovalka Jahalnega društva Dolga Krona Iri-
na Pockar, doma s Krmenke pri Dolini, je na evropskem
prvenstvu v trecu v kraju Reggio Emilia dosegla svoj do-
slej največji mednarodni uspeh. Osvojila je namreč kar
dve srebrni kolajni: posamično v orientaciji in ekipno
kot članica »udarne« ekipe italijanske reprezentance,
ki je sicer na prvenstvu nastopala s tremi moštv.

Za 25-letno Irino je bil uspešen že prvi dan, ko
je s svojim 14-letnim Nabuccom v orientaciji za-
ostala za reprezentančno kolegico, domačinko iz
Emilije Klaro Fontanesi. Ta je bila za vse tekmece
(moški in ženske v tem športu tekmujejo skupaj) ne-
premagljiva, saj si je z nastopom brez napak pribori-
la 34 točk prednosti pred našo tekmovalko, ki si
je sicer privoščila le eno napako in je progo preja-
hala nekoliko počasneje. Francoz Garnier na 3. me-
stu je za Irino zaostal le za pet točki.

V nedeljo sta bili na vrsti še dve preizkušnji. V
dresuri se je Irinia s 53 točkami na 60 možnih uvrsti-
la na 16. mesto, lahko pa bi bila tudi precej boljše. V
preskakovanju ovir pa je bila naposled šele sede-
mindvajseta. »Naredila sem nekaj preveč napak, tu-
di Nabucco je bil že utrujen,« je pojasnila Irina, ki pa
sta ji nedeljski uvrstitvi, skupaj s sobotnim 2. mestom,
v seštevku treh disciplin vendarle navrgli absolutno 5.
mesto v konkurenci 68 tekmovalcev iz Italije, Belgije,
Francije, Švice, Nemčije, Kanade, Avstrije, Anglije,
Nizozemske, Irske, Španije, Portugalske in Rusije.
Pockarjeva je skupaj s Fontanesijevo, ki je bila skupno
1. (med njo in našo tekmovalko so se uvrstili trije Fran-
cozi), z Lorianom Pandolfijem (23.) in Cristianom
Bonello (32.) priborila Italiji ekipno 2. mesto (1016
točk) za Francijo (1037) in pred Švico (998). V zadnjih
15 letih je to najboljši rezultat Italije na članski ravni
in Irini je seveda v velik ponos, da je v tej zgodbi o
uspehu prispevala zelo pomemben delež. Ob tem gre
povedati tudi, da je osmo mesto med posamezniki
osvojil Irinin tovariš pri Dolgi Kroni Alessio Sauroni,
ki je s tem rezultatom dokazal, da bi si bil zaslužil
nastop v A reprezentanci.

»Kolajne nismo pričakovali, čeprav sem zase ve-
dela, da sem dobro pripravljena. Letos sem sicer na-
stopila samo še na eni tekmi, a sem od letošnje pomladi
trenirala skoraj vsak dan. Ni bilo lahko, niti za Nabuc-
ca ne, ki so ga v času treningov stalno mučili obadi in
muhe. Vendar je zdaj ves trud poplačan,« je povedala
Pockarjeva. Kljub mladim letom ima naša športnica za

sabo že desetletno reprezentančno pot. Dres italijan-
ske reprezentance je prvič oblekla leta 2004, skupno pa
je nastopila na petih evropskih in svetovnih mladinskih
prvenstvih. Nikoli ni prišla do kolajne, to ji je uspelo
prvič šele v (močnejši) članski konkurenci, v kateri je
letos nastopila prvič. Vedno ji je bil ob strani njen Na-
bucco, ki se je v tem desetletju razvil, tako kot njegova
lastnica, v zrelega tekmovalca.

Uspeh pomeni veliko zadoščenje tudi za pred-
sednika Dolge Krone in Irininega prvega trenerja An-
dreja Kosmača. »To je za Irino in za klub (ustanovljen
je bil leta 1999, na Dolgi kroni ima sedež od aprila
leta 2000, op.ur.) vrhunec dolgoletnega dela. Irina je
bila najmlajša od naše skupine jahačev. Spremljali smo
jo na njeni poti, veliko je postorila tudi sama. Že dolgo
je bila blizu vrha, zdaj ji je uspelo. Poplačana je nje-
na trma in vztrajnost, s katero je dosegla popolno
usklajenost s konjem,« je povedal Kosmač, ki je leta
2010 na SP v Avstriji zasedel 2. mesto v dresuri, ni-
so pa takrat v tej zvrsti podelili kolajn. Kosmaču je v
imenu ZSSDI čestital tudi predsednik krovne orga-
nizacije Ivan Peterlin.

A. Koren

Irina Pockar s
svojim Nabuccom
in kolajnami, levo
(in od leve) z
zaročencem
Antoniom
Celinom,
sotekmovalcem
Alessiom
Sauronijem in
predsednikom
Dolge krone
Andrejem
Kosmačem

FOTODAMJ@N

JADRANJE

DP optimistov, v Neaplju brez vidnih uvrstitev

Konec tedna se je v Neaplju kon-
čalo državno prvenstvo v razredu op-
timist, na katerega so se uvrstili trije
mladi jadralci JK Čupa in dva TPK Si-
rena. Končne uvrstitve so bile nekoli-
ko pod pričakovanji. Najbolje sta se
odrezali dekleti. Giorgia Sinigoj (Čupa)
je pristala na 64. mestu z dvema posa-
mičnima uvrstitvama na 9. mestu, Sa-
ra Zuppin, ki zaključuje jadranje na op-
timistu in bo v kratkem prestopila v ra-
zred 420, pa je bila 78. z enim 5. me-
stom v prvem plovu.

Tinej Sterni (Sirena), za katerega
je bilo sicer to šele prvo let med starej-
šimi mladinci, je jadral daleč od obi-
čajnih uvrstitev iz državnih regat, saj je
zaključil prvenstvo na 118. mestu. Giu-
lio Michelus in Alessandro Deluisa
(oba Čupa) sta bila 122. oz. 123. v kon-
kurenci 128 jadralcev.

Na slabše uvrstive jadralcev TPK
Sirena je uplivalo več faktorjev, tudi
tehnične narave, predvsem pa se je po-
znala dvomesečna odsotnost zaradi
zdravstvenih razlogov trenerja Ro-
berta De Lucia, za kar so bili treningi
v ključnem delu sezone močno okrn-
jeni, so v sporočilu zapisali pri Sire-
ni. Pred državnim prvenstvom se je v
Neaplju odvijal tudi pokal Primavela,
kjer je kadet Jan Zuppin osvojil 39. me-
sto med letniki 2003.

Kar pa zadeva Čupe je trener Ma-
tija Spinazzola podal preprosto oceno.
»Treba je veliko delati.«

Danes pokalne tekme

Danes bo na sporedu še zadnji
krog skupinske faze državnega pokala
elitne in promocijske lige ter deželne-
ga pokala 1. amaterske lige.

Sporod: 20.30 v Križu Vesna - Gra-
disca; 20.30 ormons - Juventina; 20.30
v Miljah; Muglia - Breg; 20.30 v Špetru
ob Soči; San Pier - Primorec; 20.30 v
Šlovrencu; San Lorenzo - Sovodnje.

Kras pa ...

Nogometaši Krasa bodo v novo-
goriškem Športnem parku danes ob 17.
uri odigrali prijateljsko tekmo proti slo-
venskemu prvotilgašu Gorici.

ATLETIKA

Člani Bora v izbranih vrstah in tudi v tujini

Trije mladi atleti Atletskega klu-
ba Bor so bili po predhodnem izboru
vključeni v pokrajinsko reprezentanco,
ki je nastopila na 23. mednarodni tro-
feji mesta Majano. Špela Ferfolja je bi-
la odlična četrtja v metu vortexa z oseb-
nim rekordom 47,74m, nastopili pa sta
tudi Martina Debelis v metu diska in
Sophie Aniaku v teku na 60 metrov.

Z dvema atletinjama je AK Bor od
četrtka do nedelje v Pragi sodeloval na
mednarodnem atletskem šolskem tek-
movanju v deseteroboju. Na Češkem sta
se preizkusili Tina Busan (letnik 1999)
in Meta Sterni (letnik 2000), ki sta do-
segli tudi nekaj odličnih rezultatov. At-
leti so se preizkusili v desetih discipli-
nah, čeprav niso bile vse vezane na at-
letiko. Spored je namreč obsegal tek na
60 metrov, skok v daljino, met medi-
cinke, poskoke s kolebnico, vlečenje z
rokami na poševnih deski, izvajanje tre-
bušnih, skleci, troskok z mesta, met žo-
gice in tek na 1.000 metrov. Za njiju je
bila češka izkušnja zagotovo pomem-
bno doživetje.

Še prej, v drugi polovici avgusta,
pa so se nekateri atleti bora udeležili de-
setdnevni priprav v Brnu, na Če-
škem, drugih zapovrsti v projektu Hip-
ya!, v katerega so se vključili lansko le-
to. Priprave so bile za sedmerico atle-
tov odlična priložnost za ponovno po-
prijetje s treningi ter za izboljšanje kon-
dije in tehnike.

ROLKANJE - ŠD Mladina na tekmah za državni pokal in državno prvenstvo

Ekipno drugo mesto v sprintu in več kolajn

Konec tedna so rolkarji kriškega
društva tekmovali v kraju Bobbio bli-
zu Piacenze. Tekmi v priredbi društva
Bobbio sta zajemali sobotni šprint,
dolga 370 metrov, veljaven za Pokal Ita-
lije in nedeljsko tekmo v reber veljav-
no za italijansko prvenstvo v klasični
tehnik. Reber je bil zelo zahteven z na-
klonom, ki je terjal od rolkarjev
ogromno truda. Najstarejši člani in se-
niorji so morali preteči 10 kilometrov,
medtem ko so ženske imele 7 kilome-
trov dolgo progo. Cilj pa se je za vse
kategorije končal na 970 metrov nad-
morske višine.

Zelo dobro se je odrezala na so-
botni tekmi v kategoriji deklic Sara
Tenze, ki je spet dokazala, da je med
boljšimi v tej disciplini; kot tudi sestra
sestra Dana v kategoriji naraščajnic, ki
je ravno tako nadarjena v tej hitri di-
sciplini in je zasedla odlično drugo me-
sto. Petra Antonič, ki letos prvič tek-
muje, nabira prve izkušnje in napredek
je viden po vsaki tekmi. Žal je Tayrin
Tence padla in morala se zadovoljiti s
sedmim mestom vedno v kategoriji na-
raščajnic. Omeniti je treba, da je med
kvalifikacijami začelo deževati in cesta
je postala spolzka. Na žalost je prišlo
do nekaj padcev (brez hujših posledic)
in so zato sodniki na prošnjo pred-

stavnikov društev morali zaključiti
tekmo brez dvobojev (veljal je ta-
ko čas kvalifikacij).

V moški kategoriji dečkov je po-
kazal zelo dobre šprinterke lastnosti
začetnik Jernej Antonič, ki je prema-
gal klubska sotekmovalca Luko Sed-
maka in Deana Tenceta. Največji na-
predek pa kaže letos Jan Sedmak, ki je
v kategoriji naraščajnikov osvojil zelo
dobro drugo mesto, Nik Košuta pa
je osvojil peto mesto. Niki Hrovatin je
bil na absolutni moški lestvici deveti,
šprintal je na nenavadni razdalji 760
metrov, kar je za rolkarske pojme prava
novost.

Na nedeljski tekmi so v posa-
meznih kategorijah dosegli zelo dobre
rezultate Dean Tence, ki je med mlaj-
šimi začetniki osvojil prvo mesto. V ka-
tegoriji dečkov je Luka Sedmak vnovič
pokazal, da mu tekme v reber ležijo in
je zasedel zelo dobro tretje mesto. Med
damami sta Patrizia Turchet in Chia-
ra di Lenardo osvojili drugo oziroma
tretje mesto. V moški kategoriji over
60 pa je Enzo Cossaro prispel na cilj
peti. Drugi naši rolkarji so na nedeljski
tekmi imeli kakšno preglavico s
progo, kajti takih naklonov in dolžin
pri nas nimamo in so zato v predno-
sti rolkarji, ki živijo v hribih.

SK Devin v rolerjih še na vrhu Pokala Triveneto

Po poletnem premoru so se smučarji SK Devin, ki se med eno zimsko sezono in
drugo preizkušajo tudi z rolerji, udeležili tekme v kraju Montegrotto pri Padovi. V tem
mestu, ki je znano po termah, je v okviru praznika "La notte rosa" društvo "Pattinaggio
Altichiero" organiziralo tretjo tekmo za pokal Triveneta. Nočne tekme se je udeležilo
40 tekmovalcev. SK Devin je zastopalo 12 tekmovalcev, ki so se odlično odrezali.

SK Devin je z 864 točkami zasedel prvo mesto na društveni lestvici. Pred zad-
njo tekmo tega pokala, ki bo v nedeljo 28. septembra v Feltrah, vodi tudi skupno z 2465
točkami. Drugi je Sk Snežnik (1307 točk), tretji so Agonistica Sportmarket (1176).

Rezultati, under 9 (Ž): 1. Sophie Nevierov, 2. Tea Strani. Under 9 (M): 3. Nico-
lo' Nevierov. Under 11 (Ž): 2. Caterina Sinigoj, 5. Anja Glavina. Under 11 (M): 1. Erik
Bordon, 3. Ivan Santagati. Under 14 (Ž): 2. Gaia Ruzzier, 3. Petra Udovič. Under 17
(Ž): 1. Petra Basezzi. Master (M): 3. Aleš Sever, 7. Alessandro Nevierov.

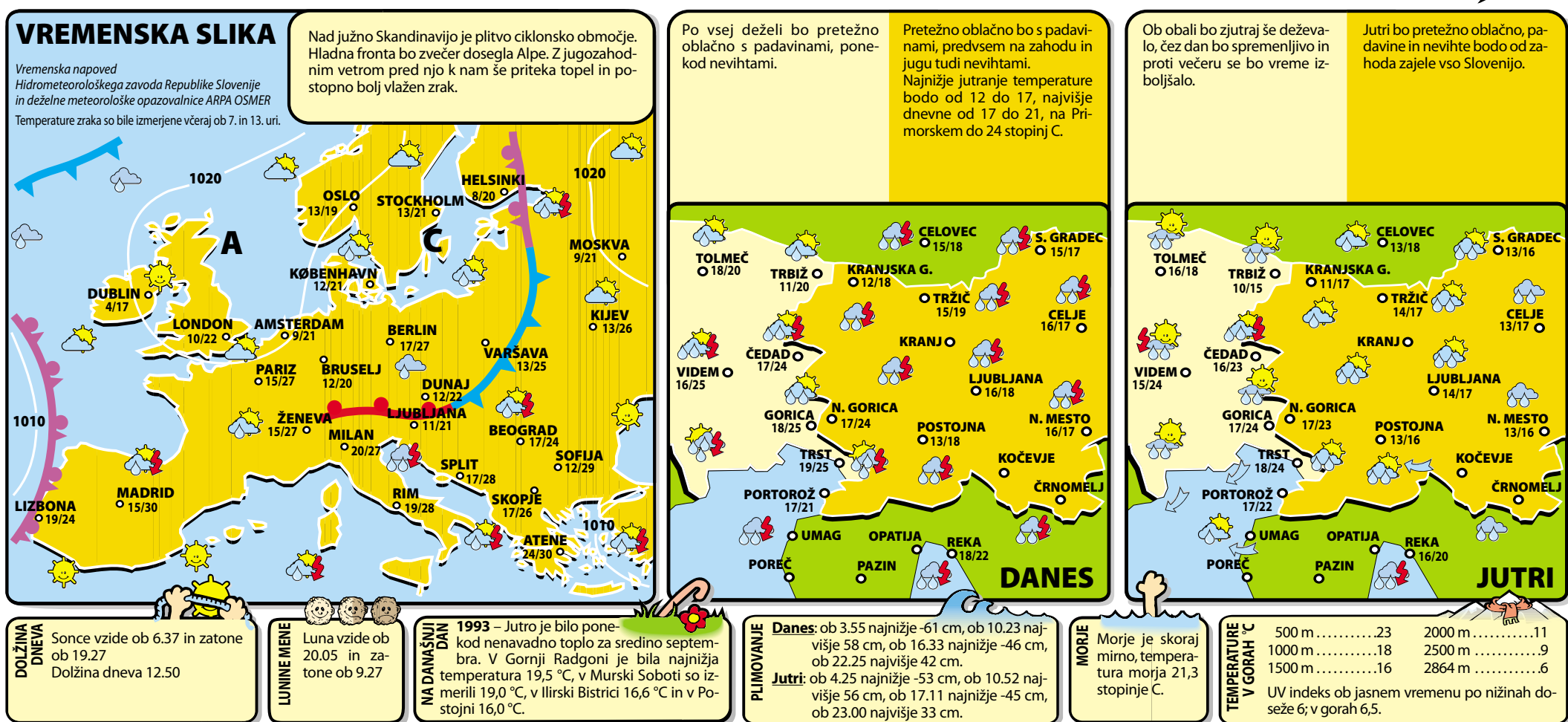

Obvestila

AŠK KRAS sporoča, da so v teku treningi za
začetnike namiznega tenisa. Kdor je zainteresiran
se lahko prijavi (v telovadnici SKC Zgonik: do 12.
septembra od 18:00 do 20:00 ure, od 15.

septembra dalje (od ponedeljka do petka) pa od
17.00 do 18.30 ure. OTROŠKA TELOVADBA za
otroke vrtcev in osnovne šole se začne v sredo,
17. septembra od 16.30 do 17.30 v Športno
kulturnem centru v Zgoniku. Vpis in ostale
informacije na prvem srečanju. Telovadbo vodi
prof. Martina Milič.

Schumacher iz bolnišnice v Lozani v domačo oskrbo

LOZANA - Legendarni voznik formule 1, Nемеc Michael Schumacher, je včeraj zapustil bolnišnico v Lozani, kjer je okreval po poškodbi glave. Večkratni svetovni prvak bo okrevanje nadaljeval doma. "Michaelova rehabilitacija bo zdaj doma," je v imenu družine dejala tiskovna predstavnica Sabine Kehm in ob tem dodala, da nemški zvezdnik dobro okreva. "Pred njim je seveda še dolga in težka pot," je zaključila Kehmova, ki se je v imenu družine Schumacherja zahvalila bolnišnici in osebju za vso delo in diskretnost. Petinštiridesetletnik je decembra med smučanjem v francoskih Alpah ob padcu z glavo udaril ob kamen. Po nesreči so ga dvakrat operirali, po znakih prebujanja pa so ga junija iz Francije premestili v bolnišnico v Lozano.

Avstralca je včeraj na plaži smrtno ranil beli morski pes

SYDNEY - Na priljubljeni plaži na vzhodu Avstralije je včeraj morski pes napadel kopalca in ga ubil. Moškega, starega okoli 50 let, je morski pes ugriznil v nogo, ko je bil le kakih 15 do 20 metrov stran od obale. Njegova žena pa je bila priča grozljivemu dogodku. Do napada je prišlo na priljubljeni plaži Byron Bay v Novem južnem Walesu. Ostali kopalci so moškega, ki je močno krvavel iz noge, potegnili na obalo in mu skušali pomagati, a zaman. Kmalu po napadu so na območju opazili velikega belega morskega psa. Plaže v okolici so nato takoj zaprli in začeli preganjati žival z območja. (STA)

OKOLJE - Ljubljana prva prestolnica EU v mreži Zero Waste

»Prihodnost lahko temelji samo na konceptu nič odpadkov«

LJUBLJANA - »Zero Waste ne govori o odpadkih, ampak o demokraciji, o moči, ki jo dobijo ljudje, o vzgoji in o prihodnosti. Če prihodnost bo, ne more temeljiti na drugem kot na konceptu nič odpadkov.« Tako je včeraj v Ljubljani podčrtal Rossano Ercolini, toskanski učitelj in okoljevarstvenik, ki predseduje evropski mreži Zero Waste. Priložnost za obisk Slovenije mu je ponudila priključitev Ljubljane slovenski mreži Nič odpadkov (Zero Waste) in hkrati tudi mreži Zero Waste Europe. Ljubljana je tako postala prva prestolnica Evropske unije, ki se je aktivno zavzela za popolno odpravo odpadkov. Istočasno so k mreži pristopile še občine Borovnica, Log - Dragomer in Vrhnika.

Strategija življenja brez odpadkov - Zero Waste pomeni uresničevanje koncepta zmanjševanja nastajanja odpadkov pri izvoru. Najpogostejša načina odstranjevanja odpadkov sta odlaganje in sežiganje, oboje pa je po prepričanju zagovornikov koncepta nič odpadkov slabo za ljudi, okolje in gospodarstvo. Zato njihovo ravnanje z odpadki ne vključuje odlagališč in sežigalnic ter zavrača vse, česar narava ne more biološko predelati ali ni mogoče reciklirati. V ta namen se mreža Zero Waste zavzema za ponovno uporabo, recikliranje, kompostiranje in zbiranje nevarnih snovi ter podpira tiste proizvajalce, ki opuščajo uporabo nevarnih snovi ter preoblikujejo embalažo in izdelke tako, da ustrezajo zahtevam trajnostnega razvoja družbe in trajnostne proizvodnje.

Občina, ki želi postati del mreže Zero Waste, mora izpolnjevati določene pogoje in sprejeti Zero Waste definicijo, ki se zavzema za vzpostavitev krožnega gospodarstva in ne vključuje odlaganja ali termične obdelave odpadkov v nobeni

obliki. Sprejeti mora Zero Waste načrt, v katerem opredeli cilje in roke za njihovo doseganje.

Rossano Ercolini je prepričan, da državljanji občin, usmerjenih v življenje brez odpadkov, to počnejo za svoje otroke. »Gre za sistem, ki nam pomaga, da izstopimo iz perverznega ciklusa odmeta vanja in zavračanja. Izogibati se moramo metanju stvari stran.« Po Ercolinijevih besedah pri ravnanju z odpadki potrebujemo dinamičnost, inovativnost, sistem je treba stalno spreminjati in izboljševati. Predvsem pa je nujno spremeniti razmišljanje. Kako to storiti, je lepo opisal v knjigi Non bruciamo il futuro (Ne sežigimo prihodnosti), ki je letos izšla pri založbi Garzanti (na sliki njena naslovnica). V njej je obnovil skoraj dvajsetletno zgodbo, ki spominja na hollywoodski film: to je zgodba o toskanskem učitelju, ki se ne mogel sprizniti z načrtom, da bi v občini Capannori zgradili sežigalnico sme-

ti. In se je naposled prelevil v aktivnega okoljevarstvenika, pobudnika najprej italijanske in nato evropske mreže Zero Waste, ki skuša odpraviti odpadke iz naših življenj. Za svoj prostočasi trud (če vedno je namreč predvsem učitelj) je lani prejel prestižno ameriško nagrado Goldman Prize, ki velja za neke vrste Nobelovo nagrado za ekologijo.

V knjigi je Ercolini objavil tudi manifest »10 korakov do nič odpadkov«. V njem piše to, kar Ercolini vztrajno ponavlja ob vsakem javnem nastopu: odpadke je mogoče odpraviti samo v tistih občinah, ki jih upravljajo sposobni upravitelji. »Zbiranje odpadkov od vrat do vrat je uspešno, samo če so tam uspešni krajevni upravitelji,« meni drobni toskanski učitelj.

K italijanski mreži Zero Waste je doslej pristopilo že 213 italijanskih občin. Med njimi ni nobene z Goriškega in Tržaškega ... (pd)

Bonn tudi letos slavi svojega »sina« Beethovna

BONN - V nemškem Bonnu se tudi letos spominjajo skladatelja Ludwiga van Beethovna (1770-1827). Festival, posvečen slavnemu komponistu, ki se je v tem mestu rodil, prvič poteka pod umetniškim vodstvom Nike Wagner. Bonn bo svojega "velikega sina" častil štiri tedne. Moto letošnjega festivala, ki se je začel v soboto z matinejo na bonnski univerzi, je Iskra božanskosti. Do 3. oktobra je napovedanih 60 prireditev, na katerih bo sodelovalo 2000 umetnikov. Proračun festivala je po ocenah organizatorjev 4,7 milijona evrov, v ponudbo pa so dali 39.000 vstopnic. Obiskovalci bodo četrtri po letu 1998, ko je festival dobil današnjo podobo, lahko doživeli vseh devet Beethovnovih simfonij. Med nastopajočimi so imena, kot so Londonski simfonični orkester, Münchenski filharmoniki, kvartet Borodin in maestro John Eliot Gardiner. Nike Wagner, potomka skladateljev Franza Liszta in Richarda Wagnerja, je do prevzema Beethovnovnega festivala v Bonnu umetniško vodila Lisztu posvečen festival Pelerinages v Weimarju. (STA)

SVETOVNA BANKA - Ob srečanju G20

Kriza delovnih mest pretresa celoten svet

SYDNEY - Svet se sooča s krizo pomanjkanja delovnih mest, ki ogroža zaagon gospodarske rasti, a zanjo ni hitre rešitve, je včeraj opozorila Svetovna banka. Po njenih izračunih bi bilo treba samo za spopad z naraščajočo populacijo do leta 2030 ustvariti 600 milijonov dodatnih delovnih mest.

"Ni dvoma, da svet doživlja globalno krizo pomanjkanja delovnih mest," je opirajoč se na študijo, nastalo v okviru srečanja pristojnih ministrov skupine 20 najrazvitejših svetovnih gospodarstev (G20) v Avstraliji, poudaril Nigel Twose, ki je pri Svetovni banki zadolžen za trg dela. Enako zaskrbljujoče so po njegovih besedah vse večje neenakosti na področju plač oz. dohodkov v državah G20, četudi je v nekaterih hitro rastočih gospodarstvih, kot sta Kitajska in Brazilija, na tem področju prišlo do napredka. V mnogih razvitih državah G20 realne plače stagnirajo, v nekaterih pa so se celo znižale.

Glede na omenjeno študijo, ki so jo pripravile Svetovna banka, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter Mednarodna organizacija dela (ILO), je v državah G20 brezposelnih več kot 100 milijonov ljudi, kar 447 milijonov pa jih je revnih navkljub službi, saj živijo z manj kot dvema dolarjema na dan. Četudi je v letih 2013 in 2014 prišlo do skromnega globalnega gospodarskega okrevanja, bo gospodarska rast ostala pod trendom, v bližnji prihodnosti pa bo tudi več tveganj, pri čemer bo šibek trg dela še naprej omejeval potrošnjo in investicije, so napovedali v Svetovni banki. Vztrajno počasna rast gospodarske aktivnosti bo tudi v nadaljevanju slabo vplivala na zaposlitvene možnosti, so dodali. Kot je dejal Twose, za rešitev globalne krize pomanjkanja delovnih mest ni čarobne paličice, samo za spopad z naraščajočo populacijo pa bi bilo treba do leta 2030 ustvariti 600 milijonov dodatnih delovnih mest. (STA)